

Statuten en Reglementen
Stichting IFF Pensioenfonds
1 januari 2016

INHOUDSOPGAVE

STATUTEN	6
Artikel 1	Algemene bepalingen 6
Artikel 2	Naam, vestiging, aard 7
Artikel 3	Doel 7
Artikel 4	Inkomsten en uitgaven 8
Artikel 5	Werkwijze 8
Artikel 6	Het bestuur 8
Artikel 7	Dagelijks bestuur 10
Artikel 8	Verantwoordingsorgaan 11
Artikel 9	Visitatiecommissie 12
Artikel 10	Beleggingen 13
Artikel 11	Verslaglegging 14
Artikel 12	Wijzigingen van statuten en/of reglementen 15
Artikel 13	Opheffing en liquidatie 15
Artikel 14	Onvoorziene gevallen 17
Artikel 15	Inwerkingtreding 17
HUISHOUDELIJK REGLEMENT	18
Artikel 1	Algemene bepalingen 18
Artikel 2	Bestuur en Bestuursleden 18
Artikel 3	Bestuursvergaderingen 19
Artikel 4	Communicatie 21
Artikel 5	Beleggingen 21
Artikel 6	Uitbesteding 21
Artikel 7	Diversiteit 22
Artikel 8	Melding onregelmatigheden 22
Artikel 9	Accountant en actuaris 23
Artikel 10	Geschillen en klachten met (gewezen) deelnemers , pensioengerechtigden en de vennootschap 23
Artikel 11	Beleggingsadviescommissie 23
Artikel 12	Wijziging van aanspraken door bijzondere omstandigheden 23
Artikel 13	Verbreking financieel evenwicht 24
Artikel 14	Inwerkingtreding 24
PENSIOENREGLEMENT	25
Artikel 1	Algemene bepalingen 25
Artikel 2	Deelnemerschap 25
Artikel 3	Omschrijving der pensioenen, dekkingswijze 26
Artikel 4	Ingang en hoogte van de pensioenen 27
Artikel 5	Pensioensalaris, franchise en pensioengrondslag 30
Artikel 6	Deelnemersjaren, Onbetaald verlof en ouderschapsverlof 30
Artikel 7	Grootte der aanspraken op ouderdomspensioen 31
Artikel 8	Grootte der aanspraken op partnerpensioen 32
Artikel 9	Grootte der aanspraken op wezenpensioen 33
Artikel 10	Arbeidsongeschiktheid 33
Artikel 11	Betaling van de pensioenen 34
Artikel 12	Verstrekken van opgaven 34
Artikel 13	Belastingen en heffingen 35
Artikel 14	Kosten en premies 35

Artikel 15	Beëindiging van het deelnemerschap anders dan wegens overlijden of pensionering	37
Artikel 16	Waardeoverdracht	37
Artikel 17	Toeslagbeleid	38
Artikel 18	Maximering van de pensioenen	39
Artikel 19	Wijziging pensioenovereenkomst	40
Artikel 20	Overgang pensioenleeftijd van 65 jaar naar 67 jaar	40
Artikel 21	Inwerkingtreding	40
	PREPENSIOENREGLEMENT.....	41
Artikel 1	Algemene bepalingen	41
Artikel 2	Ingang en einde van het prepensioen.....	41
Artikel 3	Verstrekken van opgaven	43
Artikel 4	Belastingen en heffingen	44
Artikel 5	Kosten en premies	44
Artikel 6	Waardeoverdracht	44
Artikel 7	Toeslagbeleid	45
Artikel 8	Maximering van de pensioenen	46
Artikel 9	Financiering en kosten van de regeling	46
Artikel 10	Betaling van het prepensioen	47
Artikel 11	Overgangsbepaling prepensioen	47
Artikel 12	Inwerkingtreding	47
	REGLEMENT VERANTWOORDINGSORGAAN.....	48
Artikel 1	Definities	48
Artikel 2	Samenstelling van het verantwoordingsorgaan	48
Artikel 3	Rechten en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan.....	49
Artikel 4	Vergaderingen van het verantwoordingsorgaan	51
Artikel 5	Vergaderingen van het verantwoordingsorgaan met het bestuur	51
Artikel 6	Voorzieningen en vergoedingen verantwoordingsorgaan	52
Artikel 7	Geheimhouding	52
Artikel 8	Inwerkingtreden en wijziging van het reglement	52
	VERKIEZINGSREGLEMENT VERANTWOORDINGSORGAAN	54
Artikel 1.	Definities en reikwijdte	54
Artikel 2.	Handelswijze bij vacatures.....	54
Artikel 3.	Instellen Verkiezingscommissie	54
Artikel 4.	Verkiezbare kandidaten	55
Artikel 5.	Aanmelding van kandidaten.....	55
Artikel 6.	Geschiktheid van kandidaten.....	55
Artikel 7.	Vaststelling of feitelijke verkiezingen moeten worden gehouden	56
Artikel 8.	Vaststelling lijst stemgerechtigde kandidaten	57
Artikel 9.	Het houden van verkiezingen	57
Artikel 10.	Toewijzing van de zetels.....	57
Artikel 11.	Gevallen die niet in dit reglement zijn voorzien.....	58
Artikel 12.	Inwerkingtreding en wijziging van het reglement	58
	REGLEMENT BELEGGINGSADVIESCOMMISSIE.....	59
Artikel 1	Adviezen	59
Artikel 2	Samenstelling Beleggingsadviescommissie	59
Artikel 3	Zittingsduur	59
Artikel 4	Besluiten	59
Artikel 5	Advisering	59

Artikel 6	Vergaderingen	60
Artikel 7	Rapportage	60
Artikel 8	Evaluatie	60
Artikel 9	Opheffing	60
Artikel 10	Vergoeding leden die niet in dienstbetrekking staan tot de vennootschap	60
Artikel 11	Niet voorziene gevallen.....	60
Artikel 12	Wijzigingen	61
Artikel 13	Inwerkingtreding en wijziging reglement	61
REGLEMENT AUDITCOMMISSIE		62
Artikel 1	Definities	62
Artikel 2	Samenstelling audit commissie.....	62
Artikel 3	Doel, taken, bevoegdheden en werkwijze van de auditcommissie	62
Artikel 4	Inwerkingtreding en wijzigingen	62
UITVOERINGSOVEREENKOMST		63
Artikel 1	Definities en afkortingen	63
Artikel 2	Verplichtingen van het fonds en de vennootschap	64
Artikel 3	Informatieverstrekking door de vennootschap	65
Artikel 4	Premievaststelling.....	65
Artikel 5	Premie-inning.....	66
Artikel 6	Procedures bij het niet nakomen van premiebetalingsverplichting	67
Artikel 7	Vermogensoverschot.....	67
Artikel 8	Vermogenstekort	67
Artikel 9	Procedures voor het opstellen of wijzigen van het pensioenreglement	69
Artikel 10	Voorwaardelijke toeslagverlening	69
Artikel 11	Betalingsvoorbehoud	70
Artikel 12	Vrijwillige voortzetting	70
Artikel 13	Vrijwillige aanvullende pensioenregeling	71
Artikel 14	Uitbesteding.....	71
Artikel 15	Nadere afspraken	71
Artikel 16	Inwerkingtreding	71
Bijlage 1	Overeenkomst Prepensioenreglement	73
WET VEREVENING PENSIOENRECHTEN BIJ SCHEIDING		74
Artikel 1	Verevening.....	74
Artikel 2	Conversie.....	74
Artikel 3	Voorwaarden conversie	74
Artikel 4	Kosten verevening	74
Artikel 5	Beëindiging samenleving	75
Artikel 6	Kosten.....	75
AANVULLEND PENSIOENREGLEMENT		76
Artikel 1	Begripsbepalingen	76
Artikel 2	Deelnemerschap.....	76
Artikel 3	Uitgangspunten van de regeling	76
Artikel 4	Vrijwillige bijdragen	77
Artikel 5	Pensioenkapitaal	78
Artikel 6	Beëindiging van het deelnemerschap.....	79
Artikel 7	Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.....	79
Artikel 8	Bijzonder partnerpensioen	79

Artikel 9	Het recht op waardeoverdracht.....	80
Artikel 10	Fiscale bepalingen	80
Artikel 11	Algemene bepalingen	81
Artikel 12	Inwerkingtreding	81
REGLEMENT VISITATIECOMMISSIE.....		82
Artikel 1	Begripsomschrijvingen.....	82
Artikel 2	Organisatie, taken en bevoegdheden	82
Artikel 3	Samenstelling van de visitatiecommissie.....	82
Artikel 4	Werkwijze en rapportage	83
Artikel 5	Voorzieningen en vergoedingen	83
Artikel 6	Geheimhouding	83
Artikel 7	Wijziging van het reglement.....	84
Artikel 8	Inwerkingtreding	84
Regeling geschillen en klachten Stichting IFF Pensioenfonds		85
<i>Klokkenluiders- en Incidentenregeling voor het IFF Pensioenfonds .....</i>		88
<i>Factorentabel bij de Statuten en Reglementen per 1 januari 2016 .....</i>		94
<i>Woordenlijst: definities en afkortingen IFF pensioenfonds .....</i>		102

STATUTEN

Artikel 1 Algemene bepalingen

In deze statuten en reglementen worden de volgende definities gebruikt:

Aanspraakgerechtigde:

Persoon die begunstigde is voor een nog niet ingegaan pensioen.

Actuaris:

Adviserende: Adviseur, gespecialiseerd in de (levens)verzekeringswiskunde.

Certificerende: De waarmerkende actuaris.

Bestuur:

Het bestuur van het fonds.

Deelnemer:

Degene die in overeenstemming met een van de reglementen van het fonds deelnemer is, zolang het deelnemerschap reglementair niet is geëindigd.

Directie:

De directie van de vennootschap.

Fonds:

De Stichting IFF Pensioenfonds, voorheen aangeduid met de naam Stichting Pensioenfonds voor het Personeel van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V., en ook wel I.F.F. Pensioenfonds genoemd.

Gewezen deelnemer:

Hij, wiens dienstverband met de vennootschap is geëindigd en die een premievrij uitgesteld pensioen bij het fonds geniet of heeft behouden

Kind:

Degene van wie de (gewezen) deelnemer in familierechtelijke zin ouder is, alsmede pleeg- en stiefkind die door de (gewezen) deelnemer als eigen kind wordt onderhouden en opgevoed en geboren of in het gezin opgenomen vóór de datum einde deelnemerschap.

Ondernemingsraad:

De bij de vennootschap ingestelde raad ingevolge van de Wet op de Ondernemingsraden.

Ouderdomspensioen:

Het pensioen als bedoeld in artikel 4 lid 1 sub a van het pensioenreglement.

Partner:

- a. de persoon met wie een huwelijk of een bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap is aangegaan.
- b. de ongehuwde persoon van achttien (18) jaar of ouder met wie de ongehuwde deelnemer samenleeft, mits er geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat, en er een notarieel verleden samenlevingscontract is opgemaakt, waaruit blijkt dat een wederzijdse zorgplicht is aanvaard.

Pensioengerechtigde:

Degene voor wie het pensioen ingevolge een van de reglementen is ingegaan.

Reglementen:

- a. het huishoudelijk reglement van het fonds, inhoudende nadere voorwaarden met betrekking tot de organisatie van het fonds en het toepassen van de onder b. en c. genoemde reglementen; of,
- b. het pensioenreglement van het fonds, regelende de verzekering van ouderdoms-, partner- en wezenpensioen; of,
- c. het prepensioenreglement van het fonds, regelende de verzekering van prepensioen; of
- d. het reglement Verantwoordingsorgaan; of
- e. het reglement Beleggingsadviescommissie: of
- f. het reglement Auditcommissie: of
- g. het aanvullend Pensioenreglement: of
- h. het reglement Visitatiecommissie.

Samenleving:

- a. het samenleven op basis van een wettelijk gesloten huwelijk, dan wel bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap; of
- b. het samenleven op basis van een notarieel verleden samenlevingscontract.

Toezichthouder:

De Autoriteit Financiële Markten of De Nederlandsche Bank N.V., ieder voor zover belast met de uitoefening van het toezicht bij of krachtens artikel 151 PW

Vennootschap:

International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.

Onder de vennootschap vallen de volgende juridische entiteiten:

International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) Holding B.V.
Aromatics Holding Ltd.

Visitatiecommissie

Commissie van externe deskundigen die een openbare beoordeling geven van de kwaliteit van het bestuur van een bepaald pensioenfonds.

Werknemer:

Degene die krachtens een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werk verricht voor de vennootschap.

Artikel 2 Naam, vestiging, aard

Het fonds is genaamd: Stichting IFF Pensioenfonds en is gevestigd te Hilversum. Het fonds is een ondernemingspensioenfonds in de zin van de Pensioenwet.

Artikel 3 Doel

Het doel van het fonds is het treffen van de pensioenvoorzieningen ter zake van ouderdom en overlijden voor degenen, die als deelnemer zijn aangemeld, in overeenstemming met de reglementen in de ruimste zin genomen.

Artikel 4 *Inkomsten en uitgaven*

De inkomsten van het fonds bestaan uit: bijdragen van de vennootschap, eventuele contributies van deelnemers, binnenkomende waardeoverdrachten, beleggingsopbrengsten en andere inkomsten.

De uitgaven van het fonds bestaan uit: uitgaven, welke door het bestuur ter bereiking van het doel van het fonds nodig worden geoordeeld, pensioenen, uitgaande waardeoverdrachten als bedoeld in de Pensioenwet en andere uitkeringen, als nader omschreven in de in artikel 1 bedoelde reglementen.

Artikel 5 *Werkwijze*

Artikel 5.1

Het bestuur stelt een actuariële en bedrijfstechnische nota vast en werkt op basis van deze nota. In de actuariële en bedrijfstechnische nota wordt de basis voor het verzekeringstechnische en financiële beleid en de organisatie van het fonds beschreven. De regels op grond van de Pensioenwet en de ter zake door de toezichthouder op te stellen regels zullen bij de opstelling van de actuariële en bedrijfstechnische nota in acht worden genomen. De actuariële en bedrijfstechnische nota evenals de wijzigingen daarvan worden door het bestuur binnen twee weken aan de toezichthouder overgelegd.

Artikel 5.2

Het fonds is bevoegd alle of een deel van de risico's, voortvloeiende uit de door het fonds aangegane verplichtingen, te verzekeren bij een op grond van de Pensioenwet toegelaten maatschappij van levensverzekering. Het fonds sluit hiervoor een contract met de verzekeraar; de verzekeringsvoorwaarden liggen voor iedere belanghebbende ter inzage bij het fonds.

De toezichthouder kan het fonds de verplichting opleggen om binnen een door de toezichthouder te stellen termijn over te gaan tot verzekering, overdracht of onderbrenging indien dit naar het oordeel van de toezichthouder noodzakelijk is in verband met:

- a. de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds; of
- b. de deskundigheid en betrouwbaarheid van het bestuur.

Artikel 6 *Het bestuur*

Artikel 6.1

Het fonds wordt in de meest uitgebreide zin bestuurd en beheerd door het paritair samengestelde bestuur.

Artikel 6.2

Het bestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.

Artikel 6.3

Het bestuur van het fonds bestaat uit zes leden, waarvan drie leden door de directie, twee leden door de ondernemingsraad worden benoemd en één lid door de pensioengerechtigden wordt gekozen. Het bestuurslid gekozen door de pensioengerechtigden, wordt benoemd door het bestuur. De door de directie, ondernemingsraad en pensioengerechtigden te benoemen of gekozen leden kunnen deelnemers, pensioengerechtigden of externe deskundigen zijn. Benoeming door de directie zal niet plaatsvinden, dan nadat eventueel mede bestaande vacatures waarin door

benoeming door de ondernemingsraad of verkiezing door de pensioengerechtigden moet worden voorzien, vervuld zijn. De bestuursleden hebben zitting voor de tijd van zes achtereenvolgende jaren. Aftredende bestuursleden zijn terstond herbenoembaar of herkiesbaar. Met ingang van 1 juli 2014 zijn aftredende bestuursleden maximaal één maal herbenoembaar of herkiesbaar. Het Bestuur kan in individuele gevallen afwijken van het bepaalde in de laatste volzin nadat het Verantwoordingsorgaan hierover positief heeft geadviseerd.

Het bestuurslidmaatschap eindigt tussentijds, wanneer het betrokken bestuurslid als zodanig bedankt of de hoedanigheid van deelnemer of pensioengerechtigde verliest of ingevolge de procedure beschreven in lid 9. In elke vacature wordt binnen drie maanden na haar ontstaan voorzien op overeenkomstige wijze als waarop het bestuurslid wiens plaats vacant is geworden zitting heeft gekregen. Het door de pensioengerechtigden gekozen lid wordt bij tussentijdse beëindiging opgevolgd door de eerstvolgende beschikbare op de uitslagenlijst van de laatste verkiezing voor het bestuur. Gedurende het bestaan van een vacature blijft het bestuur wettig samengesteld en behoudt het zijn volledige bevoegdheid.

Artikel 6.4

Het bestuur brengt elk voornemen tot het benoemen of herbenoemen van een bestuurslid of eventueel ander persoon die het beleid van het fonds (mede) bepaalt (als bedoeld in lid 6 van dit artikel) vooraf ter kennis aan de toezichthouder. Hij of zij verkrijgt de krachtens deze statuten en de wet bij de functie behorende rechten en verplichtingen per het moment dat het bestuur heeft vastgesteld dat niet gebleken is dat de toezichthouder niet met het voornemen tot (her)benoeming instemt. Hierbij geldt dat voor het vaststellen van de geschiktheid en betrouwbaarheid van de bestuursleden en eventuele andere personen die het beleid van het fonds (mede) bepalen, het bestuur moet voldoen aan het hierover bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet en de beleidsregels van de toezichthouder. Het bestuur stelt de toezichthouder onverwijld in kennis van een wijziging van de antecedenten van de personen als bedoeld in de eerste volzin van dit lid, zodra het daarvan kennis neemt.

Artikel 6.5

De personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen richten zich bij de vervulling van hun taak naar de belangen van de bij het fonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de vennootschap en zorgen ervoor dat dezen zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

Artikel 6.6

Het beleid van het fonds wordt bepaald of mede bepaald door natuurlijke personen die geschikt zijn in verband met de uitoefening van het bedrijf van het fonds. Het bestuur van het fonds draagt er zorg voor dat de betrouwbaarheid van de personen die het beleid bepalen of mede bepalen buiten twijfel staat.

Artikel 6.7

Iedere bestuurder is bevoegd een deskundige te raadplegen, alsmede zich door een deskundige te laten bijstaan ter vergadering. De eventuele kosten hiervan worden gezien als uitvoeringskosten van het fonds.

Artikel 6.8

Het bestuur stelt een procedure vast voor een periodieke evaluatie van het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden afzonderlijk.

Artikel 6.9

Een lid van het bestuur kan door het bestuur worden geschorst of ontslagen wegens disfunctioneren indien:

- a. het betreffende lid niet naar behoren functioneert;

- b. indien het desbetreffende lid frequent en zonder opgaaf van geldige reden afwezig is op de bestuursvergadering;
- c. zich naar het oordeel van het bestuur een onverenigbaarheid van hoedanigheden voordoet en het desbetreffende bestuurslid na daartoe te zijn gemaand, hierin geen verandering heeft gebracht; en
- d. voorts in alle gevallen wegens gedragingen waardoor de goede naam of de belangen van het fonds worden geschaad.

Het bestuurslid over wiens schorsing of ontslag wordt beraadslaagd, moet in de vergadering waarin de schorsing of ontslag ter stemming wordt gebracht de gelegenheid worden geboden om te worden gehoord en heeft het recht zich te verdedigen of te verantwoorden.

Een lid van het bestuur dat geschorst is, kan de aan zijn functie verbonden rechten en bevoegdheden niet uitoefenen.

Een schorsing - waartoe kan worden besloten met algemene stemmen, waarbij de stem van het desbetreffende bestuurslid buiten beschouwing blijft - die niet binnen drie maanden door een besluit tot verlenging van de schorsing of ontslag wordt gevolgd, eindigt door het verloop van die termijn.

Een besluit tot ontslag dient te worden genomen met algemene stemmen met dien verstande dat de stem van het desbetreffende bestuurslid hierbij buiten beschouwing wordt gelaten en dat het besluit wordt genomen in een vergadering waarin alle leden, behoudens eventueel het desbetreffende lid, aanwezig zijn.

Artikel 6.10

Het bestuur draagt zorg voor een adequate geschillen- en klachtenprocedure.

Artikel 7   Dagelijks bestuur

Artikel 7.1

Het dagelijks bestuur bestaat uit drie personen: de voorzitter, secretaris en penningmeester van het bestuur.

Artikel 7.2

Het dagelijks bestuur heeft onder meer de volgende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

- a. Het aansturen van het fonds en het bepalen van het dagelijks beleid binnen het fonds, met dien verstande dat het dagelijks beleid wordt bepaald door ten minste twee bestuursleden samen. Het dagelijks bestuur is bevoegd dit dagelijks beleid van het fonds schriftelijk op te dragen aan andere natuurlijke personen dan bestuursleden, mits het fonds beschikt over een gedetailleerde vastlegging van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de desbetreffende personen; hierbij blijft het fonds gehouden het dagelijks beleid door ten minste twee personen te doen bepalen;
- b. De vormgeving, vastlegging en – begeleiding bij – de uitvoering van de beleids- en bestuursprocedures en de beleids- en bestuursprocessen;
- c. Het voorbereiden en uitvoeren van bestuursbesluiten van het bestuur;
- d. Het uitvoering geven aan het uitbestedingsbeleid dat door het bestuur is vastgesteld, binnen het mandaat van het bestuur en voor zover dit is toegestaan op grond van wet- en regelgeving;
- e. De verantwoordelijkheid dat de pensioenreglementen, de statuten en de overige documenten waar het fonds partij bij is, binnen de daartoe gestelde termijnen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving;
- f. Het adviseren van het bestuur;

- g. Het vertegenwoordigen van het fonds, met inachtneming van de statuten en reglementen en voor zover uit de wet niet anders voortvloeit.;
  - h. Het behandelen van klachten en geschillen.
- Een nadere explicitering van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur kan door het bestuur worden neergelegd in het huishoudelijk reglement.

Artikel 7.3

Het dagelijks bestuur legt periodiek aan het bestuur verantwoording af over:

- a. De gang van zaken binnen het fonds;
- b. De uitvoering van de taken, het gebruik van de bevoegdheden en toepassing van de verantwoordelijkheden als bedoeld in lid 2;
- c. De financiële positie van het fonds.

Artikel 8 Verantwoordingsorgaan

Artikel 8.1

Het bestuur draagt zorg voor de inrichting en instandhouding van een verantwoordingsorgaan.

Artikel 8.2

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd en over de naleving van de Code Pensioenfondsen.

Artikel 8.3

Het verantwoordingsorgaan, bestaat uit 3 leden:

- a. één vertegenwoordiger van de vennootschap;
- b. één vertegenwoordiger van de deelnemers;
- c. één vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden.

Indien één van de in het derde lid genoemde geledingen geen vertegenwoordiger voor het verantwoordingsorgaan kan aandragen, zal deze geleding niet worden vertegenwoordigd in het verantwoordingsorgaan. Op het tijdstip dat de betreffende geleding wel kan voorzien in één vacature voor het verantwoordingsorgaan, zal deze geleding zitting nemen in het verantwoordingsorgaan. Tot die tijd zal de zetel in overleg tussen de twee andere geledingen worden ingevuld.

Artikel 8.4

De leden van het verantwoordingsorgaan, worden door het bestuur op basis van een bindende voordracht benoemd:

- a. De vertegenwoordiger van de vennootschap: op voordracht door de directie;
- b. De vertegenwoordiger van de deelnemers: na schriftelijke verkiezing door de deelnemers. Een deelnemer kan zichzelf kandidaat stellen indien de voordracht door ten minste 5 deelnemers wordt ondersteund. Het bestuur is ook bevoegd een kandidaat uit de voormelde groep te stellen. Indien er slechts één kandidaat is die aan de geschiktheidseisen voldoet, wordt deze kandidaat geacht te zijn gekozen en hoeven er dus geen verkiezingen te worden gehouden.
- c. De vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden: na verkiezingen door de pensioengerechtigden bij meerderheid van stemmen; pensioengerechtigden kunnen zich hiervoor kandidaat stellen. Het bestuur is tevens bevoegd een kandidaat uit de voormelde groep te stellen. Indien er slechts één kandidaat is die aan de geschiktheidseisen voldoet, wordt deze kandidaat geacht te zijn gekozen en hoeven er dus geen verkiezingen te worden gehouden.

De kandidaten voor het verantwoordingsorgaan dienen te voldoen aan de eisen die krachtens de wet worden gesteld aan de geschiktheid en het gedrag.

Ieder van de leden als bedoeld in het derde lid van dit artikel heeft een zittingstermijn van 6 jaar. Met ingang van 1 juli 2014 zijn aftredende leden maximaal één maal herbenoembaar of herkiesbaar.

Een en ander met dien verstande, dat het lid in zijn functie blijft totdat zijn opvolger is benoemd of gekozen, dan wel hijzelf is herbenoemd of herkozen.

Bestuursleden van het fonds kunnen geen lid zijn van het verantwoordingsorgaan.

Artikel 8.5

De vertegenwoordiger van de vennootschap in het verantwoordingsorgaan kan van zijn functie worden ontheven door het bestuur op eigen verzoek of door een besluit van de directie.

De vertegenwoordiger van de deelnemers in het verantwoordingsorgaan kan tussentijds van zijn functie worden ontheven door het bestuur op eigen verzoek of door een besluit van de meerderheid van de deelnemers.

De vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan kan tussentijds van zijn functie worden ontheven door het bestuur op eigen verzoek of door een besluit van de meerderheid van de pensioengerechtigden.

Voorts eindigt het lidmaatschap door:

- het verstrijken van de zittingsduur;
- beëindiging van het dienstverband bij de vennootschap in geval van een vertegenwoordiging van de deelnemers;
- het aanvaarden van een functie binnen het bestuur;
- overlijden.

Artikel 8.6

In een tussentijdse vacature wordt binnen drie maanden voorzien op de wijze als waarop het lid, wiens plaats is opge gevallen, benoemd is. Bij het tussentijds terugtreden van het door de pensioengerechtigden en de deelnemers gekozen lid wordt deze opgevolgd door de eerstvolgende beschikbare op de uitslagenlijst van de laatste verkiezing voor het verantwoordingsorgaan.

Artikel 8.7

Bepalingen betreffende het verantwoordingsorgaan zijn nader uitgewerkt in het reglement verantwoordingsorgaan.

Artikel 9 *Visitatiecommissie*

Artikel 9.1

Teneinde te voorzien in een adequaat intern toezicht op het functioneren van het fonds door onafhankelijke deskundigen stelt het bestuur minstens één keer per jaar een Visitatiecommissie in. Onder onafhankelijkheid, als bedoeld in de vorige zin, wordt verstaan dat de betrokkene geen directe vertegenwoordigers kunnen zijn van de belanghebbenden bij het pensioenfonds.

Artikel 9.2

De Visitatiecommissie heeft de volgende taken:

- a. het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds;
- b. het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Artikel 9.3

In dat kader heeft de Visitatiecommissie recht op:

- alle informatie die zij redelijkerwijs voor een goede invulling van haar taak nodig heeft;
- overleg met het bestuur over de bestuurstaken;
- overleg met de externe accountant en externe actuaris.

Artikel 9.4

De Visitatiecommissie rapporteert aan het bestuur. Het bestuur bespreekt de rapportage van de Visitatiecommissie en de eventueel daarop gebaseerde (voorgenomen) bestuursbesluiten met het Verantwoordingsorgaan. In het jaarverslag worden de bevindingen van de Visitatiecommissie vermeld.

Artikel 9.5

Nadere procedurele regelingen rond de Visitatiecommissie worden opgenomen in een door het bestuur vast te stellen reglement. Het bestuur is bevoegd het in de vorige zin vermelde reglement te wijzigen.

Artikel 9.6

De Visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen die door het bestuur worden benoemd en ontslagen. De commissieleden worden benoemd door het bestuur voor een periode van telkens één jaar, na een bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. De commissieleden kunnen (tussentijds) worden ontslagen door het bestuur na een bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Tevens stelt het bestuur een profielschets op voor de leden van de visitatiecommissie, na advies van het verantwoordingsorgaan.

De leden van de commissie zijn afzonderlijk maximaal acht jaar bij het fonds betrokken.

Artikel 10 Beleggingen

Artikel 10.1

De bij het fonds beschikbare middelen worden door het dagelijks bestuur, binnen de richtlijnen die het bestuur hiervoor heeft gegeven met inachtneming van redelijke eisen betreffende rendement, soliditeit en risicospreiding belegd. Het bestuur laat zich adviseren door een daartoe aangestelde commissie. Bewijsstukken, akten en waardepapieren worden bewaard op door het bestuur te bepalen veilige wijze.

Het fonds voert een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent-person regel dat met name gebaseerd is op de volgende uitgangspunten:

- a. de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden;
- b. beleggingen in de vennootschap en/of groepsonderneming worden beperkt tot ten hoogste vijf procent (5%) van de portefeuille als geheel; beleggingen in de aangesloten ondernemingen geschieden prudent, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak van een behoorlijke diversificatie;
- c. ingeval de vennootschap tot een groep behoort, worden beleggingen in de ondernemingen die tot dezelfde groep als vennootschap of groepsonderneming behoren, beperkt tot ten hoogste tien procent (10%) van de portefeuille als geheel;
- d. de beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde.

Artikel 10.2

Het fonds gaat geen leningen aan en treedt niet namens derde partijen als garant op, tenzij de lening tijdelijk wordt aangegaan voor liquiditeitsdoelstellingen.

Artikel 10.3

Het bestuur zal een rekening openen bij een of meer banken. Twee leden van het bestuur, waarvan er ten minste één deel uitmaakt van het dagelijks bestuur, zullen gezamenlijk over de rekening kunnen beschikken, een en ander conform artikel 7 lid 2 sub g.

Artikel 11 Verslaglegging

Artikel 11.1

Het boekjaar van het fonds is gelijk aan het kalenderjaar.

Het bestuur stelt jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar het jaarverslag van het fonds op, bevattende een jaarrekening (bestaande uit een balans en een verlies- en winstrekening met toelichting hierop) en een bestuursverslag, van het afgelopen boekjaar. De jaarrekening wordt samengesteld met inachtneming van het jaarrekeningenrecht als bedoeld in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De jaarrekening moet zijn voorzien van een verklaring over de getrouwheid, ondertekend door een accountant als bedoeld in artikel 393 lid 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. In de jaarrekening en het jaarverslag wordt rekening gehouden met iedere door het fonds uitgevoerde pensioenregeling en wordt een volledig beeld van de financiële toestand van het fonds gegeven. Het jaarverslag bevat tevens het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de bevindingen van de Visitatiecommissie, alsmede een reactie van het bestuur daarop.

Artikel 11.2

Het fonds verstrekt periodiek binnen de daartoe vastgestelde termijnen staten aan de toezichthouder die de toezichthouder nodig heeft voor de uitoefening van zijn in de Pensioenwet omschreven taak.

De staten omvatten uitsluitend de bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde informatie en gegevens. De staten zijn periodiek voorzien van een verklaring omtrent de getrouwheid, afgegeven door een accountant. Ten bewijze dat de staten door hem zijn onderzocht, waarmerkt de accountant de staten.

Artikel 11.3

De actuariële staten, gewaarmerkt door de certificerende actuaris, omvatten een actuariële verslag voorzien van een verklaring van de actuaris. Met zijn verklaring bevestigt de actuaris dat hij zich ervan heeft overtuigd dat voldaan is aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hij is bevoegd zijn verklaring nader toe te lichten of op enig punt een voorbehoud te maken

Artikel 11.4

Het bestuur benoemt tot wederopzegging de accountant en de certificerende actuaris.

Artikel 11.5

Het verslag als bedoeld in lid 1 wordt binnen zes maanden na afloop van elk boekjaar toegezonden aan de directie, de ondernemingsraad, de deelnemers en op verzoek aan de pensioengerechtigden. Telkens vóór 30 september wordt het verslag door het dagelijks bestuur toegelicht tijdens een bijeenkomst met de ondernemingsraad.

Artikel 12 Wijzigingen van statuten en/of reglementen

Artikel 12.1

Het bestuur stelt de statuten en/of reglementen vast. Wijzigingen van de statuten en/of reglementen kan geschieden door het dagelijks bestuur, nadat de wijzigingen zijn vastgesteld door het bestuur.

Artikel 12.2

Het bestuur stelt een of meer pensioenreglementen vast in overeenstemming met de pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor het opstellen van deze pensioenreglementen. Een pensioenreglement houdt nadere bepalingen in over onder andere:

- a. de tijdstippen van begin en einde van het deelnemerschap;
- b. de wijze waarop de rechten van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nagelaten betrekkingen worden vastgesteld;
- c. de verplichtingen van de deelnemers.

Artikel 12.3

De krachtens deze statuten vastgestelde reglementen worden door het dagelijks bestuur gewijzigd, nadat de wijzigingen door het bestuur zijn vastgesteld en voor zover:

- de pensioenovereenkomst niet strijdig is met de geldende wet- en regelgeving;
- de financiële toestand van het fonds dit toelaat; en
- de bepalingen naar het oordeel van het dagelijks bestuur in redelijkheid uitvoerbaar zijn.

Het bestuur kan zelfstandig besluiten tot het doorvoeren van wijzigingen in pensioenreglementen voor zover deze noodzakelijkerwijs voortvloeien uit de geldende wet- en regelgeving of door de toezichthouder worden voorgeschreven.

Artikel 13 Opheffing en liquidatie

Artikel 13.1

Tot opheffing van het fonds kan slechts worden besloten door het bestuur.

Artikel 13.2

Als de vennootschap geliquideerd is, zonder dat haar bedrijf in de tegenwoordige of gewijzigde vorm wordt voortgezet en ook indien geen begunstigde of te begunstigen personen in de zin van statuten en/of reglementen meer aanwezig zijn, zal het bestuur beslissen of het fonds wordt geliquideerd dan wel zelfstandig blijft voortbestaan, of zich aansluit bij een andere pensioenuitvoerder.

Artikel 13.3

Het bestuur is belast met de vereffening van de zaken van het fonds. Het bestuur houdt bij de liquidatie de verplichtingen in acht zoals deze bij of krachtens het Burgerlijk Wetboek en de Pensioenwet zijn gesteld.

Artikel 13.4

Het bestuur is verplicht bij liquidatie de belangen der begunstigten of te begunstigen personen te regelen op basis van de geldende statuten en reglementen.

Artikel 13.5

Indien enig saldo overblijft, zal dit worden aangewend in overeenstemming met het doel van het fonds.

Artikel 13.6

Indien gedurende de tijd, dat het fonds in liquidatie verkeert, een vacature in het bestuur ontstaat, zal hierin - voor zover mogelijk - worden voorzien als omschreven in artikel 6 lid 3 van deze statuten, met dien verstande, dat - in geval de vennootschap in staat van faillissement verkeert - de curator in de rechten van de directie treedt. Als in een bestuursvacature op deze wijze niet kan worden voorzien, zal het bestuur zichzelf aanvullen door coöptatie, met dien verstande, dat in de vacature van een door de ondernemingsraad benoemd bestuurslid slechts kan worden voorzien door iemand, die laatstelijk voor het besluit tot liquidatie, door de ondernemingsraad tot bestuurslid had kunnen worden benoemd.

Artikel 13.7

Voor zover mogelijk blijven de bepalingen van deze statuten en van de reglementen ten aanzien van de bevoegdheden van het bestuur en de besluitvorming in het bestuur ook van kracht gedurende de tijd, dat het fonds in liquidatie verkeert. Zou zulks niet mogelijk zijn, dan wordt gehandeld in de geest van die bepalingen.

Artikel 13.8

De deelnemers casu quo hun partners zullen in het bezit worden gesteld van een bewijsstuk van hun tot de datum van opheffing, aan de deelneming in het fonds te ontleen aanspraken of rechten op pensioen (waarin begrepen die, voortvloeiend uit het bepaalde in lid 5). In dit bewijsstuk zal tevens melding worden gemaakt van de pensioenuitvoerder tegenover welke zij die aanspraken of rechten geldend kunnen maken. De in dit lid bedoelde instantie(s) kunnen slechts zijn pensioenuitvoerders als bedoeld in de Pensioenwet.

De vaststelling van die aanspraken of rechten en veiligstelling daarvan mag niet plaatsvinden in strijd met enig bindend voorschrift van de Pensioenwet.

Het bestuur is in het kader van het liquideren van het fonds verplicht de pensioenverplichtingen van het fonds tegenover de (gewezen) deelnemers en overige belanghebbenden over te dragen aan een andere pensioenuitvoerder.

Artikel 13.9

Voor zover ter zake van de in lid 8 bedoelde aanspraken of rechten op pensioen verzekeringsovereenkomsten zijn of zullen worden gesloten en deze aan de betrokkenen zelf dan wel aan een (nieuwe) vennootschap worden overgedragen, zal de begunstiging ten name worden gesteld van verzekerden casu quo van hun partners.

Op de door de verzekeraar uit te reiken polissen zal door hem worden aangetekend dat ten aanzien van de daarin belichaamde verzekeringen, voor zover deze betrekking hebben op aan de deelneming in het fonds te ontleen aanspraken of rechten op pensioen als bedoeld in lid 8, de voorschriften van de wet - voor zover nog van toepassing - uitsluitend en onverminderd van kracht blijven.

Tevens zal door die verzekeraar worden aangetekend, dat noch afkoop der in de vorige volzin bedoelde verzekeringen, noch wijziging van de begunstiging kan plaatsvinden, tenzij die wijziging plaatsvindt ten behoeve van de verzekerde of diens partner.

Artikel 13.10

Het fonds zal niet geliquideerd zijn, dan nadat in het kader van de wet bericht is ontvangen, dat geen bezwaar bestaat tegen het door het bestuur - na overleg met de directie in overeenstemming met de accountant en de adviserende en certificerende actuaris - opgestelde liquidatierapport.

Artikel 14 Onvoorziene gevallen

In alle gevallen, waarin noch deze statuten, noch de reglementen bedoeld in artikel 1, voorzien, beslist het bestuur.

Artikel 15 Inwerkingtreding

De gewijzigde statuten zijn in werking getreden op 1 januari 2003 en laatstelijk gewijzigd per 1 juli 2015

HUISHOUELIJK REGLEMENT

Artikel 1 Algemene bepalingen

In dit reglement gelden de definities van de statuten.

Artikel 2 Bestuur en Bestuursleden

Artikel 2.1a

In overeenstemming met artikel 6, lid 6 der statuten is het voor het borgen van kwaliteit van het bestuur van belang, dat de door derden voorgedragen personen worden getoetst aan het door het bestuur gestelde functieprofiel. Als het bestuur van mening is dat de voorgedragen of gekozen persoon wezenlijk afwijkt van het profiel, treedt de betrokkene niet in functie en zal het bestuur de voordragende of kiezende partij vragen een nieuw persoon voor te dragen of te kiezen. Het bestuur motiveert waarom een voorgedragen of gekozen persoon wel of niet bestuurslid wordt. Nadat DNB akkoord is met de betrokken persoon zal het bestuur overgaan tot benoeming.

Bestuursleden dienen op het moment van aanvaarding van hun functie over geschiktheidsniveau A te beschikken.

Artikel 2.1b

Het bestuur wijst uit haar midden, na overleg met de directie, het dagelijks bestuur aan. Drie der overeenkomstig artikel 6, lid 3 der statuten benoemde bestuursleden worden aangewezen als respectievelijk voorzitter, secretaris en penningmeester. Uit zijn midden kiest het bestuur een plaatsvervangend voorzitter en een plaatsvervangend secretaris.

Artikel 2.2

De voorzitter is belast met de leiding van de bestuursvergaderingen. De secretaris voert de correspondentie en houdt de notulen van de bestuursvergaderingen, welke na goedkeuring worden ondertekend door de secretaris en de voorzitter. De penningmeester is verantwoordelijk voor de boekhouding. In alle werkzaamheden, welke de voorzitter en secretaris krachtens de statuten of uit de aard van hun functie hebben te vervullen, kunnen zij vervangen worden door hun respectievelijke plaatsvervangers.

Artikel 2.3

Het bestuur brengt bij de vennootschap onder de aandacht, dat de bij de vennootschap werkzame personen die zitting hebben of zitting hebben gehad in het bestuur van het fonds vanwege hun bestuurslidmaatschap niet worden benadeeld in hun positie bij de vennootschap. De benadeling moet betrekking hebben op de positie van de werknemer bij de vennootschap. Daartoe behoren onder meer: benadeling in promotiekansen, verslechtering van de werkomstandigheden, gedwongen overplaatsing, het onthouden van faciliteiten zoals onbetaald verlof, etc. De wettelijke bescherming tegen benadeling strekt zich uit tot alle werknemers die betrokken zijn of zijn geweest bij het fonds. Het bestuur kan de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de vennootschap gevolg dient te geven aan hetgeen in de eerste volzin is bepaald. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 108 van de Pensioenwet.

Artikel 2.4

Leden van het bestuur, die niet in een dienstbetrekking staan tot de vennootschap, ontvangen een vaste vergoeding voor voorbereiding en bijwonen van bestuursvergaderingen en kosten voor transport.

Deze vergoeding wordt bepaald per dagdeel, waarbij een dag twee dagdelen telt, dat een vergadering of andere bijeenkomst duurt.

De vergoeding wordt jaarlijks in overleg tussen bestuur en directie vastgesteld.

Artikel 2.5

Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur en de overige fondsorganen, zodat met het oog op de belangen van de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere belanghebbenden. Daarbij houdt het bestuur rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd.

Artikel 2.6

Het bestuur stelt een geschiktheidsplan op voor bestuursleden en voor leden van het verantwoordingsorgaan. Hierin is opgenomen welke minimumeisen er aan de kennis, vaardigheden en professioneel gedrag worden gesteld van kandidaat leden voor het bestuur en het verantwoordingsorgaan en hoe hun geschiktheid wordt gewaarborgd.

Artikel 2.7

In het functieprofiel voor de bestuursfuncties neemt het bestuur de vereiste geschiktheid en het geschatte tijdsbeslag op.

Artikel 2.8

Het bestuur evalueert ten minste één keer per jaar het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden. Daarbij wordt één keer in de twee jaar een derde partij bij betrokken.

Artikel 2.9

Het bestuur neemt kennis van de Code Pensioenfondsen. Voor de naleving van de Code Pensioenfondsen geldt het 'pas toe of leg uit principe'. Het bestuur zal de gedachte van de Code pensioenfondsen naleven overeenkomstig dit principe. Hierbij handelt het bestuur op een transparante (open en toegankelijke) wijze.

Artikel 2.10

Indien het bestuur in enig jaar besluit (een) element(en) uit de Code Pensioenfondsen niet na te leven, dan zal het fonds dit in het daarop volgende jaarverslag toelichten.

Artikel 2.11

Het bestuur zal de bepalingen uit de Code Pensioenfondsen periodiek evalueren en waar nodig het beleid van het pensioenfonds daarop bijstellen.

Artikel 3 Bestuursvergaderingen

Artikel 3.1

Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter zulks nodig acht of als ten minste drie bestuursleden hem dit verzoeken. De voorzitter doet de bestuursvergadering minstens 8 dagen tevoren bijeenroepen op een door hem en de secretaris te bepalen wijze waarbij tijd en plaats, evenals de te behandelen onderwerpen ter kennis worden gebracht. In

spoedeisende gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter, kan de bijeenroeping op kortere termijn geschieden.

Artikel 3.2

Besluiten van het bestuur worden bij gewone meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen genomen in een vergadering, waar tenminste 4 bestuursleden aanwezig zijn. Bij staking van stemmen vindt herstemming plaats in een volgende, binnen acht dagen te beleggen, vergadering; staken de stemmen dan opnieuw, dan wordt het voorstel geacht te zijn verworpen, met dien verstande echter, dat indien het betreft een stemming ter uitvoering van het bepaalde in de tweede volzin van artikel 2 lid 1, dan het lot zal beslissen.

Artikel 3.3

Elk bestuurslid heeft één stem; blanco stemmen zijn niet geldig. De bestuursleden stemmen zonder last van of ruggespraak met hen, door wie zij zijn benoemd.

Artikel 3.4

De directie ontvangt een convocatie voor elke bestuursvergadering. Zij heeft toegang tot elke bestuursvergadering en kan dan aan de beraadslagingen deelnemen.

Artikel 3.5

Ieder der bestuursleden is bevoegd een deskundige te raadplegen, alsmede zich krachtens een bestuursbesluit, waarbij tenminste 1/4 der bestuursleden zich daarvoor heeft uitgesproken, ter vergadering van het bestuur door een deskundige te laten bijstaan.

Artikel 3.6

De bestuursleden verrichten hun werkzaamheden voor het fonds gratis en zullen hiervoor nimmer enige vergoeding uit het fonds kunnen ontvangen.

Reis- en verblijfkosten, zomede andere uitgaven in het belang van het fonds gedaan, zullen aan de bestuursleden worden vergoed.

Artikel 3.7

Persoonlijke gegevens van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden zijn uitsluitend toegankelijk voor de voorzitter, de secretaris en de penningmeester en indien nodig voor het bestuurssecretariaat.

Zij, die uit dezen hoofde van zodanige gegevens kennis hebben, zijn tot geheimhouding hiervan verplicht tegenover derden, ook nadat hun bestuurslidmaatschap is geëindigd.

Artikel 3.8

Het bestuur streeft naar een betrouwbaar en integer functioneren van de organen van het fonds. Ter waarborging en handhaving van het vertrouwen in het fonds alsmede het voorkomen van integriteitsrisico's wordt door het bestuur een integriteitsbeleid en een gedragscode vastgesteld.

Alle bestuursleden en overige medebeleidsbepalers dienen de gedragscode - of een gelijkwaardige gedragscode - ter beoordeling door het bestuur, te ondertekenen en na te leven. Zij leggen jaarlijks een verklaring af waarin zij aangeven de van toepassing zijnde gedragscode te hebben nageleefd.

Het bestuur benoemt een compliance officer die tot taak heeft de naleving van de gedragscode te toetsen.

Artikel 4 Communicatie

Artikel 4.1

Het bestuur draagt zorg voor een adequaat communicatiebeleid en de uitvoering daarvan. Dit beleid is er op gericht om de belanghebbenden te allen tijde op volledige, transparante en begrijpelijke wijze voor te lichten over de pensioen- en andere regelingen die het pensioenfonds uitvoert, de pensioenresultaten, de (financiële) gang van zaken bij het fonds en over alle relevante veranderingen die daarmee te maken hebben. Hierbij draagt het bestuur er zorg voor dat persoonlijke pensioeninformatie goed toegankelijk is.

Artikel 4.2

Periodiek, maar ten minste eenmaal per drie jaar, evalueert het bestuur het communicatiebeleid. Hiervoor gaat het bestuur de dialoog aan met de belanghebbenden over het gevoerde en te voeren beleid. Waar nodig zal het bestuur het communicatiebeleid aanpassen.

Artikel 5 Beleggingen

Artikel 5.1

Het bestuur stelt, op basis van een advies van de beleggingscommissie, een beleggingsbeleid op waarin de uitgangspunten van het beleggingsbeleid worden geformuleerd en waarin de te volgen procedures ten aanzien van het beleggingsproces en de uitvoering van het beleggingsbeleid worden neergelegd.

Artikel 5.2

Het bestuur stelt op basis van een ALM-studie de strategische beleggingsmix vast. Het bestuur formuleert ten minste beleid ten aanzien van rebalancing van de feitelijke weging van de beleggingsmix naar de strategische beleggingsmix. Bij het bepalen van het beleid houdt het Bestuur rekening met door het fonds aangegane verplichtingen en zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van belanghebbenden om te zorgen voor optimaal rendement bij een aanvaardbaar risico.

Artikel 6 Uitbesteding

Artikel 6.1

Het bestuur is verantwoordelijk voor het door het pensioenfonds uit te voeren beleid. Het bestuur heeft een visie op de uitvoering van de activiteiten van het fonds vastgelegd. Het bestuur stelt vast aan welke eisen de uitvoering moet voldoen in de vorm van een uitbestedingsbeleid.

Onderdeel van dit uit te voeren beleid kan zijn dat het bestuur besluit dat taken en bevoegdheden aan derden worden uitbesteed.

Artikel 6.2

Het bestuur stelt de randvoorwaarden vast waaronder taken en bevoegdheden aan derden worden uitbesteed. Een randvoorwaarde is dat personele unies op het niveau van (mede)beleidsbepalers tussen het fonds en derden waaraan werkzaamheden worden uitbesteed niet toegestaan zijn. De overige randvoorwaarden worden separaat vastgesteld door het bestuur.

Artikel 6.3

Het bestuur heeft vastgelegd aan welke partijen werkzaamheden zijn uitbesteed, en houdt daarmee zicht op de keten van uitbesteding. Hiertoe wordt met deze derden een uitbestedingsovereenkomst gesloten.

Artikel 6.4

Het bestuur evalueert periodiek de kwaliteit van de uitvoering van de werkzaamheden (inclusief de gemaakte kosten), het beloningsbeleid en het functioneren van de partijen aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed. Hierbij worden onder meer de in de abtn beschreven sturings- en controlemechanismen als uitgangspunt gehanteerd.

Artikel 6.5

Indien de uitkomst van de periodieke evaluatie als beschreven in lid 4 om aanvullende maatregelen vraagt, bijvoorbeeld de aanpassing van de uitbestedingsvoorwaarden / Service Level Agreement, dan gaat het bestuur daartoe over, in samenspraak met de partij aan wie de werkzaamheden zijn uitbesteed.

Artikel 7 Diversiteit

Artikel 7.1

Het bestuur streeft ernaar dat het bestuur complementair is samengesteld en een redelijke afspiegeling vormt van de belanghebbenden.

Artikel 7.2

De complementariteit is nader vastgelegd in het diversiteitsbeleid van het fonds, dat is geïntegreerd in het geschiktheidsbeleid.

Artikel 7.3

Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de verrichte inspanningen ter bevordering van diversiteit binnen de organen van het fonds.

Artikel 7.4

Dit diversiteitsbeleid wordt periodiek, maar ten minste eenmaal per drie jaar geëvalueerd door het bestuur en waar nodig bijgesteld.

Artikel 8 Melding onregelmatigheden

Artikel 8.1

Het bestuur stelt alle belanghebbenden in kennis over de mogelijkheid om te rapporteren over onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Dit kan gaan om onregelmatigheden zowel binnen het fonds als bij partijen aan wie taken worden uitbesteed. De wijze van melden alsmede de afhandeling van de meldingen, wordt uiteengezet in de Klokkeluiders- en Incidentenregeling.

Artikel 9 Accountant en actuaris

Artikel 9.1

Door het bestuur wordt een accountant benoemd om periodiek controle te houden op de boekhouding van het fonds. Hij brengt jaarlijks verslag uit aan het bestuur over het gevoerde beheer en de financiële toestand van het fonds. Tevens stelt hij een managementletter op.

Artikel 9.2

Door het bestuur wordt zowel een certificerende als een adviserende actuaris benoemd. De certificerende actuaris berekent jaarlijks de voorziening pensioenverplichtingen van het fonds. Het bestuur bepaalt in overleg met de adviserende actuaris de benodigde premie.

Artikel 9.3

Het bestuur beoordeelt ten minste eenmaal per vier jaar het functioneren van de accountant en de (adviserende en certificerende) actuaris. De uitkomsten van deze beoordeling bespreekt het bestuur met de accountant of actuaris en waar nodig worden afspraken aangepast of wordt de samenwerking beëindigd. Ook stelt het bestuur de visitatiecommissie en het verantwoordingsorgaan van de uitkomsten op de hoogte

Artikel 10 Geschillen en klachten met (gewezen) deelnemers , pensioengerechtigden en de vennootschap

Geschillen en klachten met (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en de vennootschap zijn opgenomen in de bijlage: Regeling geschillen en klachten Stichting IFF Pensioenfonds.

Artikel 11 Beleggingsadviescommissie

Met betrekking tot de beleggingen als bedoeld in artikel 10 lid 1 van de statuten, is een beleggingsadviescommissie ingesteld. De richtlijnen voor deze commissie zijn vastgelegd in het Reglement Beleggingsadviescommissie.

Artikel 12 Wijziging van aanspraken door bijzondere omstandigheden

Artikel 12.1

Indien de vennootschap - met inachtneming van het bepaalde als bedoeld in artikel 14 lid 3 van het pensioenreglement - aan het fonds en aan de deelnemers kennis heeft gegeven van haar voornemen de bijdrage aan het fonds te verminderen of te beëindigen in verband met ingrijpende wijziging van omstandigheden, zoals financieel onvermogen, waartoe zij in de overeenkomst een voorbehoud heeft gemaakt, zal het bestuur in overleg treden met de directie over een eventuele aanpassing van de pensioenaanspraken en prepensioenaanspraken aan de nieuwe situatie.

Artikel 12.2

Indien nieuwe sociale verzekeringswetgeving of een (bij wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds) verplicht gestelde pensioenregeling wordt ingevoerd respectievelijk gewijzigd, kan de in het pensioenreglement en/of prepensioenreglement omschreven regeling, met inachtneming van eventuele wettelijke voorschriften, door het bestuur aan de gewijzigde omstandigheden worden aangepast.

Artikel 13 Verbreking financieel evenwicht

Als uit een door de adviserende actuaris uitgebracht rapport mocht blijken dat het fonds op enig moment niet in staat is aan haar verplichtingen te voldoen, zal een proportioneel gelijke korting op alle reeds ten laste van het fonds gevestigde pensioenen en pensioenaanspraken worden toegepast, zodanig dat het fonds weer aan haar verplichtingen kan voldoen. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 134 van de Pensioenwet.

Voor zover het fonds daartoe de middelen heeft, kan de korting in de jaren daarna (gedeeltelijk) worden ongedaan gemaakt (een en ander op basis van een rapport van de adviserende actuaris).

Artikel 14 Inwerkingtreding

Dit reglement is in werking te zijn getreden op 1 januari 2003 en laatstelijk gewijzigd op 1 juli 2015

PENSIOENREGLEMENT

Artikel 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1

In dit reglement gelden de definities van de statuten. Voorts wordt in dit reglement verstaan onder:

Maandverdienste:

- a. De maandverdienste zoals omschreven in artikel 1 van de CAO (Collectieve Arbeidsovereenkomst) van de vennootschap; of
- b. Het jaarincome zoals omschreven in de AAV (Algemene Arbeidsvoorwaarden) van de vennootschap gedeeld door 13,96.

Pensioendatum:

De dag waarop de AOW gerechtigde leeftijd wordt bereikt.

Pensioenrichtdatum:

De dag samenvallend met de 67-jarige leeftijd van de deelnemer.

Pensioenovereenkomst:

Hetgeen tussen de vennootschap en de werknemer is overeengekomen betreffende pensioen. De pensioenovereenkomst die is vastgelegd in dit reglement is een uitkeringsovereenkomst zoals bedoeld in de Pensioenwet.

Pensioensalaris:

De som van 13 maal de vastgestelde maandverdienste en de vastgestelde vakantietoeslag, met een maximum van € 60.000. Dit maximum kan jaarlijks worden herzien overeenkomstig de cao.

Uitvoeringsovereenkomst:

de overeenkomst tussen de vennootschap en het fonds over de uitvoering van de pensioenovereenkomst(en).

Artikel 1.2

Ieder, die op grond van dit reglement aanspraak of recht op pensioen heeft, is verplicht mede te werken aan de goede uitvoering van het in dit reglement bepaalde.

Artikel 2 Deelnemerschap

Artikel 2.1

Deelnemer is iedere werknemer in dienst van de vennootschap.

Artikel 2.2

In afwijking van het bepaalde in het vorige lid wordt niet deelnemer de werknemer in dienst van de vennootschap met wie de directie zulks schriftelijk is overeengekomen. De directie stelt het bestuur hiervan schriftelijk in kennis.

Artikel 2.3

Het fonds verstrekt de werknemer, die met de vennootschap een pensioenovereenkomst heeft gesloten, namens de vennootschap, binnen drie maanden na de start van de verwerving van pensioenaanspraken informatie over de kenmerken van de

pensioenregeling, de uitvoering van de pensioenregeling en over persoonlijke omstandigheden die een actie van de werknemer kunnen vergen. De werknemer wordt daarbij tevens gewezen op de website van het fonds en op de mogelijkheid het pensioenregister te raadplegen.

Jaarlijks wordt de deelnemer schriftelijk van de wijzigingen in het pensioenreglement door het bestuur op de hoogte gesteld (voor zover in dat jaar voorgedaan). Het fonds stelt de overige belanghebbenden in staat desgewenst van de geldende statuten en de reglementen kennis te nemen.

Het fonds informeert de deelnemer binnen drie maanden na een wijziging in de pensioenovereenkomst over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen bij de pensioenuitvoerder.

Artikel 2.4

Het deelnemerschap eindigt bij het einde van het dienstverband van de deelnemer met de vennootschap, tenzij het eindigen van het dienstverband het gevolg is van arbeidsongeschiktheid. Het deelnemerschap wordt in een dergelijk geval voortgezet voor zover en zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt en deze vanuit de vennootschap of de werkgeverspremie wordt betaald.

Artikel 2.5

Indien bij de aanvang of in de loop van het deelnemerschap met de deelnemer voorwaarden worden overeengekomen die van dit reglement afwijken, zal dit worden vastgelegd in een pensioenbrief, die ten aanzien van de betrokken deelnemer dan met dit reglement een geheel vormt.

Artikel 2.6

De aanspraken welke voortvloeien uit de in dit pensioenreglement opgenomen pensioenregeling kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.

Artikel 3 Omschrijving der pensioenen, dekkingswijze

Artikel 3.1

De deelnemer heeft aanspraak op:

- a. ouderdompensioen, ten behoeve van zichzelf;
- b. partnerpensioen, ten behoeve van de partner;
- c. wezenpensioen, ten behoeve van de kinderen die door overlijden van de deelnemer wees worden.

Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.3.

Artikel 3.2

Geen aanspraak op partnerpensioen bestaat, indien de deelnemer die niet gehuwd is of geen geregistreerd partnerschap heeft, de partner niet schriftelijk heeft aangemeld bij het bestuur onder overlegging van een afschrift of een uittreksel van het notarieel verleden samenlevingscontract dat moet vermelden de naam en de geboortedatum van zowel de deelnemer als de partner, aanvangsdatum van de samenleving, woonadres, de gezamenlijke verplichting tot het voorzien in huisvesting en elkaar verzorgen en de beëindigingvoorwaarden.

Er kan slechts één partner worden aangemeld voor aanspraak op partnerpensioen.

De deelnemer dient desgevraagd tegenover het bestuur aannemelijk te maken dat nog steeds voldaan wordt aan de voorwaarden om aanspraak te kunnen blijven houden op partnerpensioen.

Artikel 3.3

De pensioenaanspraken worden gefinancierd:

- a. door de vennootschap op basis van de premie, zoals omschreven in de uitvoeringsovereenkomst;
- b. door de deelnemers op basis van een door de vennootschap en na overleg met de werknemersorganisaties vastgestelde premie.

Als deze bijdragen in enig jaar onvoldoende zijn om de toename van de pensioenaanspraken in dat jaar in te kopen, worden deze aanspraken vastgesteld op een naar rato van het premietekort verminderd bedrag. Dit tenzij op een andere manier in het premietekort kan worden voorzien.

Artikel 4 Ingang en hoogte van de pensioenen

Artikel 4.1

Het ouderdomspensioen gaat in op de (gekozen) pensioendatum en wordt levenslang uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin de pensioengerechtigde overlijdt.

Artikel 4.2a

Het fonds stelt de deelnemer in de gelegenheid vanaf een bepaalde datum, liggende tussen de eerste dag van de maand waarin de 55-jarige leeftijd wordt bereikt en de datum liggende vijf jaar na de AOW datum, volledig met pensioen te gaan (hierna: de gekozen pensioendatum). (Gedeeltelijke) vervroeging van het ouderdomspensioen betekent, dat het eventueel opgebouwde prepensioen ook dient in te gaan. De (gedeeltelijke) vervroeging mag er niet toe leiden, dat het (gedeeltelijk) vervroegde ouderdomspensioen tezamen met de uitkering uit hoofde van prepensioen een niveau van 100% van het laatstverdiende pensioensalaris gaat overstijgen.

Het verevende ouderdomspensioen ten behoeve van ex-partners gaat eveneens in op de gekozen pensioendatum en wordt op basis van dezelfde factoren als voor de deelnemer vervroegd. Zie ook artikel 4.2e Prepensioenreglement.

Bij vervroeging van het ouderdomspensioen zal er geen wijziging plaatsvinden in de hoogte van het (bijzonder) partnerpensioen.

De keuze voor omzetting geschiedt door middel van een door de (gewezen) deelnemer en diens partner ondertekend keuzeformulier; dit formulier dient vóór de (gekozen) pensioendatum te zijn ondertekend en te zijn geretourneerd aan het fonds.

Vervroegde en uitgestelde ingang van het ouderdomspensioen is alleen mogelijk ingeval het dienstverband met de vennootschap (gedeeltelijk) wordt beëindigd.

Artikel 4.2b

Op de (gekozen) pensioendatum dan wel bij beëindiging van het deelnemerschap heeft de (gewezen) deelnemer de keuzemogelijkheid om een gedeelte van de aanspraak op ouderdomspensioen, behoudens een eventueel verevend deel van het ouderdomspensioen, om te zetten in partnerpensioen en/of wezenpensioen. Het na de uitruil resterende deel van het ouderdomspensioen zal nooit minder bedragen dan het in artikel 4.5 opgenomen grensbedrag.

Het fonds stelt de (gewezen) deelnemer in het laatste jaar vóór de (gekozen) pensioendatum dan wel bij uitdiensttreding in de gelegenheid van deze keuzemogelijkheid gebruik te maken.

Ingeval de (gewezen) deelnemer van deze keuzemogelijkheid gebruik maakt:

- a. wordt de opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen verlaagd;

- b. het vastgestelde partnerpensioen bedraagt maximaal 70% van het verlaagde ouderdompensioen;
- c. het wezenpensioen per kind bedraagt maximaal 14% (voor volle wezen 28%) van het verlaagde ouderdompensioen.

Op de (gekozen) pensioendatum heeft de (gewezen) deelnemer de keuzemogelijkheid om een gedeelte van de aanspraak op partnerpensioen, behoudens een eventueel bijzonder partnerpensioen, om te zetten in ouderdompensioen.

Het fonds stelt de (gewezen) deelnemer in het laatste jaar vóór de (gekozen) pensioendatum in de gelegenheid van deze keuzemogelijkheid gebruik te maken.

Ingeval de (gewezen) deelnemer van deze keuzemogelijkheid gebruik maakt:

- a. wordt de opgebouwde aanspraak op partnerpensioen verlaagd;
- b. het wezenpensioen per kind bedraagt maximaal 14% (voor volle wezen 28%) van het verhoogde ouderdompensioen.

De keuze voor omzetting geschiedt door middel van een door de (gewezen) deelnemer en diens partner ondertekend keuzeformulier; dit formulier dient minimaal 3 maanden vóór de (gekozen) pensioendatum te zijn ondertekend en te zijn geretourneerd aan het fonds.

Artikel 4.2c

Op verzoek van de deelnemer kan het opgebouwde ouderdompensioen op de gekozen pensioendatum worden omgezet in een vast te stellen hoger of lager ouderdompensioen. De keuzemogelijkheden zijn: 11,11%, 22,22% of 33,33% hogere uitkering dan de na afloop van de gekozen periode lagere uitkering. Dit zal gedurende een overeen te komen periode na ingang hoger, respectievelijk lager zijn dan het oorspronkelijke ouderdompensioen en na afloop van die periode lager, respectievelijk hoger zijn dan het oorspronkelijke ouderdompensioen. De keuze voor de periodes is 5 jaren hoog of 10 jaren hoog.

Bovenbedoelde omzetting geschiedt onder de voorwaarde dat - berekend op het tijdstip van omzetting - het hoogste ouderdompensioen niet meer dan 33,33% hoger is dan het laagste ouderdompensioen. In de "Factorentabel bij de Statuten en Reglementen per 1 januari 2014" zijn de keuzemogelijkheden en de daarbij behorende percentages vermeld, zoals die gelden op de pensioendatum.

De aanspraken op partnerpensioen blijven ongewijzigd.

Artikel 4.2d

Een schriftelijk verzoek tot vervroeging, uitstel en/of variatie in de hoogte van het pensioen dient uiterlijk drie maanden voor de (gekozen) pensioendatum bij het fonds te worden ingediend. De keuze voor omzetting geschiedt door middel van een door de (gewezen) deelnemer en diens partner ondertekend keuzeformulier. Dit formulier dient vóór de (gekozen) pensioendatum te zijn ondertekend en geretourneerd aan het fonds.

Artikel 4.2e

Bij toepassing van het bepaalde in dit lid, onder sub a en/of b van dit artikel, wordt het opgebouwde pensioen op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend. Het bestuur stelt hiertoe op advies van de actuaris factoren vast voor een periode van 1 jaar; deze factoren liggen ter inzage bij het fonds.

Voor alle (gewezen) deelnemers die nog geen gebruik hebben gemaakt van het bepaalde in dit lid, onder sub a en/of b, kunnen de factoren na afloop van bedoelde periode door het bestuur worden gewijzigd na ingewonnen advies van de actuaris. Het bestuur neemt in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds de regels op voor de herrekening.

Artikel 4.2f

Uitgestelde ingang van het ouderdompensioen is alleen mogelijk ingeval betrokkene tijdens uitstel bij de vennootschap of elders in dienst blijft/is. Uitstel kan nooit leiden tot hogere aanspraken dan 100% van het laatste pensioensalaris als bedoeld in artikel 5, vermindert

met een bedrag ter grootte van de AOW-uitkering voor één gehuwde met een partner die AOW gerechtigd is. Bij het bereiken van de 100%-grens dient het pensioen in te gaan. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 18 lid 3.

Artikel 4.3

Bij overlijden van een (gewezen) deelnemer gaat het (bijzonder) partnerpensioen in daags na het overlijden en wordt levenslang uitgekeerd tot en met de maand waarin de partner overlijdt.

Bij overlijden van een pensioengerechtigde met een ingegaan ouderdompensioen gaat het (bijzonder) partnerpensioen in op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de pensioengerechtigde is overleden en wordt levenslang uitgekeerd tot en met de maand waarin de partner overlijdt.

Artikel 4.4

Het wezenpensioen gaat in:

- bij overlijden van een (gewezen) deelnemer op de eerste dag na het overlijden van de (gewezen) deelnemer;
- bij overlijden van een pensioengerechtigde op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de pensioengerechtigde is overleden.

Het wezenpensioen wordt voor ieder kind uitgekeerd tot het einde van de maand, waarin het de 18-jarige leeftijd bereikt, dan wel komt te overlijden. Het wezenpensioen wordt, indien en zolang het kind een studie volgt, uitgekeerd tot maximaal de 27-jarige leeftijd van het kind.

Artikel 4.5

Indien het jaarlijks pensioen twee jaar na het einde van het deelnemerschap het bedrag als genoemd in artikel 66 van de Pensioenwet (in 2016: € 465,94) op de pensioendatum niet te boven gaat, heeft het fonds gedurende 6 maanden het recht het pensioen af te kopen, tenzij de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart. Bij de afkoop van ouderdompensioen wordt ook de daarbij behorende aanspraak op partner- en wezenpensioen afgekocht. De afkoopsom wordt ter hand gesteld van de gewezen deelnemer.

Indien de pensioendatum ligt voor het verstrijken van de genoemde termijn van twee jaar, heeft de pensioenuitvoerder het recht om bij de ingang van het ouderdompensioen een aanspraak op ouderdompensioen en eventuele andere aanspraken ten behoeve van de gewezen deelnemer of zijn partner af te kopen, indien de uitkering van het ouderdompensioen op de ingangsdatum minder bedraagt dan de in de eerste volzin genoemde bedrag.

Indien het jaarlijks partnerpensioen of bijzonder partnerpensioen bij ingang respectievelijk op de scheidingsdatum het bedrag als genoemd in artikel 66 van de Pensioenwet (in 2016: € 465,94) op de pensioendatum niet te boven gaat, heeft het fonds gedurende 6 maanden het recht dit (bijzonder) partnerpensioen af te kopen.

Het fonds kan ná de termijn van 6 maanden als bedoeld in de vorige alinea's over gaan tot afkoop indien de gewezen deelnemer respectievelijk de partner respectievelijk de gewezen partner daarmee instemt.

De uitkering wordt op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid vastgesteld. Het bestuur stelt hiertoe op advies van de actuaris een afkoopvoet vast voor een periode van 1 jaar; deze afkoopvoet ligt ter inzage bij het fonds. Het bestuur neemt in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds de regels op voor vaststelling van de afkoopvoet.

Artikel 5 Pensioensalaris, franchise en pensioengrondslag

Artikel 5.1

Minimaal eenmaal per kalenderjaar, per 1 januari van het jaar, wordt een pensioensalaris vastgesteld; mutaties in de maandverdienste worden per die datum meegenomen voor de vaststelling van het pensioensalaris. Met de deelnemer die niet in dienst is van de vennootschap, wordt een pensioensalaris overeengekomen.

Ingeval tussen de deelnemer en de vennootschap een onvolledige arbeidstijd is overeengekomen (parttimers), wordt het ontvangen pensioensalaris bepaald op basis van de op de deelnemer van toepassing zijnde volledige arbeidstijd.

Artikel 5.2

De franchise is gelijk aan € 17.839 per 1 januari 2016. Jaarlijks wordt deze aangepast conform de stijging van de consumentenprijsindex zoals omschreven in artikel 17.1. Ingeval tussen de deelnemer en de vennootschap een onvolledige arbeidstijd is overeengekomen (parttimers), wordt de franchise bepaald op basis van de op de deelnemer van toepassing zijnde volledige arbeidstijd

Artikel 5.3

De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioensalaris verminderd met de franchise, op fulltime basis berekend. Een negatieve pensioengrondslag wordt gelijk gesteld aan nul. Ingeval tussen de deelnemer en de vennootschap een onvolledige arbeidstijd is overeengekomen (parttimers), wordt de franchise en het pensioensalaris bepaald op basis van de op de deelnemer van toepassing zijnde volledige arbeidstijd

Artikel 6 Deelnemersjaren, Onbetaald verlof en ouderschapsverlof

Artikel 6.1

Een deelnemersjaar is gelijk aan een kalenderjaar.

Artikel 6.2

Voor deelnemers met een onvolledige arbeidstijd (parttimers) wordt naar de werkelijke situatie bepaald welk gedeelte deze uitmaakt van de volledige arbeidstijd. Voor de berekening van de pensioenaanspraken telt dit deelnemersjaar mee voor een overeenkomstig deel.

Artikel 6.3a

Onbetaald verlof.

1. Gedurende volledig onbetaald verlof vindt geen pensioenopbouw plaats. Wel is het mogelijk om, door middel van betaling door de deelnemer van de voor de deelnemer vastgestelde pensioenpremie en het vennootschapsdeel van de pensioenpremie, conform het dienstverband voorafgaande aan het verlof de pensioenopbouw gedurende deze periode voort te zetten. Deze opbouw wordt definitief vastgesteld op het moment van hervatting van het oude dienstverband na het onbetaalde verlof. De mogelijkheid bestaat om de bijbehorende premie na hervatting van het dienstverband, in overleg met het fonds, in termijnen te betalen.
2. Gedurende deeltijd onbetaald verlof vindt geen pensioenopbouw over dit deel plaats. Wel is het mogelijk om, door middel van betaling door de deelnemer van de voor de

deelnemer vastgestelde pensioenpremie en het vennootschapsdeel van de pensioenpremie over dit deel gedurende deze periode voort te zetten.

Artikel 6.3b

Ouderschapsverlof.

Gedurende het ouderschapsverlof vindt pensioenopbouw plaats, in afwijking van het bepaalde in artikel 6.3a op basis van het arbeidspercentage voor het ouderschapsverlof. Deze opbouw wordt definitief vastgesteld op het moment van hervatting van het oude dienstverband na het ouderschapsverlof.

Wordt het dienstverband op basis van

1. het lagere arbeidspercentage uit de periode van het ouderschapsverlof voortgezet, dan wordt vanaf aanvang van het ouderschapsverlof de pensioenopbouw op dat lagere arbeidspercentage gebaseerd.
2. een lager arbeidspercentage dan tijdens het ouderschapsverlof voortgezet, dan wordt vanaf aanvang van het ouderschapsverlof de pensioenopbouw op het percentage tijdens het ouderschapsverlof gebaseerd en vanaf einde ouderschapsverlof op het lagere arbeidspercentage gebaseerd.
3. een hoger arbeidspercentage dan tijdens de periode van ouderschapsverlof, maar lager dan het arbeidspercentage voor het ouderschapsverlof, voortgezet, dan wordt vanaf aanvang van het ouderschapsverlof de pensioenopbouw op dat hogere arbeidspercentage gebaseerd.
4. een hoger arbeidspercentage dan voor de periode van ouderschapsverlof voortgezet, dan wordt vanaf einde van het ouderschapsverlof de pensioenopbouw op dat hogere arbeidspercentage gebaseerd.

De premie inhouding blijft plaatsvinden op basis van het dienstverband voorafgaande aan het verlof. Bij keuze voor sub 1 t/m 3 vindt na afloop van het ouderschapsverlof premierestitutie plaats

Gedurende volledig ouderschapsverlof vindt geen pensioenopbouw plaats als beschreven in het voorgaande. Wel is het mogelijk om, door middel van betaling door de deelnemer van de voor de deelnemer vastgestelde pensioenpremie, conform het dienstverband voorafgaande aan het verlof de pensioenopbouw gedurende deze periode voort te zetten. Deze opbouw wordt definitief vastgesteld op het moment van hervatting van het oude dienstverband na het ouderschapsverlof. De mogelijkheid bestaat om de bijbehorende premie na hervatting van het dienstverband, in overleg met het fonds, in termijnen te betalen.

Artikel 7 Grootte der aanspraken op ouderdomspensioen

Artikel 7.1

De opbouw van de aanspraak op ouderdomspensioen is gelijk aan 1,875% van de in het betreffende deelnemersjaar voor de deelnemer vastgestelde pensioengrondslag. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.3.

Artikel 7.2

Ingeval de samenleving als bedoeld in artikel 1 van de statuten onder "samenleving" sub a, (door echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van het bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap) eindigt, vindt verevening van het tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap bij het fonds opgebouwde ouderdomspensioen plaats conform de Wet Verevening pensioenrechten bij scheiding als opgenomen in de bijlage bij dit reglement. Verevening vindt niet plaats indien de ene samenlevingsvorm als bedoeld in artikel 1 van de statuten onder "samenleving" sub b aansluitend wordt opgevolgd door een andere samenlevingsvorm als bedoeld in artikel 1 van de statuten onder "samenleving" sub

a. met dezelfde partner. In de bijlage "Wet Verevening pensioenrechten bij scheiding" is de verevening nader geregeld.

Artikel 8 Grootte der aanspraken op partnerpensioen

Artikel 8.1a

Het jaarlijks op te bouwen partnerpensioen bedraagt 70% van het in dat jaar op te bouwen ouderdompensioen. Aan de partner van de overleden deelnemer wordt een partnerpensioen toegekend ter grootte van 70% van het ouderdompensioen dat de deelnemer opgebouwd zou hebben indien hij vanaf de datum van overlijden tot de pensioendatum zou hebben deelgenomen op grond van de laatste pensioengrondslag die voor het overlijden is vastgesteld.

Artikel 8.1b

Ingeval de pensioengerechtigde met een ingegaan ouderdompensioen na pensioendatum komt te overlijden en het bepaalde in artikel 4 lid 2b is reeds toegepast, komt in aanvulling op artikel 8.1a het partnerpensioen op basis van artikel 4 lid 2b tot uitkering.

Artikel 8.2

Bij de berekening van het partnerpensioen dient voorts in aanmerking te worden genomen dat:

- a. Indien de (gewezen) deelnemer na de pensioendatum een partner krijgt, heeft die partner geen recht op partnerpensioen;
- b. Indien de partner meer dan 10 jaar jonger was dan de overleden (gewezen) deelnemer, het toe te kennen (bijzonder) partnerpensioen wordt verminderd met 2,5% voor elk vol jaar, dat het leeftijdsverschil meer bedroeg dan 10 jaar.

Artikel 8.3a

Ingeval de samenleving tussen de (gewezen) deelnemer/pensioengerechtigde en diens partner eindigt (door echtscheiding, ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, beëindiging van bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap of beëindiging van het notarieel samenlevingscontact), zonder dat tussen hen direct een andere samenlevingsvorm als bedoeld in dit reglement tot stand komt, verkrijgt de gewezen partner een bijzonder partnerpensioen. Dit bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het vastgestelde partnerpensioen dat de deelnemer zou hebben verkregen indien op de scheidingsdatum het deelnemerschap zou worden beëindigd anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioendatum, vermeerderd met de nadien daarover verkregen toeslagen als bedoeld in artikel 17. Indien op de scheidingsdatum het deelnemerschap reeds is beëindigd verkrijgt de gewezen partner van de gewezen deelnemer een aanspraak op een partnerpensioen dat gelijk is aan het partnerpensioen als de gewezen deelnemer dit ten behoeve van die partner heeft behouden bij het beëindigen van de deelneming. Indien een partnerrelatie van een gepensioneerde eindigt door scheiding verkrijgt de gewezen partner van de gepensioneerde een aanspraak op partnerpensioen als de gepensioneerde dit ten behoeve van zijn partner heeft behouden bij het ingaan van het ouderdompensioen.

Artikel 8.3b

Bij overlijden van de ex-partner, aan wie een bijzonder partnerpensioen is toegekend conform lid 3a, vóór de ingang van het ouderdompensioen van de deelnemer, zal dit bijzonder partnerpensioen weer aan de deelnemer worden toegekend en toegevoegd aan het reeds opgebouwde partnerpensioen.

Bij overlijden van de ex-partner, aan wie een bijzonder partnerpensioen is toegekend conform lid 3a, ná de ingang van het ouderdompensioen van de deelnemer, zal dit bijzonder partnerpensioen komen te vervallen aan het fonds.

Artikel 8.4

Het bepaalde in lid 3 van dit artikel vindt geen toepassing indien de gewezen deelnemer met de partner bij notarieel verleden akte of bij schriftelijke bevestiging met oog op de beëindiging van de samenleving zulks overeenkomen. Dit overeengekomene is slechts geldig indien aan deze bevestiging een verklaring van het fonds is gehecht, dat deze bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.

Artikel 8.5

Van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen wordt aan de belanghebbenden een bewijs verstrekt. Aan de gewezen partner wordt:

- a. een opgave verstrekt van de opgebouwde pensioenaanspraak op partnerpensioen;
- b. informatie gegeven over de toeslagverlening;
- c. de informatie verstrekt die voor de gewezen partner specifiek van belang is;
- d. informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 van de Pensioenwet;
- e. informatie verstrekt die krachtens de Pensioenwet is voorgeschreven.

Artikel 8.6

Het recht op wezenpensioen blijft in geval van beëindiging van de samenleving onverminderd gehandhaafd.

Artikel 8.7

Het opnemen van onbetaald verlof tijdens de deelneming is tot een maximum van 18 maanden niet van invloed op de dekking uit hoofde van het partnerpensioen.

Artikel 9 Grootte der aanspraken op wezenpensioen

Artikel 9.1

Als de deelnemer overlijdt wordt aangenomen dat de deelnemer tot de pensioendatum in dienst van de vennootschap zou zijn gebleven en dat de pensioengrondslag en de parttimegraad niet zouden zijn gewijzigd. Op basis hiervan wordt een fictief ouderdompensioen op de pensioendatum berekend.

Als de deelnemer overlijdt bedraagt het jaarlijks wezenpensioen per kind 14% van het hiervoor bedoelde ouderdompensioen.

Het wezenpensioen wordt verdubbeld indien de (gewezen) deelnemer op de datum van overlijden geen partner heeft, of de partner op of na de datum van overlijden van de (gewezen) deelnemer komt te overlijden.

Artikel 9.2

De aan de (gewezen) partner en/of de kinderen gezamenlijk uit te keren pensioenbedragen zullen niet meer bedragen dan de voor de (gewezen) deelnemer laatstelijk vóór zijn overlijden geldende pensioengrondslag.

Artikel 10 Arbeidsongeschiktheid

1. Het deelnemerschap van degene die tenminste 35% arbeidsongeschikt wordt in de zin van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) en recht heeft op een uitkering krachtens die wet, wordt (in afwijking van artikel 2.4 van dit reglement) ten laste van de vennootschap geheel of gedeeltelijk voortgezet op basis van de pensioengrondslag die bij aanvang van de arbeidsongeschiktheid van toepassing is en het door UWV opgeven arbeidsongeschiktheidspercentage. Bij een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80% of meer vindt volledige voortzetting van

het deelnemerschap plaats. De premievrije voortzetting is gemaximeerd op hetgeen wordt betaald door de vennootschap.

2. De voortzetting van het deelnemerschap als genoemd in het eerste eindigt uiterlijk op de pensioendatum of per de eerdere datum waarop:
  - de WIA-uitkering door UWV wordt beëindigd;
  - de AOW-uitkering ingaat;
  - de door de vennootschap en het Fonds gesloten Uitvoeringsovereenkomst (Overeenkomst pensioenreglement) wordt beëindigd;
  - deze voortzetting op grond van wettelijke voorschriften niet (meer) is toegestaan.

Artikel 11 Betaling van de pensioenen

Artikel 11.1

Uitbetaling van pensioen vindt plaats in maandelijkse termijnen bij nabetaling en tegen overlegging van een behoorlijk bewijs van in leven zijn van de pensioengerechtigde.

Artikel 11.2

Het pensioen wordt uitgekeerd door overmaking op een door de pensioengerechtigde in Nederland aangehouden bankrekening. Op verzoek van de pensioengerechtigde wordt het pensioen ook buiten Nederland uitgekeerd, voor zover uitvoerbaar. Hierbij zullen de extra kosten voor de ontvanger zijn.

Artikel 11.3

Alle uitkeringen geschieden in euro's.

Artikel 11.4

Het beleid van het fonds is erop gericht, dat ten onrechte uitbetaalde pensioenen, vanwege niet melden van overlijden van de deelnemer of achteraf geconstateerde vergissingen in de berekening van het pensioen, in overleg met de nabestaande dan wel de deelnemer, zullen worden teruggevorderd. Indien er redenen zijn hiervan af te wijken, dan beslist het bestuur.

Artikel 12 Verstrekken van opgaven

Artikel 12.1

(Gewezen) deelnemers zijn gehouden alle gegevens te verstrekken en bewijsstukken te over leggen, die het bestuur van het fonds of de verzekeraar nodig oordelen of verlangen. Zolang niet aan deze verplichting is voldaan behoeft geen uitkering plaats te vinden en kan een lopende uitkering worden opgeschort.

In het buitenland woonachtige gepensioneerden dienen één maal per jaar, voor 1 april van enig jaar, een Status Vitae te verstrekken.

Artikel 12.2

Jaarlijks verstrekt het fonds aan de deelnemer een opgave van:

- a. een opgave van de verworven pensioenaanspraken;
- b. een opgave van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeangroei van pensioenaanspraken overeenkomstig artikel 3.127 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop berustende bepalingen;
- c. informatie over de toeslagverlening als bedoeld in artikel 17;
- d. informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 van de Pensioenwet.

Minimaal een keer in de vijf jaar verstrekt het fonds aan de gewezen deelnemer en de gewezen partner een opgave van:

- a. de hoogte van het tot en met dat jaar opgebouwde pensioen;
- b. informatie over de toeslagverlening als bedoeld in artikel 17. Het fonds informeert de gewezen deelnemer en de gewezen partner binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over deze wijziging; en
- c. informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 van de Pensioenwet.

Jaarlijks verstrekt het fonds aan de pensioengerechtigde:

- a. een opgave van zijn pensioenuitkering;
- b. een opgave van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen;
- c. informatie over toeslagverlening als bedoeld in artikel 17; en
- d. informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 van de wet.

Het fonds informeert de pensioengerechtigde binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over deze wijziging.

Het fonds verstrekt de (gewezen) deelnemer, de (gewezen) partner en de pensioengerechtigde op verzoek:

- a. het pensioenreglement;
- b. het jaarverslag en de jaarrekening van het fonds*;
- c. de uitvoeringsovereenkomst*;
- d. de voor hem relevante informatie over beleggingen*;

Naast de in dit artikel vermelde verstrekking van informatie wordt voorts aan de (gewezen) deelnemer, de (gewezen) partner en de pensioengerechtigde de informatie verstrekt die krachtens de Pensioenwet in lagere regelgeving is opgenomen.

Het fonds verstrekt de deelnemer, de gewezen deelnemer en de gewezen partner op verzoek informatie die specifiek voor hem relevant is.

Het fonds verstrekt de gewezen deelnemer op verzoek een opgave van de hoogte van zijn opgebouwde pensioenaanspraken*.

* Daar waar de wet dit toelaat kan het fonds een vergoeding vragen voor de te verstrekken informatie. Hierover wordt de betrokkene op voorhand geïnformeerd.

Artikel 13 Belastingen en heffingen

Enige uitkering op grond van dit reglement zal worden verminderd met de belastingen en heffingen, welke het fonds gerechtigd is in te houden en verplicht is af te dragen als gevolg van de op het tijdstip van uitkering van kracht zijnde wetten en/of besluiten.

Artikel 14 Kosten en premies

Artikel 14.1a

De kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling worden voldaan door de vennootschap, een en ander zoals nader omschreven in de uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 14.1b

De deelnemers zijn een eigen bijdrage verschuldigd. De hoogte van deze premie wordt bepaald na overleg tussen de vennootschap en vakorganisaties.

Voor deelnemers die op of na 1 januari 2003 in dienst zijn gekomen van de vennootschap, bedraagt sinds 1 juli 2015 de pensioenpremie 7% van de pensioengrondslag.

Voor deelnemers die voor 1 januari 2003 in dienst zijn gekomen van de vennootschap, bedraagt de pensioenpremie als percentage van de pensioengrondslag:

- Vanaf 1 juli 2015. 0,5%
- Vanaf 1 juli 2016: 1,0%
- Vanaf 1 juli 2017: 1,5%
- Vanaf 1 juli 2018: 2,0%
- Vanaf 1 juli 2019: 2,5%
- Vanaf 1 juli 2020: 3,0%
- Vanaf 1 juli 2021: 3,5 %.

Artikel 14.2

Indien in enig jaar de in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen af te dragen bijdrage onvoldoende is om de in dat jaar te vestigen aanspraken te financieren, kunnen alle in dat jaar te vestigen aanspraken voor iedere deelnemer naar rato van het tekort worden verminderd, tenzij in dit tekort op andere wijze kan worden voorzien.

Artikel 14.3

De vennootschap behoudt zich het recht voor de premiebetaling, voor zover deze betrekking heeft op de bijdrage van de vennootschap, te verminderen of beëindigen in geval van een ingrijpende wijziging van omstandigheden.

Artikel 14.4

Het fonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten als omschreven bij of krachtens de wet uitsluitend verminderen indien:

- a. het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan het bij of krachtens artikel 131 van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen of de bij of krachtens artikel 132 van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het Vereist Eigen Vermogen;
- b. het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan artikel 131 of 132 van de Pensioenwet zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden andere aanspraakgerechtigden of de vennootschap onevenredig worden geschaad; en
- c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of 139 van de wet.

Ingeval het fonds besluit tot korting van de rechten informeert het fonds de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de vennootschap schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.

De vermindering zal op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, vennootschap en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Artikel 15 Beëindiging van het deelnemerschap anders dan wegens overlijden of pensionering

Artikel 15.1

Door beëindiging van het dienstverband vóór de pensioendatum eindigt het deelnemerschap, tenzij dit reglement of de directie bepaalt dat de deelneming in stand blijft. Voortzetting van het deelnemerschap vindt plaats zolang en voor zover de financiële middelen hiervoor aan het fonds beschikbaar worden gesteld en dit op grond van de geldende wet- en regelgeving is toegestaan.

Artikel 15.2

Bij beëindiging van het deelnemerschap verkrijgt de gewezen deelnemer premievrije aanspraken op ouderdomspensioen en partnerpensioen. Indien de pensioenaanspraak lager is dan het in artikel 4.5 bedoelde afkoopbedrag, kan het fonds na verloop van twee jaar besluiten tot afkoop zoals bepaald in artikel 4.5.

Artikel 15.3

De premievrije aanspraak op ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt vastgesteld op de wijze als omschreven in artikel 7 en 8.

Artikel 15.4

Ingeval artikel 4.2b wordt toegepast, wordt de premievrije aanspraak op ouderdomspensioen verlaagd en bedraagt de premievrije aanspraak op partnerpensioen maximaal 70% van het verlaagde ouderdomspensioen.

Artikel 15.5

In geval artikel 4.2b wordt toegepast, wordt de premievrije aanspraak op ouderdomspensioen verlaagd en bedraagt de premievrije aanspraak op wezenpensioen per kind 14% (voor volle wezen 28%) van het verlaagde ouderdomspensioen.

Artikel 15.6

Bij beëindiging van het dienstverband ontvangt de gewezen deelnemer van het fonds een opgave van de grootte van de aanspraken op ouderdomspensioen en/of partnerpensioen en/of wezenpensioen alsmede:

- a. informatie over de toeslagverlening;
- b. informatie die voor de gewezen deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is;
- c. informatie over omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van de pensioenuitvoerder (bijv. herstelplan);
- d. informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 van de Pensioenwet;
- e. informatie die krachtens de Pensioenwet is voorgeschreven.

Artikel 16 Waardeoverdracht

Artikel 16.1

Bij een individuele beëindiging van het deelnemerschap anders dan wegens overlijden of pensionering heeft de gewezen deelnemer het wettelijk recht op een overdracht van (de overdrachtswaarde van) de premievrije aanspraken, zoals bedoeld in artikel 15, aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe vennootschap. De ontvangende pensioenuitvoerder is in

dat geval verplicht de overdrachtswaarde aan te wenden ter verwerving van pensioenaanspraken voor die deelnemer. Het partnerpensioen wordt slechts overgedragen indien de partner, die begunstigde is voor het partnerpensioen, instemt met de overdracht van de waarde van de aanspraak op partnerpensioen.

De plicht tot het meewerken aan een (uitgaande) waardeoverdracht geldt voor het fonds slechts indien de deelnemer binnen de daartoe in de wet gestelde termijnen een opgave heeft gevraagd van zijn pensioenaanspraken aan de ontvangende pensioenuitvoerder en daarna het verzoek tot waardeoverdracht doet aan de ontvangende pensioenuitvoerder. Voorts gelden de specifieke uitzonderingen op het wettelijk recht op een waardeoverdracht die in de Pensioenwet zijn opgenomen.

De vaststelling van de overdrachtswaarde, de in te kopen pensioenaanspraken en de procedure aangaande de waardeoverdracht, geschieden conform de krachtens de Pensioenwet vastgestelde regels.

Het fonds zal bij een inkomende waardeoverdracht de waarde aanwenden voor ouderdompensioen en partnerpensioen.

Artikel 16.2

Het fonds kan meewerken aan de vormen van waardeoverdracht waarvoor geen plicht tot waardeoverdracht bestaat, maar welke op grond van de Pensioenwet wel mogelijk is. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in de Pensioenwet.

Voor deze waardeoverdrachten is het fonds gerechtigd nader door het bestuur vast te stellen kosten in rekening te brengen bij de aanvrager. Kosten voor uitvoering van de waardeoverdracht, in rekening gebracht door de overdragende uitvoerder worden altijd in rekening gebracht aan de aanvrager. Voor 2016 bedraagt dit minimaal € 250.

Het fonds zal bij een inkomende waardeoverdracht nadere richtlijnen vaststellen om de waarde aan te wenden voor ouderdompensioen en partnerpensioen.

Artikel 17 Toeslagbeleid

Artikel 17.1

Op de pensioenrechten van de pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de stijging van de consumentenprijsindex alle huishoudens afgeleid per de maand oktober voor het lopende jaar in relatie tot de maand oktober van het voorafgaande jaar, zoals vastgesteld door het CBS. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit overrendementen gefinancierd.

Artikel 17.2

Op basis van een haalbaarheidstoets wordt ten behoeve van de toeslagverlening als bedoeld in lid 1, een ambitieniveau vastgesteld uitgedrukt in een percentage van de toeslagmaatstaf zoals omschreven in lid 1. De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden ontvangen een opgave van het ambitieniveau.

Artikel 17.3

De toeslag bedraagt in enig jaar maximaal 4%.

Artikel 17.4

Bij de voorwaardelijke toeslagverlening gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Bij een beleidsdekkingsgraad onder de bij of krachtens de Pensioenwet vastgelegde ondergrens voor toeslagverlening wordt geen toeslag verleend;
- b. er wordt niet meer toeslag verleend dan naar verwachting in de toekomst te realiseren is met inachtneming van de wettelijke rekenregels die hiertoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn vastgelegd.

Het bestuur kan afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad van het fonds besluiten de toeslagverlening niet te verlenen respectievelijk te beperken.

In bijzondere omstandigheden kan het bestuur besluiten een incidentele toeslag te verlenen. Dit kan alleen plaatsvinden met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet en indien de financiële situatie van het fonds zodanig is dat de toekenning niet ten koste gaat van de pensioenrechten en pensioenaanspraken en dit op grond van wet- en regelgeving toelaatbaar is.

Artikel 17.5

Besluiten in het verleden om op basis van dit artikel toeslagen te verlenen, vormen geen garantie voor in toekomstige jaren te verlenen toeslagen en houden geen inperking in van de beleidsvrijheid die het bestuur heeft op grond van dit artikel.

Toekomstige wijzigingen in dit artikel zijn verbindend voor alle pensioengerechtigden en (gewezen) deelnemers

Artikel 18 Maximering van de pensioenen

Artikel 18.1

Op de ingangsdatum kan het ouderdomspensioen nooit meer bedragen dan 100% van het op dat moment geldende pensioensalaris van de deelnemer als bedoeld in artikel 5, dan wel het laatste hogere feitelijke salaris van de deelnemer voor zover dat krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 als pensioengevend mag worden aangemerkt, waarbij het pensioensalaris eerst wordt verminderd met een bedrag ter grootte van de AOW-uitkering voor één gehuwde met een partner die AOW gerechtigd is.

Artikel 18.2

Het partner- en wezenpensioen gaan niet uit boven 70% respectievelijk 14% (voor volle wezen 28%) van het bereikbare pensioensalaris als bedoeld in lid 1, waarbij het pensioensalaris eerst wordt verminderd met een bedrag ter grootte van de AOW-uitkering voor één gehuwde met een partner die AOW gerechtigd is.

Artikel 18.3

In afwijking van het bepaalde in de leden 1 en 2 mogen de pensioenen meer bedragen dan de daar genoemde maxima, voor zover de overschrijding het gevolg is van:

- a. het verlenen van toeslagen als bedoeld in artikel 17; en/of
- b. de variabilisering als bedoeld in artikel 4.2a, tweede alinea; en/of
- c. omzetting als bedoeld in artikel 4.2b en/of artikel 20.5; en/of
- d. waardeoverdrachten als bedoeld in artikel 15.

Artikel 19 Wijziging pensioenovereenkomst

De vennootschap zal zijn goedkeuring aan statuten of reglementswijzigingen, die beogen verandering te brengen in de omvang van de uitkering of in de bijdrage van de deelnemers niet geven, dan na overleg met de werknemersorganisaties.

Ter voorbereiding van een voorgenomen wijziging zal een werkgroep worden geformeerd met vertegenwoordigers van de vennootschap en de ondernemingsraad. In de werkgroep hebben evenveel vennootschapsvertegenwoordigers als werknemersvertegenwoordigers zitting. Het voorstel van de werkgroep tot wijziging van de pensioenovereenkomst wordt voor een formele vaststelling voorgelegd aan de directie van de vennootschap. Nadat het bestuur van het fonds akkoord is gegaan met de uitvoering zal een overeengekomen wijziging van de pensioenovereenkomst worden neergelegd in het pensioenreglement.

Een gewijzigd pensioenreglement is van toepassing op alle (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en de overige belanghebbenden. Ingeval van een wijziging van de pensioenovereenkomst worden evenwel de voor de wijziging opgebouwde pensioenaanspraken niet gewijzigd, behoudens een waardeoverdracht of ingeval van een financieel tekort als bedoeld in artikel 3 lid 3.

Artikel 20 Overgang pensioenleeftijd van 65 jaar naar 67 jaar

Per 1 januari 2014 is de nieuwe belastingwet van kracht, waardoor de pensioenopbouw vanaf dat moment gericht zal zijn op 67 jaar. Voor de opgebouwde aanspraken tot en met 31 december 2013 gold een pensioenrichtleeftijd van 65 jaar. Per 1 januari 2014 zijn deze aanspraken collectief actuariael gelijkwaardig omgerekend naar een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. Voor een periode van 5 jaar is bepaald, dat bij terugrekening van de aanspraken op ouderdomspensioen die per 1 januari 2014 zijn vastgesteld met ingangslleeftijd 67 jaar naar aanspraken met ingangslleeftijd 65 jaar de aanspraken op ouderdomspensioen van 31 december 2013 worden toegekend.

Artikel 21 Inwerkingtreding

Dit reglement is in werking getreden op 1 januari 2003 en laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2016. Het zal worden aangehaald als het 'pensioenreglement d.d. 1 januari 2016.

PREPENSIOENREGLEMENT

Artikel 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1

In dit reglement gelden de definities van de statuten.

Prepensioendatum:

De eerste dag van de maand waarin de 62 jarige leeftijd wordt bereikt.

Artikel 1.2

Ieder, die op grond van dit reglement aanspraak of recht op prepensioen heeft, is verplicht mede te werken aan de goede uitvoering van het in dit reglement bepaalde.

Artikel 1.3

De aanspraak op prepensioen van een (gewezen) deelnemer kan niet zonder toestemming van diens partner bij overeenkomst tussen die (gewezen) deelnemer en het fonds of de vennootschap worden verminderd, anders dan bij afkoop zoals voorzien bij of krachtens de wet, tenzij de (gewezen) deelnemer met de partner het recht op pensioenverevening ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten.

Artikel 2 Ingang en einde van het prepensioen

Artikel 2.1

Het prepensioen gaat, behoudens het bepaalde in de leden 2 en 3 van dit artikel, in op de prepensioendatum en eindigt uiterlijk op de dag voordat de deelnemer AOW gerechtigd wordt of, bij overlijden voor deze datum, op de dag van overlijden.

Artikel 2.2

Het fonds stelt de deelnemer in de gelegenheid om het prepensioen te laten ingaan op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer vóór het bereiken van de prepensioendatum uit dienst treedt, een en ander onder de volgende voorwaarden:

- a. de deelnemer dient zijn voornemen om vóór de prepensioendatum uit dienst te treden ten minste zes maanden vóór de gewenste uitdiensttredingsdatum aan de vennootschap kenbaar te maken;
- b. de mogelijkheid om vóór de prepensioendatum uit dienst te treden is afhankelijk van de instemming van de vennootschap; de vennootschap stemt in met uitdiensttreding vóór de prepensioendatum indien de bedrijfsvoering van de vennootschap door de uittreding van de deelnemer - gelet op de door de deelnemer uitgevoerde werkzaamheden - naar zijn mening niet wordt belemmerd;
- c. het door de deelnemer op de tussen de vennootschap en de deelnemer overeengekomen uitdiensttredingsdatum opgebouwde prepensioen, gaat in op die datum en wordt verlaagd op basis van een door het bestuur vast te stellen voor mannen en vrouwen gelijke ruilvoet welke is opgenomen in de bijlage behorend bij dit reglement;
- d. opbouw voor het ouderdomspensioen, het partnerpensioen en wezenpensioen wordt per de overeengekomen uitdiensttredingsdatum beëindigd;
- e. verevend prepensioen gaat gelijktijdig met het prepensioen van de (gewezen) deelnemer in, onder gebruikmaking van dezelfde factoren als gebruikt voor de (gewezen) deelnemer, met dien verstande, dat prepensioen eindigt op de pensioendatum van de (gewezen) deelnemer.

Artikel 2.3a

Het fonds stelt de deelnemer in de gelegenheid de prepensioendatum geheel of gedeeltelijk uit te stellen. Uitstel is mogelijk indien en voor zover de deelnemer het dienstverband bij de vennootschap voortzet. De deelnemer dient uiterlijk zes maanden vóór de door hem gewenste datum van ingang van het prepensioen het bestuur van het fonds hiervan in kennis te stellen.

De gewezen deelnemer heeft tevens het recht de prepensioendatum uit te stellen indien hij deelneemt aan een (pre)pensioenregeling bij een andere vennootschap met een latere (pre)pensioendatum dan die van de onderhavige regeling. In dat geval wordt het prepensioen telkens voor één jaar uitgesteld, mits de gewezen deelnemer jaarlijks, voor het eerst uiterlijk zes maanden vóór de prepensioendatum van onderhavige regeling en vervolgens elke 12 maanden nadien schriftelijk verklaart aan een (pre)pensioenregeling van een andere vennootschap met een latere (pre)pensioendatum dan de prepensioendatum van dit reglement deel te nemen.

In geval van uitstel van de prepensioendatum, vindt er geen verdere opbouw van prepensioen plaats en wordt het prepensioen uit hoofde van het onderhavige reglement en dat uit hoofde van vorige reglementen van het fonds, verhoogd op basis van de in dit lid genoemde uitstelfactoren, doch niet verder dan tot 100% van het laatst vastgestelde prepensioengevend salaris. Voor zover het prepensioen meer bedraagt dan 100%, wordt het meerdere uitgeruild voor levenslang ouderdomspensioen, waarbij de fiscale maxima ten aanzien van ouderdomspensioen niet zullen worden overschreden.

Het bestuur stelt tabellen vast met uitstelfactoren die gelden voor de verschillende prepensioeningangsdagen. De verschillende factoren voor alle (gewezen) deelnemers worden voor een bepaalde periode vastgesteld op een zodanige wijze dat sprake is van een voor mannen en vrouwen gelijke factoren.

Artikel 2.3b

In geval van uitstel van prepensioen bestaat de mogelijkheid dit te doen tot uiterlijk 1 maand voor de maand waarin de 65 jarige leeftijd wordt bereikt. Het prepensioen mag worden uitbetaald tot uiterlijk aan de AOW gerechtigde leeftijd.

Artikel 2.4

Indien de deelnemer met de vennootschap overeenkomt de arbeidsovereenkomst in deeltijd voort te zetten, is de deelnemer gerechtigd het prepensioen gedeeltelijk in te laten gaan. Voortzetting van de opbouw en de bijdragen van de deelnemer tijdens dit gedeeltelijke prepensioen vindt plaats op basis van het voortgezette deeltijd dienstverband.

Artikel 2.5

Indien de deelnemer overlijdt vóórdat het prepensioen ingaat, vervallen de aanspraken op prepensioen en vervalt de totale eigen bijdrage voor prepensioen van de deelnemer aan het fonds.

Artikel 2.6

Indien het jaarlijks pensioen twee jaar na het einde van het deelnemerschap het bedrag als genoemd in artikel 66 van de Pensioenwet (in 2016: € 465,94) op de prepensioendatum niet te boven gaat, heeft het fonds gedurende 6 maanden het recht het prepensioen af te kopen, tenzij de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming heeft gemeld aan het fonds dat er een procedure tot waardeoverdracht is gestart. De afkoopsom wordt ter hand gesteld van de gewezen deelnemer.

Indien de prepensioendatum ligt voor het verstrijken van de genoemde termijn van twee jaar, heeft de pensioenuitvoerder het recht om bij de ingang van het prepensioen een aanspraak op prepensioen, indien de uitkering van het prepensioen op de ingangsdatum minder bedraagt dan de in de eerste volzin genoemde bedrag.

Indien het jaarlijks bijzonder prepensioen bij ingang respectievelijk op de scheidingsdatum het bedrag als genoemd in artikel 66 van de Pensioenwet (in 2016: €465,94) op de prepensioendatum niet te boven gaat, heeft het fonds gedurende 6 maanden het recht dit (bijzonder) prepensioen af te kopen.

Het fonds kan ná de termijn van 6 maanden als bedoeld in de vorige alinea's over gaan tot afkoop indien de gewezen deelnemer respectievelijk de partner respectievelijk de gewezen partner daarmee instemt.

De uitkering wordt op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid vastgesteld. Het bestuur stelt hiertoe op advies van de actuaris een afkoopvoet vast voor een periode van 1 jaar; deze afkoopvoet ligt ter inzage bij het fonds. Het bestuur neemt in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds de regels op voor vaststelling van de afkoopvoet.

Artikel 3 Verstreken van opgaven

Artikel 3.1

(Gewezen) deelnemers zijn gehouden alle gegevens te verstrekken en bewijsstukken te over leggen, die het bestuur van het fonds of de verzekeraar nodig oordelen of verlangen. Zolang niet aan deze verplichting is voldaan behoeft geen uitkering plaats te vinden en kan een lopende uitkering worden opgeschort.

In het buitenland woonachtige gepensioneerden dienen één maal per jaar, voor 1 april van enig jaar, een Status Vitae te verstrekken.

Artikel 3.2

Jaarlijks verstrekt het fonds aan de deelnemer een opgave van:

- a. de hoogte van het tot en met dat jaar opgebouwde pensioen;
- b. het te bereiken pensioen als de pensioenopbouw ongewijzigd wordt voortgezet tot de pensioendatum;
- c. informatie over de toeslagverlening als bedoeld in artikel 7;
- d. de aan het desbetreffende of het voorafgaande deelnemersjaar toe te rekenen waardeaan groei van pensioenaanspraken overeenkomstig de Wet inkomstenbelasting 2001 en daarop berustende bepalingen.

Minimaal een keer in de vijf jaar verstrekt het fonds aan de gewezen deelnemer en de gewezen partner een opgave van:

- a. de hoogte van het tot en met dat jaar opgebouwde pensioen;
- b. informatie over de toeslagverlening als bedoeld in artikel 7. Het fonds informeert de gewezen deelnemer en de gewezen partner binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over deze wijziging.

Jaarlijks verstrekt het fonds aan de pensioengerechtigde:

- a. een opgave van zijn prepensioenuitkering;
- b. informatie over toeslagverlening als bedoeld in artikel 7.

Het fonds informeert de pensioengerechtigde binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over deze wijziging.

Het fonds verstrekt de (gewezen) deelnemer, de (gewezen) partner en de pensioengerechtigde op verzoek:

- a. het prepensioenreglement;
- b. het jaarverslag en de jaarrekening van het fonds*;

- c. de uitvoeringsovereenkomst*;
- d. de voor hem relevante informatie over beleggingen*; en

Naast de in dit artikel vermelde verstrekking van informatie wordt voorts aan de (gewezen) deelnemer, de (gewezen) partner en de pensioengerechtigde de informatie verstrekt die krachtens de Pensioenwet in lagere regelgeving is opgenomen.

Het fonds verstrekt de deelnemer, de gewezen deelnemer en de gewezen partner op verzoek informatie die specifiek voor hem relevant is.

Het fonds verstrekt de gewezen deelnemer op verzoek een opgave van de hoogte van zijn opgebouwde pensioenaanspraken*.

* Daar waar de wet dit toelaat kan het fonds een vergoeding vragen voor de te verstrekken informatie. Hierover wordt de betrokkene op voorhand geïnformeerd.

Artikel 4 Belastingen en heffingen

Enige uitkering op grond van dit reglement zal worden verminderd met de belastingen en heffingen, welke het fonds gerechtigd is in te houden en verplicht is af te dragen als gevolg van de op het tijdstip van uitkering van kracht zijnde wetten en/of besluiten.

Artikel 5 Kosten en premies

Artikel 5.1a

De kosten voor de uitvoering van de prepensioenregeling worden voldaan door de vennootschap, een en ander zoals nader omschreven in de uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 5.1b

Doordat de regeling alleen premievrije deelnemers bevat is er geen premiebijdrage meer van kracht.

Artikel 6 Waardeoverdracht

Artikel 6.1

Bij een individuele beëindiging van het deelnemerschap anders dan wegens overlijden of pensionering heeft de gewezen deelnemer het wettelijk recht op een overdracht van (de overdrachtswaarde van) de premievrije aanspraken, aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe vennootschap. De ontvangende pensioenuitvoerder is in dat geval verplicht de overdrachtswaarde aan te wenden ter verwerving van pensioenaanspraken voor die deelnemer.

De plicht tot het meewerken aan een (uitgaande) waardeoverdracht geldt voor het fonds slechts indien de deelnemer binnen zes maanden na aanvang van de deelname – in de door de ontvangende pensioenuitvoerder uitgevoerde prepensioenregeling – een opgave heeft gevraagd van zijn prepensioenaanspraken aan de ontvangende pensioenuitvoerder en daarna het verzoek tot waardeoverdracht doet aan de ontvangende pensioenuitvoerder. Voorts gelden de specifieke uitzonderingen op het wettelijk recht op een waardeoverdracht die in de Pensioenwet zijn opgenomen.

De vaststelling van de overdrachtswaarde, de in te kopen pensioenaanspraken en de procedure aangaande de waardeoverdracht, geschieden conform de krachtens de Pensioenwet vastgestelde regels.

Het fonds zal bij een inkomende waardeoverdracht de waarde aanwenden voor ouderdomspensioen.

Artikel 6.2

Het fonds kan meewerken aan de vormen van waardeoverdracht waarvoor geen plicht tot waardeoverdracht bestaat, maar welke op grond van de Pensioenwet wel mogelijk is. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde in de Pensioenwet.

Het fonds zal bij een inkomende waardeoverdracht nadere richtlijnen vaststellen om de waarde aan te wenden voor ouderdomspensioen.

Artikel 7 Toeslagbeleid

Artikel 7.1

Op de prepensioenrechten van de prepensioengerechtigden en de prepensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de stijging van de consumentenprijsindex alle huishoudens afgeleid per de maand oktober voor het lopende jaar in relatie tot de maand oktober van het voorafgaande jaar, zoals vastgesteld door het CBS. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre prepensioenrechten en prepensioenaanspraken worden aangepast.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit overrendementen gefinancierd.

Artikel 7.2

Op basis van een haalbaarheidstoets wordt ten behoeve van de toeslagverlening als bedoeld in lid 1, een ambitieniveau vastgesteld uitgedrukt in een percentage van de toeslagmaatstaf zoals omschreven in lid 1. De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden ontvangen een opgave van het ambitieniveau.

Artikel 7.3

De toeslag bedraagt in enig jaar maximaal 4%.

Artikel 7.4

Bij de voorwaardelijke toeslagverlening gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Bij een beleidsdekkingsgraad onder de bij of krachtens de Pensioenwet vastgelegde ondergrens voor toeslagverlening wordt geen toeslag verleend;
- b. er wordt niet meer toeslag verleend dan naar verwachting in de toekomst te realiseren is met inachtneming van de wettelijke rekenregels die hiertoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn vastgelegd.

Het bestuur kan afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad van het fonds besluiten de toeslagverlening niet te verlenen respectievelijk te beperken.

In bijzondere omstandigheden kan het bestuur besluiten een incidentele toeslag te verlenen. Dit kan alleen plaatsvinden met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet en indien de financiële situatie van het fonds zodanig is dat de toekenning niet ten koste gaat van de pensioenrechten en pensioenaanspraken en dit op grond van wet- en regelgeving toelaatbaar is.

Artikel 7.5

Besluiten in het verleden om op basis van dit artikel toeslagen te verlenen, vormen geen garantie voor in toekomstige jaren te verlenen toeslagen en houden geen inperking in van de beleidsvrijheid die het bestuur heeft op grond van dit artikel.

Toekomstige wijzigingen in dit artikel zijn verbindend voor alle prepensioengerechtigden en (gewezen) deelnemers.

Artikel 8 *Maximering van de pensioenen*

Artikel 8.1

Op de ingangsdatum kan het prepensioen nooit meer bedragen dan 100% van het op dat moment geldende pensioensalaris.

Artikel 8.2

In afwijking van het bepaalde in lid 1 mag het prepensioen meer bedragen dan de daar genoemde maxima, voor zover de overschrijding het gevolg is van:

- a. het verlenen van toeslagen als bedoeld in artikel 7; en/of
- b. de variabilisering als bedoeld in artikel 2.3,
- c. waardeoverdrachten als bedoeld in artikel 6.

Artikel 9 *Financiering en kosten van de regeling*

Artikel 9.1a

De kosten voor de uitvoering van de prepensioenregeling worden voldaan door de vennootschap, een en ander zoals nader omschreven in de uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 9.1b

Doordat de regeling alleen premievrije deelnemers bevat is er geen premiebijdrage meer van kracht.

Artikel 9.2

Ingeval van een financieel tekort – de financiële situatie van het fonds is zodanig dat de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen niet meer volledig door waarden zijn gedekt – kan het bestuur besluiten de verworven prepensioenaanspraken en prepensioenrechten te verminderen. Hiertoe zal het bestuur slechts besluiten indien is gebleken dat het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn het financiële tekort op andere wijze op te lossen zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, prepensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de vennootschap onevenredig worden geschaad en alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet om uiterlijk binnen een jaar het tekort te hebben opgelost.

Ingeval het fonds besluit tot korting van de rechten informeert het fonds de deelnemers, gewezen deelnemers, prepensioengerechtigden en de vennootschap schriftelijk over het besluit tot vermindering van prepensioenaanspraken en prepensioenrechten.

De vermindering zal op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, prepensioengerechtigden, vennootschap en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Artikel 10 Betaling van het prepensioen

Artikel 10.1

Uitbetaling van prepensioen vindt plaats in maandelijkse termijnen bij nabetaling en tegen overlegging van een behoorlijk bewijs van in leven zijn van de gewezen deelnemer.

Artikel 10.2

Het prepensioen wordt uitgekeerd door overmaking op een door de gewezen deelnemer in Nederland aangehouden bank- of girorekening.

Artikel 10.3

Indien een uitkering niet binnen 5 jaren na het tijdstip, waarop zij opvorderbaar is geworden, is opgevorderd, vervalt deze uitkering aan het fonds.

Artikel 10.4

Alle uitkeringen zullen geschieden in euro.

Artikel 10.5

Indien het prepensioen op het tijdstip van ingang het in artikel 32 lid 5 van de Pensioenwet bedoelde bedrag niet te boven gaat, zal het worden vervangen door een uitkering ineens. Het bedrag van de uitkering ineens zal door het bestuur worden bepaald op basis van door het bestuur vastgestelde rekenregels.

Artikel 11 Overgangsbepaling prepensioen

De opgebouwde aanspraken prepensioen van degenen die tot 1 januari 2006 deelnamen aan de onderhavige regeling, maar uit hoofde van een geboortedatum gelegen op of na 1 januari 1950 niet meer kunnen deelnemen aan de onderhavige prepensioenregeling, zullen per 31 december 2005 premievrij worden gemaakt. Uitvoering van de in de vorige volzin bedoelde aanspraken geschiedt conform het prepensioenreglement welke laatstelijk is gewijzigd per 1 januari 2006. Het bestuur verstrekt eenmalig aan de deelnemers en aan de gewezen deelnemers op verzoek een opgave van de premievrije waarde van de tot 1 januari 2006 opgebouwde prepensioenrechten.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Dit prepensioenreglement is in werking op 1 januari 2002 en is laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2016.

REGLEMENT VERANTWOORDINGSORGAAN

Artikel 1 Definities

Voor dit reglement zijn de begripsomschrijvingen van de statuten van de Stichting IFF Pensioenfonds van toepassing.

Artikel 2 Samenstelling van het verantwoordingsorgaan

Artikel 2.1

Het bestuur draagt zorg voor de inrichting en instandhouding van een verantwoordingsorgaan.

Artikel 2.2

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd en over de naleving van de principes voor goed pensioenfondsbestuur.

Artikel 2.3

De leden namens de deelnemers en namens de pensioengerechtigden van het verantwoordingsorgaan zijn samengesteld op basis van onderlinge getalsverhoudingen. Het verantwoordingsorgaan, bestaat uit 3 leden:

- a. één vertegenwoordiger van de vennootschap;
- b. één vertegenwoordiger van de deelnemers;
- c. één vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden.

Indien één van de in het derde lid genoemde geledingen geen vertegenwoordiger voor het verantwoordingsorgaan kan aandragen, zal deze geleding niet worden vertegenwoordigd in het verantwoordingsorgaan. In het geval van bestaan van een vacature behoudt het verantwoordingsorgaan zijn volledige bevoegdheden. Op het tijdstip dat de betreffende geleding wel kan voorzien in één vacature voor het verantwoordingsorgaan, zal deze geleding zitting nemen in het verantwoordingsorgaan.

De leden van het verantwoordingsorgaan, worden door het bestuur op basis van een bindende voordracht benoemd:

- a. vertegenwoordigers van de vennootschap: op voordracht door de directie;
- d. vertegenwoordigers van de deelnemers: conform het door het bestuur vastgestelde Verkiezingsreglement Verantwoordingsorgaan.
- b. vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden: conform het door het bestuur vastgestelde Verkiezingsreglement Verantwoordingsorgaan.

De kandidaten voor het verantwoordingsorgaan dienen te voldoen aan de eisen die krachtens de wet worden gesteld aan de geschiktheid en het gedrag.

Ieder van de leden als bedoeld in het derde lid van dit artikel heeft een zittingstermijn van 6 jaar. Met ingang van 1 juli 2014 zijn aftredende leden maximaal één maal herbenoembaar of herkiesbaar.

Een en ander met dien verstande, dat het lid in zijn functie blijft totdat zijn opvolger is benoemd of gekozen, dan wel hijzelf is herbenoemd of herkozen.

Bestuursleden van het fonds kunnen geen lid zijn van het verantwoordingsorgaan.

Artikel 2.4

De vertegenwoordiger van de vennootschap in het verantwoordingsorgaan kan van zijn functie worden ontheven door het bestuur op eigen verzoek of door een besluit van de directie.

De vertegenwoordiger van de deelnemers in het verantwoordingsorgaan kan tussentijds van zijn functie worden ontheven door het bestuur op eigen verzoek of door een besluit van de meerderheid van de werknemers.

De vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan kan tussentijds van zijn functie worden ontheven door het bestuur op eigen verzoek of door een besluit van de meerderheid van de pensioengerechtigden.

Voorts eindigt het lidmaatschap door:

- het verstrijken van de zittingsduur;
- beëindiging van het dienstverband bij de vennootschap in geval van een vertegenwoordiging van de deelnemers;
- het aanvaarden van een functie binnen het bestuur;
- overlijden.

Artikel 2.5

In een tussentijdse vacature wordt voorzien conform het door het bestuur vastgestelde Verkiezingsreglement Verantwoordingsorgaan.

Artikel 2.6

- a. Bij een vacature van een namens de deelnemers dan wel de pensioengerechtigden benoemd lid draagt het bestuur zorg voor een schriftelijke kandidaatstelling.
- b. De verdere procedure wordt gevolgd conform het door het bestuur vastgestelde Verkiezingsreglement Verantwoordingsorgaan.

Artikel 2.7

De aan de functie in de het verantwoordingsorgaan gestelde eisen worden door het verantwoordingsorgaan vastgelegd in een functieprofiel. Hierin houdt het verantwoordingsorgaan rekening met het diversiteitsbeleid van het fonds.

Artikel 3 Rechten en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan

Artikel 3.1

Het verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een algemeen oordeel te geven over:

- het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie, waaronder de bevindingen van de visitatiecommissie;
- het door het bestuur uitgevoerde beleid bestaande uit het beleggingsbeleid, financieringsbeleid, risicobeleid, indexatiebeleid, premiebeleid en administratie en communicatiebeleid in het afgelopen kalenderjaar;
- beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.

Artikel 3.2

Het bestuur verschaft het verantwoordingsorgaan uiterlijk op 1 april van ieder jaar alle stukken die het voor de uitoefening van zijn taak conform artikel 3.1 redelijkerwijs nodig heeft.

Artikel 3.3

Het verantwoordingsorgaan geeft het oordeel als bedoeld in lid 1 uiterlijk op 1 mei van ieder jaar. Het verantwoordingsorgaan verstrekt het oordeel schriftelijk en beargumenteerd aan het bestuur. Het oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop als bedoeld in lid 7, bekend gemaakt en opgenomen in het jaarverslag.

Artikel 3.4

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van de oordeelsvorming recht op overleg met het bestuur, alsmede op overleg met de visitatiecommissie over diens bevindingen, de externe accountant en de actuaris.

Artikel 3.5

Het bestuur stelt het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid te adviseren over:

- a. het beleid inzake beloningen;
- b. de vorm en inrichting van het intern toezicht;
- c. de profielschets voor leden van de Visitatiecommissie
- d. het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- e. het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- f. gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds;
- g. liquidatie, fusie of splitsing van het fonds;
- h. het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- i. het omzetten van het fonds in een andere rechtsvorm, bedoeld in artikel 18 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek; de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten.

Het bestuur zal het verantwoordingsorgaan tijdig om advies vragen, zodat het advies van het verantwoordingsorgaan van wezenlijke invloed kan zijn op de genoemde besluiten. Bij het vragen van advies verstrekt het bestuur aan het verantwoordingsorgaan een overzicht van de beweegredenen voor het besluit en van de gevolgen die het besluit naar verwachting voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zal hebben.

Artikel 3.6

Het bestuur informeert het verantwoordingsorgaan binnen 2 maanden schriftelijk en met redenen omkleed, indien het ontvangen advies niet of niet geheel wordt overgenomen.

Artikel 3.7

Het verantwoordingsorgaan is, in overleg met het bestuur, bevoegd deskundigen te raadplegen.

Artikel 3.8

Overeenkomstig de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 217 van de Pensioenwet heeft het verantwoordingsorgaan het recht beroepsrecht bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam.

Overeenkomstig de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 219 van de Pensioenwet heeft het verantwoordingsorgaan het enquêterecht bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam.

Artikel 3.9

Alvorens een verzoek als bedoeld in lid 8 in te dienen, zal het verantwoordingsorgaan dit voornemen schriftelijk (en beargumenteerd) melden aan het bestuur en het bestuur de gelegenheid geven hierop te reageren.

Artikel 3.10

Het verantwoordingsorgaan bevordert de geschiktheid en diversiteit van zijn leden.

Artikel 3.11

De leden van het verantwoordingsorgaan handelen integer en zorgen voor een jaarlijkse toetsing van hun eigen functioneren. Elke vorm en schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling met een partij waarmee het fonds een band heeft, wordt vermeden.

Artikel 3.12

Het bestuur informeert het verantwoordingsorgaan onverwijld schriftelijk over:

- a. de verplichting tot opstelling van een herstelplan als bedoeld in artikel 138 of artikel 139 Pensioenwet;
- b. de aanstelling van een bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 Pensioenwet;
- c. de beëindiging van de situatie, bedoeld in artikel 172 Pensioenwet, waarin de bevoegdheiduitoefening van alle of bepaalde organen van een pensioenfonds is gebonden aan toestemming van een of meer door de toezichthouder aangewezen personen.

Artikel 4 Vergaderingen van het verantwoordingsorgaan

Artikel 4.1

Het verantwoordingsorgaan kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris. De voorzitter heeft de leiding over de vergaderingen. De secretaris zorgt voor de verslaglegging van de vergaderingen, verzorgt de correspondentie en is verantwoordelijk voor het archief.

Artikel 4.2

Het verantwoordingsorgaan komt ten minste twee keer per jaar bijeen of zo dikwijls als twee/derde van de leden van het verantwoordingsorgaan daarom hebben verzocht.

Artikel 4.3

Geldige besluiten kunnen worden genomen wanneer ten minste de meerderheid van de leden van het verantwoordingsorgaan tijdens de vergadering aanwezig is. Een afwezig lid kan zich laten vertegenwoordigen. Van vertegenwoordiging is sprake als het afwezige lid een aanwezig lid schriftelijk gevolmachtigd heeft tijdens de vergadering zijn/haar stem uit te brengen.

Artikel 4.4

Als aan het bepaalde in lid 3 is voldaan, worden alle besluiten van het verantwoordingsorgaan genomen bij volstreekte meerderheid van stemmen van de ter vergadering aanwezige of vertegenwoordigde leden, tenzij in dit reglement nadrukkelijk anders is bepaald. Elk lid heeft één stem, tenzij anders bepaald.

Artikel 4.5

Bij staking van stemmen over zaken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Bij staking van stemmen over personen, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Artikel 4.6

Het stemmen geschiedt schriftelijk indien ten minste één lid daarom verzoekt.

Artikel 5 Vergaderingen van het verantwoordingsorgaan met het bestuur

Artikel 5.1

Het bestuur en het verantwoordingsorgaan komen ten minste twee keer per kalenderjaar in overleg bijeen in het kader van de oordeelsvorming door het verantwoordingsorgaan (zie artikel 3 lid 4) en zoveel vaker als in onderling overleg wordt vastgesteld.

Artikel 5.2

Ingeval het bestuur verzoekt tot overleg, wordt het verzoek gericht aan de voorzitter van het verantwoordingsorgaan. Ingeval het verantwoordingsorgaan daartoe verzoekt, zal het verzoek worden gericht aan de voorzitter van het bestuur.

Artikel 5.3

De voorzitter van het bestuur treedt op als voorzitter van de vergadering.

Artikel 5.4

Het bestuur bespreekt met het verantwoordingsorgaan het geen in artikel 3 is vermeld.

Artikel 5.5

Het bestuur draagt zorg voor de verslaglegging.

Artikel 6 Voorzieningen en vergoedingen verantwoordingsorgaan

Artikel 6.1

De leden van het verantwoordingsorgaan, in dienst van de vennootschap, ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Reiskosten en andere kosten, die het verantwoordingsorgaan in het belang van het uitoefenen van de functie maakt, worden na overlegging van bewijsstukken vergoed door de vennootschap. Kosten (niet zijnde reiskosten) kunnen slechts in overleg met het bestuur worden gemaakt.

Artikel 6.2

Leden van het verantwoordingsorgaan, die niet in een dienstbetrekking staan tot de vennootschap, ontvangen een vaste vergoeding voor voorbereiding en bijwonen van vergaderingen van het verantwoordingsorgaan.

Deze vergoeding wordt bepaald per dagdeel, waarbij een dag twee dagdelen telt, .
De vergoeding wordt jaarlijks in overleg tussen bestuur en directie vastgesteld.

Artikel 6.3

Het verantwoordingsorgaan is zelf verantwoordelijk voor de geschiktheid die nodig is om de functie te kunnen uitoefenen. Tussen het bestuur en het verantwoordingsorgaan worden afspraken gemaakt over de (kosten van) te volgen opleidingen.

Artikel 7 Geheimhouding

De leden van het verantwoordingsorgaan mogen geen informatie met betrekking tot hun werkzaamheden voor het fonds, dan wel niet publieke informatie waarvan zij in het kader van hun werkzaamheden als lid van het verantwoordingsorgaan kennis nemen, aan derden bekend maken. Indien een lid van het verantwoordingsorgaan meent dat op deze regel in een bepaald geval een uitzondering moet worden gemaakt, zal hierover vooraf overleg gepleegd worden met het bestuur, dat uiteindelijk beslist of een uitzondering op de geheimhoudingsplicht kan worden gemaakt.

Artikel 8 Inwerkingtreden en wijziging van het reglement

Artikel 8.1

Dit reglement is in werking getreden op 1 januari 2008 en laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2016.

Artikel 8.2

Dit reglement is vastgesteld door het bestuur, na advies van het verantwoordingsorgaan. Dit reglement kan nadien door het bestuur worden gewijzigd na advies van het verantwoordingsorgaan.

VERKIEZINGSREGLEMENT VERANTWOORDINGSORGAAN

Artikel 1. Definities en reikwijdte

1. Voor dit reglement zijn de definities van toepassing zoals vastgelegd in de Statuten van de Stichting IFF Pensioenfonds en in het Reglement Verantwoordingsorgaan.
2. Dit reglement betreft enkel het ontstaan van vacatures in het Verantwoordingsorgaan voor de werknemerszetel en de gepensioneerdensetel. De kandidaat voor de werkgeverszetel wordt immers direct door de werkgever voorgedragen.
3. a. De gepensioneerdensetel wordt altijd ingevuld middels de in dit reglement beschreven verkiezingsprocedure.
b. De werknemerszetel wordt ingevuld middels voordracht door de OR van een geschikte kandidaat. In dat geval hoeft de verkiezingsprocedure niet in gang te worden gezet. Hiervan wordt echter afgeweken (door wel een verkiezingsprocedure in gang te zetten) indien:
  - de OR geen geschikte kandidaat levert binnen een door het bestuur aangegeven redelijke termijn;
  - of ten minste het in de statuten genoemde aantal deelnemers of gewezen deelnemers zelf verzoekt om verkiezingen te organiseren;
  - of het bestuur zelf besluit tot het in gang zetten van de verkiezingsprocedure.

Artikel 2. Handelswijze bij vacatures

1. Vacatures volgens het rooster van aftreden:
  - a. Het Bestuur van het Pensioenfonds zal ongeveer een half jaar voor het einde van de zittingstermijn nagaan of het desbetreffende lid van het Verantwoordingsorgaan herbenoemd kan en wil worden.
  - b. Indien herbenoeming niet aan de orde is, wordt de vacature die aan het einde van een zittingstermijn ontstaat ingevuld conform artikel 1 lid 3 van dit reglement.
2. Tussentijdse vacatures:
  - a. Indien een tussentijdse vacature ontstaat, stelt het Verantwoordingsorgaan het Bestuur daarvan onverwijld in kennis.
  - b. Het Bestuur besluit of dan direct in de opvolging kan worden voorzien via de onder artikel 10 lid 4 van dit reglement genoemde lijst. Als dat niet het geval is, wordt de vacature ingevuld conform artikel 1 lid 3 van dit reglement.
Wanneer bij het ontstaan van de vacature meer dan 2/3 van de zittingstermijn is verstreken, zal het Bestuur sowieso artikel 1 lid 3 van dit reglement volgen.
3. Indien de verkiezingsprocedure wordt gevolgd, is het vervolg van dit reglement van toepassing.

Artikel 3. Instellen Verkiezingscommissie

1. Zodra bekend is dat een verkiezingsprocedure moet worden opgestart, stelt het Bestuur een Verkiezingscommissie in voor de uitvoering van die procedure.
2. De Verkiezingscommissie bestaat uit één lid van het Bestuur, één lid vanuit of namens de Ondernemingsraad, en één lid dat door beide hiervoor genoemde leden wordt voorgedragen.
3. De leden van de Verkiezingscommissie worden benoemd door het Bestuur.

4. Leden van de Verkiezingscommissie kunnen zichzelf niet kandidaat stellen voor de vacature in het Verantwoordingsorgaan.
5. De Verkiezingscommissie kan voor de uitvoering van werkzaamheden een beroep doen op het Bestuurssecretariaat van het Pensioenfonds.
6. De Verkiezingscommissie legt verantwoording af aan het Bestuur.

Artikel 4. Verkiesbare kandidaten

1. De Verkiezingscommissie stelt de lijst met verkiesbare kandidaten vast.
2. Verkiesbaar zijn:
  - a. Voor de werknemerszetel: werknemers die bij het vacant komen van de zetel minimaal één jaar actief deelnemer zijn van het Pensioenfonds.
  - b. Voor de gepensioneerdensetel: de gepensioneerden van het Pensioenfonds.
3. De OR heeft het recht om één verkiesbare persoon kandidaat te stellen.

Artikel 5. Aanmelding van kandidaten

1. De verkiezingscommissie start de aanmeldingsprocedure voor kandidaten op.
  - a. Bij een vacature voor het rooster van aftreden gebeurt dat minimaal 4 maanden voor het verstrijken van de termijn.
  - b. Bij een tussentijdse vacature gebeurt dat onverwijld.
2. De vacature wordt kenbaar gemaakt aan iedereen die het recht heeft om zichzelf daarvoor kandidaat te stellen.
  - a. Aan actieve deelnemers kan dit schriftelijk worden gedaan dan wel via het e-mailsysteem en de publicatieborden van de Vennootschap.
  - b. Aan gepensioneerden gebeurt dit schriftelijk.
3. Bij het kenbaar maken van de vacature wordt ook het Functieprofiel voor het Verantwoordingsorgaan kenbaar gemaakt en wordt aangegeven hoe eventuele kandidaten het Verkiezingsreglement kunnen inzien.
4. Kandidaten dienen zich bij de Verkiezingscommissie aan te melden.
  - a. De aanmelding dient schriftelijk, inclusief CV en motivatie, te gebeuren op een daartoe door de Verkiezingscommissie beschikbaar gesteld formulier.
  - b. De kandidaatstelling dient ondersteund te worden door ten minste 10 andere personen die stemgerechtigd zijn bij de desbetreffende verkiezingen. Daartoe voegt de kandidaat bij de aanmelding een lijst met de namen en handtekeningen van de ondersteuners.
  - c. Voor de werknemerszetel, is de Ondernemingsraad gerechtigd om één kandidaat te stellen die voldoet aan de eisen uit dit verkiezingsreglement. De in dit artikel onder b gestelde eis van ondersteuning is dan niet van toepassing.
  - d. De aanmelding dient binnen 4 weken na de bekendmaking van de vacature te gebeuren.
  - e. Aanmeldingen die niet volledig zijn en / of niet aan de gestelde eisen voldoen, worden door de Verkiezingscommissie ongeldig verklaard.

Artikel 6. Geschiktheid van kandidaten

1. Kandidaten voor een vacature dienen te voldoen aan het functieprofiel dat is opgesteld door het Bestuur en is goedgekeurd door het zittende Verantwoordingsorgaan (zie bijlage 1).

2. De geschiktheid van kandidaten wordt getoetst door het Dagelijks Bestuur onder eindverantwoordelijkheid van het Bestuur. De Verkiezingscommissie kan het (Dagelijks) Bestuur hierin gevraagd en ongevraagd adviseren.
3. Bij ongeschiktheid van een kandidaat wordt de volgende procedure gevolgd:
  - a. De kandidaat die niet voldoet aan de geschiktheidseisen, wordt daarvan onverwijld op de hoogte gesteld door het Bestuur.
  - b. De kandidaat kan binnen 2 weken na het bestuursbesluit een second opinion vragen bij het Verantwoordingsorgaan.
  - c. Het Verantwoordingsorgaan brengt binnen 2 weken na de aanvraag daartoe een second opinion uit aan de kandidaat en het Bestuur.
  - d. Ook na een second opinion blijft de uiteindelijke afweging ten aanzien van de geschiktheid bij het Bestuur liggen.
  - e. Met kandidaten die niet de vereiste geschiktheid hebben, zal in overleg worden gekeken of het mogelijk is om al vast een opleidingstraject en een aspirant-lidmaatschap te starten zodat ze bij een volgende vacature wel aan de eisen voldoen.
  - f. Aanmeldingen van kandidaten die door het Bestuur niet geschikt worden geacht, worden door de Verkiezingscommissie ongeldig verklaard.
4. Indien er wel meerdere kandidaten zijn, doch geen van hen aan het functieprofiel voldoet, wordt de volgende procedure gevolgd:
  - a. Het Bestuur zal in overleg met de kandidaten nagaan welke stappen genomen kunnen worden om één of meerderen van hen binnen een redelijke termijn op het vereiste geschiktheidsniveau te brengen.
  - b. Indien nodig, worden de verkiezingen uitgesteld met de termijn die redelijkerwijs nodig is om kandidaten op het vereiste geschiktheidsniveau te brengen.
  - c. Bij uitstel van verkiezingen, zal worden gekeken of het aftredend lid van het Verantwoordingsorgaan tijdelijk in functie kan blijven totdat via verkiezingen in de opvolging is voorzien. Voor het op deze wijze verlengen van een zittingstermijn, is een bestuursbesluit vereist.

Artikel 7. Vaststelling of feitelijke verkiezingen moeten worden gehouden

1. De Verkiezingscommissie stelt vast of er verkiezingen gehouden moeten worden.
  - a. Dit gebeurt binnen 2 weken na het verstrijken van de termijn voor de kandidaatstelling.
  - b. Indien er situaties spelen zoals beschreven in het vorige artikel onder lid 3 en lid 4, kan de termijn van 2 weken worden verlengd zolang dat naar mening van het Verkiezingscommissie nodig is.
2. Indien er slechts één kandidaat is die aan de het functieprofiel voldoet, zal geen verkiezing worden gehouden en wordt die kandidaat benoemd tot lid van het Verantwoordingsorgaan.
3. Bij meer dan één kandidaat houdt het Bestuur verkiezingen.
4. Indien er helemaal geen kandidaten zijn, kan het Verantwoordingsorgaan blijven functioneren. Zodra zich dan bij het Bestuur alsnog een kandidaat meldt die aan alle vereisten voor de vacature voldoet, kan deze door het Bestuur worden benoemd.
5. De Verkiezingscommissie informeert het Bestuur onverwijld over het al dan niet houden van verkiezingen. Het Bestuur zal vervolgens de kandidaten informeren.
6. Het besluit van het Bestuur wordt vastgelegd in de notulen van het Bestuur en gepubliceerd op de website van het Pensioenfonds.

Artikel 8. Vaststelling lijst stemgerechtigde kandidaten

1. Indien verkiezingen worden gehouden, stelt de Verkiezingscommissie de lijst met stemgerechtigde kandidaten vast.
2. Stemgerechtigd zijn:
  - a. Voor de werknemerszetel: werknemers die actief deelnemer zijn van het Pensioenfonds.
  - b. Voor de zetel van de gepensioneerden: de gepensioneerden van het Pensioenfonds.

Artikel 9. Het houden van verkiezingen

1. Nadat het bestuur de kandidaten heeft geïnformeerd over het houden van verkiezingen, biedt de Verkiezingscommissie hen 2 weken de gelegenheid om een schriftelijke presentatie van zichzelf voor de kiezers op te stellen, die wordt meegestuurd met de stembiljetten. De Verkiezingscommissie kan eisen stellen aan het formaat en de wijze van presenteren.
2. De Verkiezingscommissie stelt de stembiljetten alsmede de kandidatenlijst op en draagt zorg voor de verspreiding ervan onder alle stemgerechtigden. Presentaties van kandidaten, zoals in dit artikel onder lid 1 genoemd, worden meegestuurd. Dit gebeurt binnen 4 weken nadat is vastgesteld dat er feitelijke verkiezingen moeten worden gehouden.
3. Vanaf het moment van verspreiding van de stembiljetten, biedt de Verkiezingscommissie de stemgerechtigden 4 weken de tijd om hun stem uit te brengen.
4. Het stemmen gebeurt anoniem en geheim. Dit kan op schriftelijke wijze middels gewaarmerkte stembiljetten of via internet middels speciale inlogcodes zodat stemgerechtigden niet meer dan één keer hun stem kunnen uitbrengen.

Artikel 10. Toewijzing van de zetels

1. De Verkiezingscommissie telt de stemmen en maakt de uitkomst, binnen 3 werkdagen na het verstrijken van de periode waarbinnen kan worden gestemd, aan het Bestuur bekend.
2. De volgende stemmen worden daarbij als ongeldig beschouwd:
  - a. Stemmen die op een andere wijze zijn uitgebracht dan door de Verkiezingscommissie is voorgeschreven.
  - b. Stemmen die blanco zijn uitgebracht.
  - c. Stemmen waaruit niet duidelijk de keuze van de stemgerechtigde persoon blijkt.
3. Het bestuur gaat over tot benoeming van een kandidaat tot lid van het Verantwoordingsorgaan:
  - a. De kandidaat met het hoogste aantal stemmen wordt door het Bestuur benoemd.
  - b. Bij het staken van de stemmen, wordt de kandidaat benoemd die naar mening van het bestuur het best voldoet aan de diversiteitsvereisten.
4. De uitslagen van de verkiezingen worden tot aan de volgende verkiezingen voor die zetel bewaard om eventueel in tussentijdse vacatures te kunnen voorzien. Daarbij wordt uit de resterende kandidaten die nog beschikbaar zijn degene benoemd die dan het hoogste aantal stemmen heeft.
5. Het Bestuur informeert de kandidaten over de uitslag van de verkiezingen.
6. Het Bestuur publiceert de uitslag van de verkiezingen op de website van het Pensioenfonds.

7. Tegen uitslag van de verkiezingen en de toewijzing van de zetel is geen bezwaar of beroep mogelijk.

Artikel 11. Gevallen die niet in dit reglement zijn voorzien

De Verkiezingscommissie beslist in incidentele gevallen die niet in dit verkiezingsreglement zijn voorzien.

Artikel 12. Inwerkingtreding en wijziging van het reglement

1. Dit reglement is in werking getreden per 1 januari 2016.
2. Dit reglement kan te allen tijde door het Bestuur worden gewijzigd.

REGLEMENT BELEGGINGSADVIESCOMMISSIE

Artikel 1 Adviezen

De commissie adviseert het bestuur ter zake van de belegging van de middelen van het fonds, in het bijzonder door de opstelling van een conceptbeleggingsplan en begeleidende beleggingsrichtlijnen.

Voor zover het bestuur de uitvoering van het beleggingsbeleid aan vermogensbeheerders opdraagt, adviseert de commissie bij de keuze van dergelijke beheerders en over de aard en omvang van de te geven opdracht. De commissie is betrokken bij de controle op de uitvoering van de opdracht. Het bestuur bevordert de totstandkoming van een concrete taakstelling van de commissie, dit mede op basis van aanbevelingen van de commissie zelf.

Artikel 2 Samenstelling Beleggingsadviescommissie

De commissie bestaat uit ten minste drie leden, waarvan minimaal een lid van het bestuur. De overige leden worden benoemd door het bestuur uit de deelnemers en/of gepensioneerden van het fonds.

De commissieleden kiezen uit hun midden een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter. Onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de BAC worden de notulen en de uitnodigingen voor de BAC vergaderingen verzorgd.

Artikel 3 Zittingsduur

Leden van de commissie hebben zitting gedurende drie achtereenvolgende jaren. Voor hen geldt een rooster van periodiek aftreden, steeds vallend in de maand mei van enig jaar. Het lidmaatschap eindigt tevens door bedanken als zodanig, door disfunctioneren en de beëindiging van het deelnemerschap ingevolge artikel 2 lid 4 van het pensioenreglement indien er geen sprake is van direct ingaand pensioen van het fonds. Aftredende leden zijn terstond herbenoembaar. Het bestuur voorziet in tussentijdse vacatures onder handhaving van het genoemde rooster van aftreden.

Artikel 4 Besluiten

Besluiten van de commissie worden bij gewone meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen genomen in een vergadering, waar tenminste 3 commissieleden aanwezig zijn. Elk commissielid heeft één stem; blanco stemmen zijn niet geldig. De commissieleden stemmen zonder last of ruggespraak met hen, door wie zij zijn benoemd.

Artikel 5 Advisering

- a. De door het bestuur aangewezen en gecontracteerde beleggingsadviseur treedt ook op als adviseur van de commissie.
- b. De BAC kan uit haar midden een speciale commissie benoemen die zich verder verdiept in specifieke financiële risico's of aandachtspunten. Zo'n speciale commissie monitort en onderzoekt de risico's of aandachtspunten, en informeert en adviseert de

overige BAC-leden daarover. De BAC informeert en adviseert vervolgens het bestuur over de bevindingen ten aanzien van die risico's of aandachtspunten.

Artikel 6 Vergaderingen

De commissie vergadert tenminste vier maal per jaar. De voorzitter schrijft de vergaderingen uit en stelt de agenda vast, daarbij zorgdragend dat alle onderwerpen passend in de algemene doelstelling, dan wel de nadere taakstelling, jaarlijks aan de orde gesteld worden. Een vergadering vindt uitsluitend doorgang bij aanwezigheid van de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter en een meerderheid van de leden.

Artikel 7 Rapportage

De commissie rapporteert regelmatig schriftelijk en mondeling, over de uitvoering van het beleggingsbeleid zoals vastgesteld door het bestuur. Het bestuur voorziet daartoe in tijdige en adequate informatie aan de commissie. Verslagen van BAC-vergaderingen worden met het bestuur gedeeld.

Artikel 8 Evaluatie

De commissie zal zichzelf minimaal eens per twee jaar evalueren en hierover aan het bestuur rapporteren. Deze zelfevaluatie zal in ieder geval de volgende elementen bevatten: samenwerking binnen commissie, samenwerking met andere organen, realisatie van doelstellingen, welke verbeteringen mogelijk of noodzakelijk zijn.

Artikel 9 Opheffing

Een besluit tot opheffing van de commissie is voorbehouden aan het bestuur.

Artikel 10 Vergoeding leden die niet in dienstbetrekking staan tot de vennootschap

Leden van de Beleggingsadviescommissie, die niet in een dienstbetrekking staan tot de vennootschap, ontvangen een vaste vergoeding voor voorbereiding en bijwonen van Beleggingsadviescommissievergaderingen. Deze vergoeding wordt bepaald per dagdeel, waarbij een dag twee dagdelen telt, dat een vergadering of andere bijeenkomst duurt. De vergoeding wordt jaarlijks in overleg tussen bestuur en directie vastgesteld.

Artikel 11 Niet voorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bestuur.

Artikel 12 Wijzigingen

Het bestuur is bij uitsluiting bevoegd tot wijziging van het reglement.
De commissie kan daartoe aanbevelingen doen.

Artikel 13 Inwerkingtreding en wijziging reglement

Dit reglement is in werking getreden op 1 januari 2003 en laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2016.

REGLEMENT AUDITCOMMISSIE

Artikel 1 Definities

Voor dit reglement zijn de begripsomschrijvingen van de statuten van de Stichting IFF Pensioenfonds van toepassing.

Artikel 2 Samenstelling audit commissie

De auditcommissie bestaat uit drie leden, waaronder minimaal één bestuurslid.. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar, waarbij het rooster van aftreden zodanig is opgesteld dat er ieder jaar één lid van de commissie aftreedt. Aftredende leden zijn terstond herbenoembaar. Met ingang van 1 juli 2014 zijn aftredende bestuursleden maximaal tweemaal herbenoembaar.

Artikel 3 Doel, taken, bevoegdheden en werkwijze van de auditcommissie

De auditcommissie richt zich op:

- a) De monitoring van het uitvoeringscontract en de SLA met de uitvoeringsorganisatie;
- b) De werking van de risicobeheersings- en controlesystemen middels het risicoregister, en de periodieke monitoring van de voortgang en afhandeling van verbeteracties in het kader van risicobeheersing, waaronder de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de accountant en de certificerend actuaris;
- c) Andere taken waarbij het bestuur het wenselijk acht deze door de auditcommissie te laten uitvoeren.

De auditcommissie heeft in dat kader recht op:

- Alle informatie die zij nodig acht om haar taak goed uit te voeren;
- Overleg met de accountant en actuaris;
- Overleg met de uitvoeringsorganisatie.

De auditcommissie ontvangt regulier:

- De ISAE rapportage en in control statement van de uitvoeringsorganisatie;
- Rapportage probleemmanagement en klachtenanalyse van de uitvoeringsorganisatie;
- Het accountantsverslag en het verslag van de certificerend actuaris.

De auditcommissie komt tenminste twee maal per jaar bijeen. Van de bijeenkomsten wordt een verslag gemaakt .De verslagen van de auditcommissie worden geagendeerd in de bestuursvergaderingen van het fonds.

Artikel 4 Inwerkingtreding en wijzigingen

Dit reglement is in werking getreden op 1 januari 2014 en laatstelijk gewijzigd op 1 januari 2016.

UITVOERINGSOVEREENKOMST

De ondergetekenden

De Stichting IFF Pensioenfonds, gevestigd te Hilversum, hierna te noemen "het fonds", ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door H.J. van Kippersluis (Voorzitter) en F.T. van der Aa (Secretaris), enerzijds,

en

International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V., gevestigd te Hilversum, hierna te noemen "de vennootschap", ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door J.H.M. van Noorden (Algemeen Directeur), anderzijds,

Overwegende dat:

- De vennootschap een pensioenovereenkomst, zijnde een uitkeringsovereenkomst, heeft gesloten met werknemers in dienst bij de vennootschap;
- Ingevolge de Pensioenwet de vennootschap gehouden is deze pensioenovereenkomst op basis van een uitvoeringsovereenkomst extern onder te brengen bij een pensioenuitvoerder;
- De vennootschap de voormelde pensioenovereenkomst(en) wenst onder te brengen bij het fonds door middel van een te verlenen opdracht;
- Ingevolge de Pensioenwet de vennootschap en het fonds in de uitvoeringsovereenkomst afspraken dienen vast te leggen over de uitvoering van de pensioenovereenkomst;
- Het fonds de pensioenovereenkomst en wat daarin is opgenomen met betrekking tot de wijze van uitvoering, heeft getoetst aan de missie, visie en strategie waaronder begrepen de doelstellingen en uitgangspunten van het fonds en het bestuur van het fonds heeft geconstateerd dat deze daaraan niet in de weg staan, waarmee de opdracht tot uitvoering wordt aanvaard;

verklaren het volgende te zijn overeengekomen:

Artikel 1 Definities en afkortingen

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- Bestuur: Het bestuur van het fonds;
- Deelnemer: iedere werknemer in dienst van de vennootschap;
- Beleidsdekkingsgraad (BDG): de gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling;
- Directie: De directie van de vennootschap
- Eigen vermogen (EV): het EV is het verschil van de som van de beleggingen, de herverzekeringen, de vorderingen en overlopende activa onder aftrek van de overige schulden en overlopende passiva enerzijds en de TV anderzijds;
- Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV): het MVEV zoals vastgesteld op basis van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Het MVEV bedraagt circa 5% van de TV;
- Pensioenovereenkomst: hetgeen tussen de vennootschap en zijn werknemers is overeengekomen betreffende pensioen;

- Pensioenreglement: het pensioenreglement of pensioenreglementen van het fonds;
- Pensioengevend salaris: De som van 13 maal de vastgestelde maandverdiens te en de vastgestelde vakantietoeslag, met een maximum van € 60.000 (niveau per 1 juli 2015);
- Premiekortingsgrens: de premiekortingsgrens wordt bereikt indien het fonds beschikt over het vereist eigen vermogen en de voorwaardelijke toeslagen kunnen worden nagekomen overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet en tevens is voldaan aan de overige bepalingen inzake premiekorting op grond van de Pensioenwet;
- Statuten: de statuten van het fonds;
- Technische Voorziening (TV): de op basis van de actuariële en bedrijfstechnische nota berekende voorziening die dient ter dekking van de pensioenverplichtingen van het fonds;
- Toezichthouder: De Nederlandsche Bank;
- Uitvoeringsovereenkomst: het bepaalde in deze overeenkomst en het bepaalde in de overeenkomst Pensioenreglement en de overeenkomst Prepensioenreglement.
- Vennootschap: De juridische entiteiten
  - International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.
  - International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) Holding B.V.
  - Aromatics Holding Ltd.
- Vereist eigen vermogen (VEV): het vereist eigen vermogen zoals vastgesteld op basis van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. In die situatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% ten aanzien van de als onvoorwaardelijk aangemerkte onderdelen van de pensioenovereenkomst wordt voorkomen dat de som van de beleggingen, de herverzekeringen, de vorderingen en overlopende activa onder aftrek van de overige schulden en overlopende passiva van het fonds binnen één jaar minder is dan de TV;

Afkortingen

BAC	Beleggingsadviescommissie
DG	Dekkingsgraad
EV	Eigen vermogen
MVEV	Minimaal vereist eigen vermogen
TV	Technische Voorziening
VEV	Vereist eigen vermogen

Artikel 2 Verplichtingen van het fonds en de vennootschap

Artikel 2.1

Het fonds verplicht zich jegens de vennootschap tot uitvoering van de pensioenovereenkomst, zoals neergelegd in het pensioenreglement van het fonds, tegen betaling van de hiervoor benodigde premie door de vennootschap. Het een en ander met inachtneming van het bepaalde hieromtrent in de statuten, het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst.

Het bestuur kan besluiten om (individuele) afspraken inzake pensioen die niet in het pensioenreglement worden neergelegd uit te voeren conform het bepaalde in de uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 2.2.

Het fonds zal de vennootschap de inlichtingen betreffende het fonds verstrekken die de vennootschap redelijkerwijs nodig acht, tenzij het vertrouwelijke karakter van de gegevens zich daartegen verzet.

Artikel 2.3

Het fonds kan in de situaties als bedoeld in artikel 9 lid 3 besluiten de uitvoering niet langer geheel of gedeeltelijk op zich te nemen. In die situaties geldt de opzegtermijn als bedoeld in 16 lid 2 niet en kan de uitvoeringsovereenkomst per direct door het fonds worden opgezegd.

Artikel 2.4

De vennootschap en het fonds verbinden zich over en weer om elkaar de medewerking te verlenen die nodig is voor de vervulling van de aan het fonds bij de statuten, het pensioenreglement en deze overeenkomst opgedragen taak.

Artikel 2.5

Het fonds verstrekt aan de werknemer met wie de vennootschap een pensioenovereenkomst heeft gesloten en die pensioenaanspraken verwerft, na de start van de verwerving van pensioenaanspraken en binnen de wettelijk gestelde termijnen de informatie over de pensioenregeling, die op grond van de Pensioenwet verplicht is.

Artikel 3 Informatieverstrekking door de vennootschap

Artikel 3.1

De vennootschap is verplicht een nieuwe deelnemer bij het fonds aan te melden en bij uitdiensttreding af te melden en de volgende voor de uitvoering benodigde gegevens en mutaties in deze gegevens aan het fonds te leveren:

- a. de naam van de deelnemer;
- b. het adres van de deelnemer;
- c. de geboortedatum van de deelnemer;
- d. het Burgerservicenummer van de deelnemer;
- e. het personeelsnummer;
- f. de salarisgegevens van de deelnemer;
- g. het parttime percentage;
- h. het moment van ingang van de pensioenovereenkomst;
- i. huwelijksdatum of aanvang samenleving;
- j. de naam van de partner;
- k. de geboortedatum van de partner;
- l. en alle overige relevante gegevens om een pensioenaanspraak te kunnen vaststellen.

Artikel 3.2

De vennootschap levert de in lid 1 genoemde gegevens en mutaties schriftelijk bij het fonds aan.

Artikel 3.3

De vennootschap informeert het fonds binnen 10 werkdagen over een wijziging van de pensioenovereenkomst. De informatie dient schriftelijk te worden verstrekt en een volledige opsomming te bevatten van de overeengekomen wijzigingen.

Artikel 4 Premievaststelling

Artikel 4.1

De premievaststelling geschiedt conform het bepaalde in deze uitvoeringsovereenkomst in relatie tot de kostendekkende premie en de afspraken in de CAO.

Artikel 4.2

Voor zolang statuten en reglementen door de directie zijn goedgekeurd, stelt de vennootschap het fonds de financiële middelen ter beschikking, die voor de toepassing van

de pensioenregeling - neergelegd in de reglementen van het fonds - noodzakelijk zijn, en wel met inachtneming van het bepaalde in de volgende artikelen.

Artikel 4.3

De totale bijdrage van de vennootschap voor bovengenoemde pensioenregeling zal jaarlijks 14% van de salarissom bedragen, maar de vennootschap zal ervoor zorgen dat deze tezamen met de werknemersbijdrage minimaal gelijk is aan de gedempte kostendekkende premie in dat jaar. De gedempte kostendekkende premie wordt vastgesteld overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet. De uitgangspunten voor de toepassing van de gedempte kostendekkende premie zijn vastgelegd in de ABTN van het fonds. De uitvoeringskosten worden separaat door de vennootschap voldaan.

Artikel 4.4

Voor de pensioenregeling wordt onder salarissom verstaan de som van de individuele pensioensalarissen van de werknemers in dienst van de vennootschap, te verhogen met de salarissom - te bepalen door de vennootschap - ter zake van deelnemers niet zijnde werknemers in dienst van de vennootschap. Bij toetreding in de loop van het kalenderjaar wordt de salarissom afgeleid van de maandverdiensten en de individueel overeengekomen pensioensalarissen zoals die per 1 januari van dat jaar zouden zijn bepaald.

Artikel 4.5

Voorts zal de vennootschap in voorkomend geval aan het fonds de middelen beschikbaar stellen die - zoals blijkt uit opgave van de aan het fonds verbonden externe actuaris - benodigd zijn ter financiering van pensioenverplichtingen, die de vennootschap aangaat en bij het fonds onderbrengt, voor zover deze de in de reglementen van het fonds geregelde aanspraken te boven gaan.

Artikel 4.6

De verschuldigde bedragen als bedoeld in de artikelen 4.2 tot en met 4.5 worden voorlopig vastgesteld naar de situatie per 1 januari van enig kalenderjaar. Maandelijks wordt door de vennootschap een pro-rata deel voldaan van de in de vorige volzin bedoelde bedragen, waarbij een correctie wordt verrekend van de daadwerkelijk verschuldigde premie van de maand ervoor.

Artikel 4.7

Alle kosten voor uitvoering van de pensioenregeling, met uitzondering van de kosten voor vermogensbeheer en de kosten van de adviseur van de BAC, worden voldaan door de vennootschap.

Artikel 5 Premie-inning

Artikel 5.1

De premie-inning en afdracht bij de vennootschap geschiedt conform het bepaalde in deze uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 5.2

De premie-inning en afdracht bij de deelnemers wordt maandelijks in rekening gebracht bij de vennootschap. De vennootschap draagt vervolgens maandelijks aan het fonds de bij de deelnemers ingehouden pensioenpremie af.

Artikel 5.3

De werkgeverspremie wordt maandelijks in rekening gebracht aan de vennootschap en dient uiterlijk binnen een maand te worden voldaan aan het fonds.

Artikel 5.4

De in artikel 5.3 genoemde termijnen gelden niet indien sprake is van een beëindiging van de deelneming. In dat geval wordt de ten tijde van de beëindiging nog verschuldigde premie binnen dertien weken voldaan.

Artikel 6 Procedures bij het niet nakomen van premiebetalingsverplichting

Artikel 6.1

Het fonds informeert elk kwartaal schriftelijk het verantwoordingsorgaan indien sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het fonds te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens de Pensioenwet gestelde eisen inzake het MVEV.

Artikel 6.2

Gedurende de in het vorige lid bedoelde situatie informeert het fonds tevens elk kwartaal de ondernemingsraad van de vennootschap.

Artikel 7 Vermogensoverschot

Artikel 7.1

Een overschot is dat deel van het vermogen dat zich boven de premiekortingsgrens bevindt.

Artikel 7.2

Ingeval van een overschot wordt gehandeld conform het bepaalde in deze uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 7.3

Het fonds kan uitsluitend korting verlenen op de kostendekkende premie of de gedempte premie en kan uitsluitend terugstorten indien:

- a. gezien de beleidsdekkingsgraad ten aanzien van de pensioenverplichtingen wordt voldaan aan artikel 126, 132 en 133 Pensioenwet;
- b. de voorwaardelijke toeslagen zowel met betrekking tot de voorgaande tien jaar zijn verleend als ook in de toekomst kunnen worden verleend; en
- c. de korting op de pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134 Pensioenwet in de voorgaande tien jaar gecompenseerd is.

Het bestuur kan, na het advies van de aan het fonds verbonden externe actuaris, en na overleg met de directie besluiten om premiekorting te verlenen aan de vennootschap. Het fonds kan hiertoe uitsluitend overgaan onder de voorwaarde dat een ALM-studie ondersteunt dat er op de lange termijn geen negatief effect op de dekkingsgraad is.

De korting is gemaximeerd op het totaal aan te ontvangen premie van de vennootschap en deelnemers.

Artikel 8 Vermogenstekort

Artikel 8.1

Wanneer de beleidsdekkingsgraad per het einde van een kalenderkwartaal is komen te liggen onder het vereist eigen vermogen, meldt het fonds dit onverwijld aan DNB. Het fonds stelt jaarlijks de beleidsdekkingsgraad vast op het moment waarop de situatie bedoeld in de

vorige zin is vastgesteld, of kan zo nodig in afwijking hiervan de beleidsdekkingsgraad jaarlijks vaststellen per het einde van het vierde kalenderkwartaal, door de eerste vaststelling van de beleidsdekkingsgraad na het moment waarop de situatie bedoeld in de vorige zin is vastgesteld te vervroegen.

Artikel 8.2

Het fonds stelt de vennootschap onverwijld op de hoogte indien de situatie van lid 1 zich voordoet of redelijkerwijs dreigt voor te doen.

Artikel 8.3

In de situatie van lid 1, dient het fonds binnen drie maanden, of zoveel eerder als dat DNB bepaalt, een concreet en haalbaar herstelplan in, tenzij het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad voldoet aan het vereist eigen vermogen. In het herstelplan is opgenomen hoe uiterlijk binnen tien jaar wordt voldaan aan het vereist eigen vermogen (of 12 respectievelijk 11 jaar indien niet binnen 1 respectievelijk 2 jaar na het inwerkingtreden van de Wet aanpassing financieel toetsingskader aan het vereist eigen vermogen wordt voldaan). Het herstelplan vertoont een in beginsel tijdsevenredig herstel. Het herstelplan gaat uiterlijk zes maanden in nadat de beleidsdekkingsgraad is komen te liggen onder het vereist eigen vermogen. Het herstelplan wordt vastgesteld op basis met inachtneming van evenwichtige belangenbehartiging. Het fonds handelt onverwijld overeenkomstig het herstelplan. Het fonds dient een geactualiseerd herstelplan in, indien dat is vereist bij of krachtens artikel 139 Pensioenwet.

Artikel 8.4

Indien de beleidsdekkingsgraad vastgesteld op grond van lid 1 vijf achtereenvolgende jaren onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt en de dekkingsgraad bij die laatste vaststelling ook onder dat niveau ligt, neemt het fonds maatregelen waardoor de dekkingsgraad van het fonds binnen uiterlijk de daartoe gestelde wettelijke termijnen voldoet aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Artikel 8.5

Er geldt bij een vermogenstekort geen bijstortingsverplichting voor de vennootschap.

Artikel 8.6

Het fonds vermindert de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend indien:

- a. het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 131 of 132 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen en vereist eigen vermogen;
- b. het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan de eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen zonder dat de belangen van de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de vennootschap onevenredig wordt geschaad; en
- c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid zijn ingezet in het herstelplan.

Artikel 8.7

Ingeval het fonds besluit tot korting van de rechten informeert het fonds de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de vennootschap schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Artikel 8.8

De vermindering zoals omschreven in artikel 8.2 kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, vennootschap en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Artikel 9 Procedures voor het opstellen of wijzigen van het pensioenreglement

Artikel 9.1

Het fonds stelt een pensioenreglement op en wijzigt dit overeenkomstig de bepalingen uit de statuten en het pensioenreglement.

Artikel 9.2

Nadat het fonds kennis heeft genomen van een wijziging van de pensioenovereenkomst stelt het fonds een aangepast pensioenreglement op. Ter verifiëring zal aan de vennootschap gevraagd worden het concept pensioenreglement te accorderen. De directie wordt hierbij gevraagd om aan te geven of de in het concept pensioenreglement opgenomen wijzigingen volledig in overeenstemming zijn met de wijzigingen van de pensioenovereenkomst.

Artikel 9.3

Het pensioenreglement wordt – overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel – opgesteld in overeenstemming met de pensioenovereenkomst. Het voorgaande is van toepassing voor zover, naar het oordeel van het bestuur:

- a. de pensioenovereenkomst niet strijdig is met geldend jurisprudentie en pensioenwet- en regelgeving ;
- b. de financiële toestand van het fonds dit toelaat; en
- c. de bepalingen naar het oordeel van het bestuur in redelijkheid uitvoerbaar zijn.

Artikel 9.4

Het bestuur kan, met inachtneming van het bepaalde in de statuten en het pensioenreglement en na overleg met de vennootschap, besluiten tot het zelfstandig doorvoeren van de door de wetgever of Toezichthouder vereiste wijzigingen van het pensioenreglement, die niet van invloed zijn op de omvang of de aard van de pensioenaanspraken.

Artikel 9.5

Het bestuur zal de door de wetgever of Toezichthouder vereiste wijzigingen van het pensioenreglement die wel van invloed zijn op de omvang of de aard van de pensioenaanspraken onder de aandacht brengen van de vennootschap. Indien binnen de geldende termijn voor doorvoering van de door de wetgever of Toezichthouder vereiste wijzigingen geen wijziging van het de pensioenovereenkomst tot stand komt, kan het bestuur zelfstandig besluiten de noodzakelijke wijzigingen in het pensioenreglement door te voeren.

Artikel 10 Voorwaardelijke toeslagverlening

Artikel 10.1

Op de pensioenrechten van de pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers wordt met inachtneming van dit artikel jaarlijks toeslag verleend van maximaal de stijging van de Consumentenprijsindex alle huishoudens afgeleid per de maand oktober voor het lopende jaar in relatie tot de maand oktober van het voorafgaande jaar, zoals vastgesteld door het CBS. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit de overrendementen gefinancierd. Een besluit om in enig jaar op basis van dit artikel een toeslag te verlenen, vormt geen garantie voor in toekomstige jaren

te verlenen toeslagen en houdt geen inperking in van de beleidsvrijheid die het bestuur heeft op grond van dit artikel.

Artikel 10.2

Op basis van een haalbaarheidstoets wordt ten behoeve van de toeslagverlening als bedoeld in lid 1, een ambitieniveau vastgesteld uitgedrukt in een percentage van de toeslagmaatstaf zoals omschreven in lid 1. De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden ontvangen een opgave van het ambitieniveau.

Artikel 10.3

De toeslag bedraagt in enig jaar maximaal 4%.

Artikel 10.4

Bij de voorwaardelijke toeslagverlening gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Bij een beleidsdekkingsgraad onder de bij of krachtens de Pensioenwet vastgelegde ondergrens voor toeslagverlening wordt geen toeslag verleend;
- b. er wordt niet meer toeslag verleend dan naar verwachting in de toekomst te realiseren is met inachtneming van de wettelijke rekenregels die hiertoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn vastgelegd;

Artikel 10.5

Het bestuur kan afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad van het fonds besluiten de toeslagverlening niet te verlenen respectievelijk te beperken met inachtneming van het pensioenreglement.

In bijzondere omstandigheden kan het bestuur besluiten een incidentele toeslag te verlenen. Dit kan alleen plaatsvinden met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet en indien de financiële situatie van het fonds zodanig is dat de toekenning niet ten koste gaat van de pensioenrechten en pensioenaanspraken en dit op grond van wet- en regelgeving toelaatbaar is.

Artikel 10.6

Besluiten in het verleden om op basis van dit artikel toeslagen te verlenen, vormen geen garantie voor in toekomstige jaren te verlenen toeslagen en houden geen inperking in van de beleidsvrijheid die het bestuur heeft op grond van dit artikel.

Toekomstige wijzigingen in dit artikel zijn verbindend voor alle pensioengerechtigden en (gewezen) deelnemers

Artikel 11 Betalingsvoorbehoud

De vennootschap behoudt zich het recht voor om zijn bijdrage aan het fonds tussentijds te verminderen, op te schorten of te beëindigen bij een ingrijpende wijziging van de omstandigheden.

Zodra de vennootschap van dit voorbehoud gebruik maakt, zal het fonds degenen van wie pensioen of aanspraak op pensioen daardoor worden getroffen hier direct schriftelijk over informeren.

Artikel 12 Vrijwillige voortzetting

Vrijwillige voortzetting kan alleen plaatsvinden in overleg met de vennootschap onder gebruikmaking van artikel 4.5.

De deelnemer is voor de voortgezette deelneming de werknemerspremie plus de werkgeverspremie als bedoeld in het pensioenreglement verschuldigd.

Artikel 13 Vrijwillige aanvullende pensioenregeling

Artikel 13.1

Het fonds voert een vrijwillige aanvullende pensioenregeling uit waar alle deelnemers aan kunnen deelnemen. Op grond van deze vrijwillige pensioenregeling kan een kapitaal worden opgebouwd voor een aanvulling op de in het pensioenreglement benoemde pensioensoorten. Deze vrijwillige pensioenregeling is vastgelegd in het Aanvullend pensioenreglement.

Artikel 13.2

Aan de pensioenspaarpremie en -koopsom is een minimum verbonden. De maximum pensioenspaarpremie en -koopsom is in een door het bestuur vastgestelde richtlijn vastgelegd.

Artikel 13.3

De door de deelnemer vrijwillig te storten pensioenpremies worden jaarlijks in december op het salaris ingehouden en door de vennootschap zo spoedig mogelijk aan het fonds betaald.

Artikel 14 Uitbesteding

Het fonds heeft de volgende werkzaamheden uitbesteed aan de vennootschap:

- Innen van pensioenpremies bij de actieve deelnemers en de vennootschap.

Artikel 15 Nadere afspraken

Nadere afspraken over de uitbesteding van werkzaamheden tussen het fonds en de vennootschap zijn, met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet, vastgelegd in een Service Level Agreement.

Artikel 16 Inwerkingtreding

Artikel 16.1

Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van 1 juli 2015 en wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 16.2

De uitvoeringsovereenkomst is bij aangetekend schrijven opzegbaar per 31 december van enig jaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden.

Artikel 16.3

Bij het einde van de overeenkomst bestaande financiële verplichtingen worden onverwijld voldaan.

Na beëindiging van deze overeenkomst behouden de vennootschap en het fonds jegens elkaar de uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen, voor zover deze verplichtingen betreffen de pensioenaanspraken en kosten terzake van tijdvakken gelegen vóór de datum van beëindiging van de overeenkomst.

Artikel 16.4

Na de beëindiging van de overeenkomst blijven de verplichtingen van het fonds jegens deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden bestaan, voor zover de premies en betalingen overeenkomstig het bepaalde in artikel 4 en artikel 5 van deze overeenkomst door de vennootschap zijn voldaan, met inachtneming van de Statuten en het pensioenreglement.

Artikel 16.5

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

ONDERTEKENING

Hilversum, 7 september 2015

International Flavors & Fragrances
I.F.F. (Nederland) B.V.

Stichting IFF Pensioenfonds

J.H.M. van Noorden
Algemeen Directeur

H.J. van Kippersluis
Voorzitter

F.T. van der Aa
Secretaris

Bijlage 1 Overeenkomst Prepensioenreglement

International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V., gevestigd te Hilversum, hierna te noemen de vennootschap en de Stichting IFF Pensioenfonds, gevestigd te Hilversum, hierna te noemen het fonds, zijn ter regeling van hun wederzijdse verplichtingen het volgende overeengekomen.

Met ingang van 1 januari 2011 is deze overeenkomst met de vennootschap komen te vervallen vanwege het bereiken van de prepensioengerechtigde leeftijd van de laatste actieve prepensioengerechtigde.

WET VEREVENING PENSIOENRECHTEN BIJ SCHEIDING

Artikel 1 Verevening

In geval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed of beëindiging van het bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap vindt verevening van het tijdens de samenleving bij het fonds opgebouwde ouderdomspensioen en/of prepensioen plaats conform de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Door verevening verkrijgt de partner een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen en/of prepensioen. de partner ontvangt een bewijs van deze aanspraken. De (gewezen) deelnemer ontvangt een afschrift van dit bewijs.

Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing indien de (gewezen) deelnemer en de partner verevening van pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten bij huwelijkse voorwaarden of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding.

Artikel 2 Conversie

De in artikel 1 bedoelde premievrije aanspraak op ouderdomspensioen en/of prepensioen evenals de premievrije aanspraak op bijzonder partnerpensioen, vastgesteld in overeenstemming met artikel 8 leden 3 en 4 van het pensioenreglement, kunnen, uitsluitend in geval van echtscheiding of beëindiging van het bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap, worden omgezet in een eigen recht op ouderdomspensioen en/of prepensioen voor de gewezen partner, mits voldaan aan het navolgende:

- a. de omzetting wordt door de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner overeengekomen bij huwelijkse voorwaarden (of voorwaarden van het geregistreerd partnerschap) of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap;
- b. binnen twee jaren na het tijdstip van de echtscheiding is hiervan mededeling gedaan aan het fonds door middel van het daarvoor bestemde formulier;
- c. het fonds heeft ingestemd met de omzetting.
- d.

Artikel 3 Voorwaarden conversie

Het fonds zal slechts instemmen met de beoogde omzetting als bedoeld in artikel 2 indien:

- a. eenzelfde toeslagregeling is overeengekomen als bedoeld in artikel 17 van het Pensioenreglement; en
- b. de omzetting voor het fonds verzekeringstechnisch niet nadelig is; en
- c. het ouderdomspensioen en/of het prepensioen van de gewezen partner ingaat op de eerste dag van de maand waarin de gewezen partner de reglementaire prepensioendatum of pensioendatum bereikt.

Het fonds kan de instemming met de omzetting afhankelijk stellen van de uitslag van een medisch onderzoek naar de gezondheid van de (gewezen) deelnemer.

Artikel 4 Kosten verevening

Het fonds mag de kosten van de verevening of de omzetting in gelijke delen aan de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner in rekening brengen.

Artikel 5 Beëindiging samenleving

Ingeval van beëindiging van de samenleving van de (gewezen) deelnemer met een partner als bedoeld in artikel 1 der statuten, onder de definitie 'partner', kan het fonds dit artikel toepassen als ware er sprake van echtscheiding, indien dit is overeengekomen in het notarieel verleden samenlevingscontract dan wel in een notariële akte bij ontbinding van het samenlevingscontract.

Artikel 6 Kosten

Voor het maken van bovenstaande berekeningen is het fonds gerechtigd kosten in rekening te brengen, te bepalen door het bestuur.

AANVULLEND PENSIOENREGLEMENT

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement zijn overgenomen de begripsbepalingen van de statuten van de Stichting IFF Pensioenfonds.

Artikel 2 Deelnemerschap

Artikel 2.1

Deelname aan dit aanvullend pensioenreglement is mogelijk voor alle werknemers in dienst bij de vennootschap. De werknemers die willen deelnemen, dienen dit schriftelijk bij het bestuur van het fonds kenbaar te maken door middel van het indienen van een daarvoor, door het bestuur van het fonds, ter beschikking gesteld formulier. De deelname vangt aan bij ontvangst van de eerste storting door het fonds.

Artikel 2.2

Bij aanvang van deelname aan dit reglement aanvaardt de deelnemer de verplichtingen welke voortvloeien uit dit reglement. Het fonds aanvaardt alsdan jegens de deelnemer de verplichtingen welke uit dit reglement voortvloeien.

Artikel 2.3

Aan de deelnemer wordt kosteloos een exemplaar van dit reglement uitgereikt; het bestuur zal (indien van toepassing) de deelnemer jaarlijks schriftelijk mededeling doen van de wijziging van het aanvullend pensioenreglement.

Artikel 2.4

Deelname aan dit reglement eindigt:

- a. op de dag dat het dienstverband met de vennootschap wordt beëindigd, al dan niet als gevolg van ingang van het levenslang ouderdomspensioen dan wel prepensioen;
- b. op de dag dat de deelnemer overlijdt;
- c. op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de AOW gerechtigde leeftijd bereikt, ongeacht of het dienstverband met de vennootschap wordt beëindigd;
- d. In geval van vervroeging van de pensioendatum: de gekozen pensioendatum.

Artikel 2.5

Indien het deelnemerschap eindigt conform het vierde lid onderdeel a van dit artikel, heeft de werknemer de mogelijkheid zich wederom aan te melden met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel.

Artikel 3 Uitgangspunten van de regeling

Artikel 3.1

De mogelijkheid een pensioenkapitaal op te bouwen door het storten van vrijwillige bijdragen is bedoeld om met inachtneming van de fiscale regelgeving de deelnemer de mogelijkheid te bieden de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen en partnerpensioen uit hoofde van de basisregeling aan te vullen.

Artikel 3.2

De aanspraak op ouderdomspensioen en partnerpensioen op basis van dit reglement is in hoogte uitsluitend afhankelijk van het overeenkomstig artikel 5 van dit reglement gevormde pensioenkapitaal van de deelnemer. Het pensioenkapitaal als bedoeld in artikel 5 wordt door het fonds per deelnemer afzonderlijk geadministreerd.

Artikel 3.3

De pensioenen, de aanspraken op pensioen en het pensioenkapitaal welke kunnen worden ontleend aan dit reglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien in dit reglement en bij of krachtens de Pensioenwet.

Artikel 3.4

De aanspraak op pensioenkapitaal of pensioen van een (gewezen) deelnemer kan zonder toestemming van diens partner niet bij overeenkomst tussen die (gewezen) deelnemer en het fonds worden verminderd anders dan bij afkoop zoals voorzien bij of krachtens de Pensioenwet, tenzij de (gewezen) deelnemer en diens partner het recht op pensioenverevening ingevolge de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten.

Artikel 4 *Vrijwillige bijdragen*

Artikel 4.1

De deelnemer maakt met de vennootschap afspraken over de hoogte van de vrijwillige bijdrage. Hierbij dient er voor te worden gezorgd dat de door het fonds bepaalde maximale vrijwillige bijdrage zoals vastgelegd in de richtlijn als bedoeld in lid 2 niet wordt overschreden

Artikel 4.2

De hoogte van de bijdrage die de deelnemer per kalenderjaar aan zijn of haar pensioenkapitaal kan toevoegen is leeftijdsafhankelijk en wordt berekend op basis van een door het bestuur vast te stellen richtlijn.

Artikel 4.3

De tussen de deelnemer en de vennootschap overeengekomen vrijwillige bijdrage wordt door de vennootschap in de maand december ingehouden op het loon van de deelnemer en uiterlijk binnen twee weken na afloop van het kalenderjaar door de vennootschap afgedragen aan het fonds.

Artikel 4.4

Het bedrag van de in te houden vrijwillige bijdrage kan jaarlijks in de maand december worden aangepast of gestaakt. De keuze wordt vastgelegd in een door het fonds ter beschikking gesteld formulier, dat door de vennootschap en de deelnemer wordt ondertekend. Er vindt geen inhouding van vrijwillige bijdragen plaats voordat het in de vorige volzin bedoelde formulier is ondertekend en aan het fonds is geretourneerd.

Artikel 4.5

Het fonds is niet aansprakelijk indien de vennootschap een onjuiste vrijwillige bijdrage op het salaris van de deelnemer heeft ingehouden.

Artikel 4.6

Indien een deelnemer een dienstverband met de vennootschap heeft van minder dan de standaard arbeidstijd en/of de deelname aanvangt of eindigt tijdens een kalenderjaar, zal de bijdrage naar evenredigheid worden vastgesteld. Onder de standaard arbeidstijd wordt

verstaan de voor de betreffende functie van de deelnemer geldende arbeidstijd bij een volledig dienstverband gedurende een volledig kalenderjaar.

Artikel 5 Pensioenkapitaal

Artikel 5.1a

Voor de ingelegde premies bestaat geen beleggingsvrijheid. Alle middelen worden binnen het fonds belegd en jaarlijks wordt het totale fondsrendement bijgeschreven op de inleg.

Artikel 5.1b

Jaarlijks verstrekt het bestuur aan de deelnemer een opgave van het pensioenkapitaal. Het pensioenkapitaal op de opgave is gelijk aan de som van het pensioenkapitaal per 1 januari van het voorgaande kalenderjaar, de over het afgelopen kalenderjaar verrichte toevoeging aan vrijwillige bijdrage van de deelnemer en de rendementstoedeling. Tevens wordt een opgave verstrekt van de aan het desbetreffende of voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaan groei van pensioenaanspraken die verband houden met de vrijwillige bijdrage.

Artikel 5.2

Bij de vaststelling van het kapitaal en rendement wordt uitgegaan van het gepubliceerde rendement in het jaarverslag van het fonds over het voorafgaande jaar. In geval van tussentijdse bijschrijving van het rendement op het gestorte kapitaal in verband met beëindiging van het dienstverband als bedoeld in artikel 2 lid 4 wordt uitgegaan van een door een extern bureau maandelijks vervaardigd rendementsoverzicht.

Artikel 5.3

Het pensioenkapitaal wordt bij beëindiging van het deelnemerschap als bedoeld in artikel 2 lid 4 van dit aanvullend pensioenreglement omgezet in een recht op (direct ingaand) levenslang ouderdomspensioen eventueel in combinatie met een partnerpensioen. De wijze van aanwending vindt plaats in overleg tussen de (gewezen) deelnemer en het fonds. Bij de omzetting van het kapitaal in een recht op alleen ouderdomspensioen is schriftelijke bevestiging van de deelnemer en diens eventuele partner vereist. De aanwending van het pensioenkapitaal vindt plaats op basis van de actuariële grondslagen en methoden van het fonds, zoals opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota.

Artikel 5.4

Op verzoek van de (gewezen) deelnemer kan het pensioenkapitaal worden aangewend op de eerste dag van een maand gelegen vóór de pensioendatum. Hierbij moeten de bepalingen uit het basisreglement in acht worden genomen. De gekozen pensioendatum in deze pensioenspaarregeling dient samen te vallen met de (gekozen) pensioendatum in de basisregeling.

Artikel 5.5

Op de ingekochte pensioenen is het bepaalde in artikel 16 van het basisreglement (toeslagbeleid) van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.6

Indien de deelnemer overlijdt op een tijdstip dat het pensioenkapitaal nog niet conform dit artikel is aangewend, wordt het pensioenkapitaal aangewend voor direct ingaand levenslang partnerpensioen en/of wezenpensioen op basis van 70%/14% van het in te kopen direct ingaand ouderdomspensioen, indien en voor zover dit fiscaal toelaatbaar is. Ingeval de overleden deelnemer geen partner heeft, valt het kapitaal vrij aan het fonds.

Artikel 6 *Beëindiging van het deelnemerschap*

Artikel 6.1

Bij beëindiging van het deelnemerschap, anders dan door pensionering of overlijden wordt het pensioenkapitaal aangewend voor de inkoop van aanspraken op levenslang ouderdomspensioen eventueel in combinatie met een partnerpensioen, berekent op grond van de als dan geldende actuariële grondslagen en methoden, zoals is neergelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds. De gewezen deelnemer ontvangt een bewijs van de premievrije aanspraken.

Artikel 6.2

Op de ingekochte premievrije pensioenaanspraken is het bepaalde in artikel 16 van het basisreglement (toeslagbeleid) van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7 *Wet verevening pensioenrechten bij scheiding*

In geval van beëindiging van het huwelijk of de (geregistreerde) partnerrelatie zijn met betrekking tot (de verdeling van) het pensioenkapitaal de bepalingen, zoals opgenomen in de basispensioenregeling, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 *Bijzonder partnerpensioen*

Artikel 8.1

Ingeval de samenleving als bedoeld in artikel 1 van de statuten onder sub a, (door echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van het bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap) eindigt nadat het pensioenkapitaal is aangewend voor een aanspraak op ouderdomspensioen in combinatie met een partnerpensioen, wordt aan de partner een bijzonder partnerpensioen toegekend ter grootte van het ingekochte partnerpensioen. De gewezen partner ontvangt een bewijs van zijn/haar aanspraak op bijzonder partnerpensioen. Indien nog geen sprake is geweest van omzetting van het pensioenkapitaal is het bijzonder partnerpensioen gelijk aan het premievrije partnerpensioen, dat aan de deelnemer zou zijn toegekend, indien het deelnemerschap zou zijn beëindigd op de datum van beëindiging van het partnerschap anders dan door overlijden.

Artikel 8.2

Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer overlijdt en wordt uitbetaald tot en met de maand waarin de pensioengerechtigde overlijdt.

Artikel 8.3

Het bepaalde in de voorgaande leden vindt geen toepassing indien beide gewezen partners als bedoeld in lid 1 van dit artikel bij notarieel verleden akte anders overeenkomen of de rechter bij het vonnis tot echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed op verzoek van beide echtgenoten anders beslist. Partijen leggen daarbij aan de notaris onderscheidenlijk de rechter een verklaring van het fonds over, waarin dat verklaart dat het bereid is een uit de afwijking voortvloeiend risico te dekken.

Artikel 9 Het recht op waardeoverdracht

Artikel 9.1

Het fonds zal op verzoek van een gewezen deelnemer het opgebouwde pensioenkapitaal afkopen indien die afkoop er toe strekt om het de rechthebbende mogelijk te maken om onder aanwending van die afkoopsom bij een andere instelling aanspraken op pensioen of een voor pensioen bestemd kapitaal te verwerven en indien wordt voldaan aan de in artikel 32b van de Pensioenwet neergelegde vereisten.

Artikel 9.2

De procedure van afkoop als bedoeld in lid 1 geschiedt conform de Pensioenwet vastgelegde reken- en procedureregels, dan wel overeenkomstig het bepaalde in het basisreglement

Artikel 9.3

Het bestuur kan besluiten mee te werken aan een overdracht van premievrije pensioenaanspraken op pensioen, aan een andere pensioeninstelling buiten het kader van het bepaalde in dit artikel. Een dergelijke overdracht dient te voldoen aan zowel de daaraan door het bestuur te stellen voorwaarden als de bij of krachtens de Pensioenwet gestelde eisen.

Artikel 10 Fiscale bepalingen

Artikel 10.1

Op de ingangsdatum kan het

- ouderdompensioen nooit meer bedragen dan 100%
- partnerpensioen nooit meer bedragen dan 70%;
- wezenpensioen nooit meer bedragen dan 14% (voor volle wezen 28%);

van het pensioengevend salaris van de deelnemer, dan wel het laatste hogere feitelijke jaarinkomen van de deelnemer voor zover dat krachtens fiscaal recht als pensioengevend mag worden aangemerkt, verminderd met een bedrag ter grootte van de AOW-uitkering voor één gehuwde gerechtigde met een partner die AOW gerechtigd is. Bij de bepaling van vorengenoemde genoemde maximum zullen de in artikel 18d van de Wet op de loonbelasting 1964 omschreven situaties buiten beschouwing blijven.

Artikel 10.2

Bij overschrijding van de onder lid 1 van dit artikel omschreven fiscale grens wordt het deel van het pensioenkapitaal dat de overschrijding veroorzaakt naar keuze van de deelnemer bij het fonds aangewend voor de inkoop van extra partnerpensioen en/of wezenpensioen. Hierbij kunnen de fiscale maxima voor deze pensioensoorten, zoals omschreven in lid 1 van dit artikel niet worden overschreden.

Artikel 10.3

Indien na toepassing van de vorige leden van dit artikel nog sprake is van overschrijding van de fiscale grens van 100%/70%/14%, zal het deel van het beschikbare premiekapitaal en/of het pensioenkapitaal dat deze overschrijding veroorzaakt, worden vervangen door een uitkering ineens aan de deelnemer of gerechtigde. Op deze uitkering worden de wettelijke inhoudingen verricht op basis van het belastingtarief geldend voor belastingplichtigen jonger dan de AOW gerechtigde leeftijd.

Artikel 10.4

De in dit reglement neergelegde regeling wordt ter fiscale goedkeuring voorgelegd aan de Belastingdienst.

Artikel 10.5

In het geval dat het hanteren van de richtlijn onbedoeld leidt tot een fiscale bovenmatigheid van de pensioenregeling en/of niet in overeenstemming blijkt te zijn met de opvatting van de fiscus en/of de belastingrechter dan is de vennootschap bevoegd zich neer te leggen bij het standpunt van de belastinginspecteur dan wel de uitspraak van de belastingrechter en de richtlijn met terugwerkende kracht zodanig aan te passen dat deze op basis van geldende fiscale wetgeving en jurisprudentie wel aanvaardbaar is.

Artikel 11 Algemene bepalingen

Artikel 11.1

Indien na het in werking treden van dit aanvullend pensioenreglement nieuwe wettelijke of op de wet berustende pensioenregelingen worden ingevoerd of bestaande wettelijke regelingen worden uitgebreid, zal dit aanvullend pensioenreglement dienovereenkomstig worden aangepast. Voor de daaruit voortvloeiende wijzigingen van het aanvullend pensioenreglement wordt door het bestuur - met inachtneming van geldende wettelijke beperkingen - zorg gedragen

Artikel 11.2

Recht op pensioen ingevolge dit reglement bestaat slechts jegens het fonds zolang deze bestaat; na opheffing van het fonds kunnen de rechten slechts geldend gemaakt worden tegenover de instelling, waarbij het fonds bij opheffing de pensioenen heeft ondergebracht.

Artikel 11.3

De uitbetaling van pensioenen en van andere uitkeringen geschiedt aan de gerechtigde of aan diens wettelijke vertegenwoordiger, dan wel onder overlegging van een bewijs van machtiging aan diens gemachtigde.

Artikel 11.4

Bij uitbetaling aan of via een ander dan de gerechtigde, dient desverlangd een bewijs van in leven zijn van de gerechtigde te worden overgelegd.

Artikel 11.5

Het recht op een uitkering gaat verloren indien het voldoen ervan niet is gevorderd binnen vijf jaren na de opeisbaarheid van de uitkering.

Artikel 11.6

Voor zover in dit reglement hier niet van wordt afgeweken zijn de bepalingen van het basisreglement van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.7

Het bestuur is bevoegd om in afwijking van dit reglement ten gunste van de (gewezen) deelnemer een beslissing te nemen.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Het Reglement aanvullend pensioensparen is in werking getreden met ingang van 1 januari 2006 en laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2010.

REGLEMENT VISITATIECOMMISSIE

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor dit reglement gelden de definities van de statuten de Stichting IFF Pensioenfonds van toepassing.

Artikel 2 Organisatie, taken en bevoegdheden

Artikel 2.1

Het bestuur is verantwoordelijk voor het organiseren van intern toezicht bij het fonds. Het bestuur heeft besloten het intern toezicht in te vullen door middel van een visitatiecommissie, dit nadat het verantwoordingsorgaan hierover advies heeft uitgebracht.

Artikel 2.2

Het bestuur geeft de visitatiecommissie jaarlijks de opdracht het functioneren van (het bestuur van) het fonds kritisch te bezien, waarbij in ieder geval de in lid 3 bedoelde zaken aan de orde komen. Het bestuur verstrekt de opdracht aan de visitatiecommissie schriftelijk.

Artikel 2.3

De visitatiecommissie heeft tenminste de volgende taken:

- a. het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds;
- b. het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Artikel 2.4

De visitatiecommissie heeft recht op informatie die zij in redelijkheid nodig heeft om haar opdracht te vervullen. Het bestuur verstrekt deze informatie uit eigen beweging dan wel op verzoek van de visitatiecommissie.

Artikel 2.5

In het kader van de opdracht heeft de visitatiecommissie recht op overleg met het bestuur, de externe accountant en de certificerend actuaris van het fonds. Het bestuur en de visitatiecommissie maken afspraken over dat overleg, waaronder de frequentie.

Artikel 3 Samenstelling van de visitatiecommissie

Artikel 3.1

De visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, die allen geschikt zijn. De leden zijn op geen enkele wijze, anders dan uit hoofde van de visitatiecommissie, actief betrokken bij het functioneren van het fonds.

Artikel 3.2

De commissieleden worden benoemd door het bestuur voor een periode van telkens één jaar, na een bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. De commissieleden kunnen (tussentijds) worden ontslagen door het bestuur na een bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Tevens stelt het bestuur een profielschets op voor de leden van de visitatiecommissie, na advies van het verantwoordingsorgaan.

De leden van de commissie zijn afzonderlijk maximaal acht jaar bij het fonds betrokken.

Artikel 4   *Werkwijze en rapportage*

Artikel 4.1

Het bestuur en de visitatiecommissie bepalen in overleg in welke periode de visitatiecommissie haar werkzaamheden uitvoert.

Artikel 4.2

De visitatiecommissie maakt een plan van aanpak en stemt de bijbehorende planning af met het bestuur.

Artikel 4.3

De visitatiecommissie rapporteert haar bevindingen schriftelijk aan het bestuur. Het bestuur stelt hiervoor de uiterste datum vast.

Artikel 4.4

Nadat het bestuur kennis heeft genomen van de rapportage als bedoeld in lid 3, bespreekt het bestuur deze rapportage allereerst met de visitatiecommissie en vervolgens, met het verantwoordingsorgaan. Tijdens dat overleg zal het bestuur zijn mening geven over de rapportage.

Artikel 4.5

De visitatiecommissie legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan, de vennootschap en in het jaarverslag.

De reactie hierop van het bestuur en het verantwoordingsorgaan worden opgenomen in het jaarverslag.

Artikel 4.6

De visitatiecommissie betreft de naleving van de Code Pensioenfondsen bij zijn taken.

Artikel 5   *Voorzieningen en vergoedingen*

Artikel 5.1

Het secretariaat van het fonds en de ruimten van het fonds staan, na overleg met de voorzitter van het bestuur, ter beschikking aan de visitatiecommissie.

Artikel 5.2

De leden van de visitatiecommissie, die niet in dienstbetrekking staan tot de vennootschap ontvangen een vergoeding. Deze vergoeding stelt het bestuur in overleg met de directie vast.

Artikel 6   *Geheimhouding*

De leden van de visitatiecommissie mogen geen informatie met betrekking tot hun werkzaamheden voor het fonds, dan wel niet publieke informatie waarvan zij in het kader van hun werkzaamheden als lid van de visitatiecommissie kennis nemen, aan derden bekend maken. Indien een lid van de visitatiecommissie meent dat op deze regel in een bepaald geval een uitzondering moet worden gemaakt, zal hierover vooraf overleg gepleegd worden met het bestuur, dat uiteindelijk beslist of een uitzondering op de geheimhoudingsplicht kan worden gemaakt.

Artikel 7 Wijziging van het reglement

Dit reglement wordt vastgesteld door het bestuur. Dit reglement kan nadien door het bestuur worden gewijzigd nadat het verantwoordingsorgaan over het voorstel tot wijziging advies heeft uitgebracht.

Artikel 8 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 1 januari 2010 en is laatstelijk gewijzigd per 1 juli 2014.

Regeling geschillen en klachten Stichting IFF Pensioenfonds

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Voor deze regeling zijn de begripsomschrijvingen van Statuten en reglementen de Stichting IFF Pensioenfonds van toepassing. In aanvulling op dit reglement gelden de volgende begripsomschrijvingen.

<i>Belanghebbende:</i>	De persoon (deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde of hun ex-partner, kind of nabestaande) die rechten kan ontlenen of redelijkerwijs meent te kunnen ontlenen aan de statuten en reglementen van het fonds.
<i>Geschil:</i>	Een verschil van mening tussen het fonds en een belanghebbende over de wijze waarop de statuten en reglementen van het fonds zijn of zullen worden toegepast, waarbij de belanghebbende zich op het standpunt stelt dat hij in zijn rechten wordt geschaad. Onder een geschil in de zin van deze regeling wordt niet verstaan een geschil dat betrekking heeft op de uitoefening van het lidmaatschap van de belanghebbende in het bestuur (waaronder begrepen bestuurlijke commissies) of het verantwoordingsorgaan.
<i>Klacht:</i>	Een uiting van ongenoegen door een belanghebbende over de wijze waarop de belanghebbende (zonder dat hij in zijn rechten is geschaad) door het fonds behandeld is of zich behandeld voelt. Onder een klacht in de zin van deze regeling wordt niet verstaan een klacht die betrekking heeft op de uitoefening van het lidmaatschap van de belanghebbende in het bestuur (waaronder begrepen bestuurlijke commissies) of het verantwoordingsorgaan.
<i>Ombudsman:</i>	De Ombudsman Pensioenen te Den Haag.
<i>Uitvoeringsorganisatie:</i>	De organisatie die in opdracht van het fonds de statuten en reglementen van het fonds uitvoert. Deze organisatie is Blue Sky Group B.V.
<i>Verantwoordingsorgaan:</i>	Het verantwoordingsorgaan van het fonds.

Artikel 2. Geschillenprocedure

Eerste fase: behandeling van een geschil door de uitvoeringsorganisatie

1. Een belanghebbende dient zich schriftelijk tot het fonds te wenden met een geschil.
2. De uitvoeringsorganisatie onderzoekt het geschil en stuurt binnen vier weken na ontvangst van de klacht een schriftelijke en gemotiveerde reactie naar de belanghebbende. De uitvoeringsorganisatie stuurt de belanghebbende een bevestiging van ontvangst van het geschil.
3. De in lid 2 vermelde termijn kan met maximaal vier weken worden verlengd indien dit naar het oordeel van de uitvoeringsorganisatie nodig is. De belanghebbende wordt hierover vóór het aflopen van de eerste termijn van vier weken schriftelijk geïnformeerd.

Tweede fase: behandeling van een geschil door het bestuur

4. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in de reactie van de uitvoeringsorganisatie, is hij gerechtigd om zich met een gemotiveerd bezwaarschrift tot het bestuur te wenden. De belanghebbende richt zijn bezwaarschrift aan het bestuur:

- binnen vier weken na dagtekening van de reactie van de uitvoeringsorganisatie dan wel;
- binnen vier weken nadat hij van de reactie van de uitvoeringsorganisatie kennis heeft kunnen nemen.

Het bestuur stuurt de belanghebbende een bevestiging van ontvangst van het bezwaarschrift.

5. Het bestuur onderzoekt het bezwaarschrift en past daarbij het beginsel van hoor en wederhoor toe, hetzij mondeling hetzij schriftelijk. Desgevraagd stelt het bestuur de belanghebbende in de gelegenheid te worden gehoord door (een afvaardiging van) het bestuur. De belanghebbende is gerechtigd zich in de hoorzitting te laten bijstaan door een juridisch adviseur of deskundige. Van de hoorzitting wordt een verslag opgesteld dat ter goedkeuring aan belanghebbende wordt toegezonden.
6. Na afronding van het onderzoek en binnen drie maanden na ontvangst van het bezwaarschrift, brengt het bestuur zijn oordeel over de ingediende klacht schriftelijk ter kennis van de belanghebbende. Het bestuur vermeldt hierbij de eventuele maatregelen die naar aanleiding van het geschil genomen worden. Indien niet volledig aan de bezwaren van belanghebbende tegemoet wordt gekomen, wijst het bestuur in zijn oordeel op de mogelijkheid om het geschil voor te leggen aan de Ombudsman.
7. De in lid 6 vermelde termijn kan met maximaal drie maanden worden verlengd indien dit naar het oordeel van het bestuur nodig is. De belanghebbende wordt hierover vóór het aflopen van de eerste termijn van drie maanden schriftelijk geïnformeerd.

Derde fase: behandeling van een geschil door de Ombudsman

8. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in het oordeel van het bestuur, kan hij zich wenden tot de Ombudsman.
9. Het fonds verleent medewerking aan het onderzoek van de Ombudsman en verstrekt aan hem de gegevens en inlichtingen waarom hij het fonds heeft verzocht.
10. Het fonds volgt het advies van de Ombudsman op, tenzij het bestuur van oordeel is dat zwaarwegende argumenten zich hiertegen verzetten.
11. In het geval het bestuur van oordeel is dat er zwaarwegende argumenten zijn tegen de uitvoering van het advies van de Ombudsman, stelt het bestuur de belanghebbende en de Ombudsman hiervan binnen drie maanden na ontvangst van genoemd advies schriftelijk en gemotiveerd in kennis.
12. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in het oordeel van het bestuur en zich niet wil wenden tot de Ombudsman, kan hij beroep instellen bij de civiele rechter of een arbitragecommissie.

Vierde fase: behandeling van een geschil door de civiele rechter of een arbitragecommissie

13. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in het advies van de Ombudsman, kan hij beroep instellen bij de civiele rechter of een arbitragecommissie.
14. Het fonds conformeert zich aan de uitspraak van de civiele rechter of de arbitragecommissie.

Artikel 3. Klachtenprocedure

Eerste fase: behandeling van een klacht door de uitvoeringsorganisatie

1. Een belanghebbende dient zich schriftelijk tot het fonds te wenden met een klacht.
2. De uitvoeringsorganisatie onderzoekt de klacht en stuurt binnen vier weken na ontvangst van de klacht een schriftelijke en gemotiveerde reactie naar de belanghebbende. De uitvoeringsorganisatie stuurt de belanghebbende een bevestiging van ontvangst van de klacht.
3. De in lid 2 vermelde termijn kan met maximaal vier weken worden verlengd indien dit naar het oordeel van de uitvoeringsorganisatie nodig is. De belanghebbende wordt hierover vóór het aflopen van de eerste termijn van vier weken door de uitvoeringsorganisatie schriftelijk geïnformeerd.

Tweede fase: behandeling van een klacht door het bestuur

4. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in de reactie van de uitvoeringsorganisatie, is hij gerechtigd om zich met een gemotiveerde klachtbrief tot het bestuur te wenden. De belanghebbende richt zijn klachtbrief aan het bestuur:
  - binnen vier weken na dagtekening van de reactie van de uitvoeringsorganisatie dan wel;
  - binnen vier weken nadat hij van de reactie van de uitvoeringsorganisatie kennis heeft kunnen nemen.

Het bestuur stuurt de belanghebbende een bevestiging van ontvangst van de klachtbrief.

5. Het bestuur onderzoekt de klacht en past daarbij het beginsel van hoor en wederhoor toe, hetzij mondeling hetzij schriftelijk. Desgevraagd stelt het bestuur de belanghebbende in de gelegenheid te worden gehoord door (een afvaardiging van) het bestuur. Van de hoorzitting wordt een verslag opgesteld dat ter goedkeuring aan belanghebbende wordt toegezonden.
6. Na afronding van het onderzoek en binnen drie maanden na ontvangst van de klachtbrief, brengt het bestuur zijn oordeel over de ingediende klacht schriftelijk ter kennis van de belanghebbende. Het bestuur vermeldt hierbij de eventuele maatregelen die naar aanleiding van de klacht genomen zijn.
7. De in lid 6 vermelde termijn kan met maximaal drie maanden worden verlengd indien dit naar het oordeel van het bestuur nodig is. De belanghebbende wordt hierover door het bestuur vóór het aflopen van de eerste termijn van drie maanden schriftelijk geïnformeerd.

Artikel 4. Gerechtelijke procedures

1. Het fonds neemt geen geschil of klacht in behandeling waarover de belanghebbende op grond van de Pensioenwet reeds een vordering tegen het fonds heeft ingesteld bij de kantonrechter.
2. Het fonds beëindigt de behandeling van een lopend geschil of een lopende klacht zodra de belanghebbende op grond van de Pensioenwet een vordering tegen het fonds bij de kantonrechter instelt.

Artikel 5. Kosten

1. Het fonds brengt voor de behandeling van een geschil of klacht geen kosten bij de belanghebbende in rekening.
2. De kosten die de belanghebbende in het kader van deze geschillen- of klachtenprocedure maakt (waaronder begrepen reis- en verblijfkosten of de eventuele kosten van rechtsbijstand), zijn voor rekening van belanghebbende.
3. In bijzondere situaties kan het bestuur een afwijkende regeling treffen.

Artikel 6. Inwerkingtreding regeling

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2014.

Klokkenluiders- en Incidentenregeling voor het IFF Pensioenfonds

Inleiding

Deze Klokkenluiders- en Incidentenregeling bevat een procedure voor interne en externe meldingen van (potentiële) Incidenten, Misstanden en/of Onregelmatigheden en de afhandeling daarvan. Tevens bevat de regeling waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon, de melder, die daar te goeder trouw melding van maakt van.

Regelgeving

Via de Klokkenluiders- en Incidentenregeling geeft het Pensioenfonds invulling aan de vereisten van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft), de Pensioenwet, het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen (Besluit FTK) en de Code Pensioenfondsen. De wetgeving schrijft voor dat een pensioenfonds zijn organisatie zodanig inricht dat die een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt.

Misstanden en incidenten kunnen een gevaar vormen voor de beheersing en de integriteit van de bedrijfsvoering. Het is van groot belang dat misstanden en incidenten kunnen worden gemeld en dat deze zorgvuldig worden vastgelegd en afgehandeld. In het Besluit FTK en de bijbehorende toelichting is dit nader uitgewerkt. Het Besluit FTK stelt dat pensioenfondsen een systematische analyse moeten maken van integriteitrisico's en dat ten minste beleid, procedures en maatregelen aanwezig moeten zijn ten aanzien van integriteitsgevoelige functies en incidenten.

De Code pensioenfondsen bepaalt tenslotte dat een bestuur er voor zorg moet dragen dat alle personen die betrokken zijn bij of financieel afhankelijk zijn van het fonds, zonder gevaar voor hun positie, de mogelijkheid hebben te rapporteren over onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Dit kan gaan om onregelmatigheden zowel binnen het pensioenfonds als bij partijen aan wie taken worden uitbesteed. Daarnaast moet duidelijk worden vastgelegd bij wie en op welke wijze hierover gerapporteerd kan worden. Met deze regeling wordt voorzien in deze eisen.

Artikel 1 – Definities

1. In deze Incidentenregeling wordt verstaan onder:

- *Bestuur*: het bestuur van het Pensioenfonds.
- *Voorzitter*: de voorzitter van het Bestuur van het Pensioenfonds.
- *Compliance Officer*: de functionaris belast met het toezicht op naleving van de gedragscode van het Pensioenfonds. Deze functie is belegd bij de directeur van International Fragrances & Flavors I.F.F. (Nederland) B.V., de heer J.H.M. van Noorden.
- *Dagelijks Bestuur*: het Dagelijks Bestuur van het Pensioenfonds.
- *Incident*:
  - Een gedraging of gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de integere uitoefening van het bedrijf van het Pensioenfonds;
  - Een gebeurtenis waarbij directe of indirecte financiële schade kan ontstaan door ontoereikende of falende interne processen, verbonden personen of systemen of door externe gebeurtenissen; of,
  - Fraude, misleiding, bedrog, verduistering of diefstal door één of meer personen in zijn/hun hoedanigheid van Verbonden persoon.
  - Onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Onder een Incident wordt in ieder geval verstaan:
    - Een (dreigend) strafbaar feit;
    - Een (dreigende) schending van wet- en regelgeving;
    - Gebeurtenissen die een kunnen leiden tot een groot afbreukrisico in de media;
    - Een (dreiging van) bewust onjuist informeren van publieke organen;
    - Een schending van binnen het fonds geldende gedragsregels;

- (Een dreiging van) bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten;
  - Een (mogelijke) aanwijzing van de toezichthouder, een last onder dwangsom of het voornemen om een bestuurlijke boete op te leggen;
  - Overige strafbare feiten
  - *Misstand*: een situatie of toestand die dringend verbetering behoeft. De melder van een Misstand wordt gezien als een klokkenluider.
  - *Onregelmatigheid*: een situatie waarin een afwijking is geconstateerd.
  - *Pensioenfonds*: Stichting Pensioenfonds voor het Personeel van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.
  - *Verbonden Persoon*:
    - a. Leden van het bestuur en het bestuur als zodanig,
    - b. Leden van de Raad van Toezicht / Visitatiecommissie en het Verantwoordingsorgaan / Belanghebbendenorgaan,
    - c. (Externe) leden van commissies
    - d. Andere (groepen van) mensen die door het bestuur als verbonden persoon zijn aangewezen.
Medewerkers van uitbestedingspartners zijn geen verbonden personen, tenzij deze op basis van lid d van dit artikel wel als zodanig door het bestuur zijn aangewezen.
  - *Melder*:
    - De Verbonden Persoon die melding doet van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid binnen het fonds.
    - De persoon die anderszins betrokken is bij het Fonds, maar niet als Verbonden Persoon is aan te merken, en die melding doet van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid binnen het fonds.
  - *Toezichthouder*: een publiekrechtelijk toezichtorgaan of overheidsinstantie waarbij het fonds in geval van een incident een meldingsplicht heeft, bijvoorbeeld Nederlandsche Bank (DNB), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP), de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de fiscus of een andere publiekrechtelijk toezichtsorgaan met jurisdictie ten aanzien van (de werkzaamheden van) het Pensioenfonds.
2. Daar waar in deze regeling wordt gerefereerd aan een persoon als zijnde enkelvoud, dient ook personen als zijnde meervoud te worden gelezen.
  3. Daar waar in deze regeling wordt verwezen naar personen in de mannelijke vorm, dient ook de vrouwelijke vorm te worden gelezen.
  4. Daar waar de uitwerking van een bepaling in deze regeling in specifieke gevallen strijdig zou blijken met de Nederlandse wet- en regelgeving, prevaleert te allen tijde de Nederlandse wet- en regelgeving.

Artikel 2 - Melden van Incidenten, Misstanden en Onregelmatigheden

1. a) Iedere Verbonden Persoon die een (dreigend) Incident of een Misstand constateert, is gehouden dit te melden.
b) Voorts kan iedere Verbonden Persoon of iedere andere persoon – dus iedere niet-Verbonden Persoon - optreden als Melder van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid.
2. Melding kan zowel schriftelijk, elektronisch als mondeling worden gedaan en vindt plaats bij:
  - a) de Voorzitter van het Bestuur; en
  - b) de Compliance Officer.
3. Als de Voorzitter van het Bestuur en de Compliance Officer geen actie ondernemen, kan melding worden gedaan bij het Verantwoordingsorgaan of de Visitatiecommissie.
4. De Compliance Officer en de Voorzitter van het bestuur behandelen de melding vertrouwelijk en maken geen (verdere) gegevens daarvan openbaar.

5. Het fonds gaat er altijd vanuit dat een melding van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid te goeder trouw is gedaan, tot het moment dat zij overtuigd is geraakt van het tegendeel.
6. Het fonds draagt er zorg voor dat een melder, ongeacht de wijze waarop hij melding heeft gemaakt van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid, op geen enkele wijze in zijn positie bij het fonds benadeeld wordt, voor zover te goeder trouw gehandeld is.
7. Het fonds draagt er zorg voor dat niemand wordt benadeeld in zijn of haar positie bij het fonds vanwege het uitoefenen van de taken en/of verplichtingen uit deze regeling.
8. In geval van intrekking van een melding zal het fonds ongeacht de wijze waarop de melding is gemaakt van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid, zich er van vergewissen dat de intrekking niet onder invloed van dreigementen of door omkoping heeft plaatsgevonden.

Artikel 3 - Beoordelen van meldingen

1. De Compliance Officer:
  - a) beoordeelt de melding en bepaalt of er sprake is van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid;
  - b) informeert de Melder over zijn beoordeling;
  - c) betreft de voorzitter van het bestuur bij het proces.
2. De Voorzitter van het Bestuur dan wel de Compliance Officer informeert het Bestuur over de ingekomen meldingen en de beoordeling daarvan. Tevens brengt de Compliance officer de melder van zijn beoordeling op de hoogte. Dit kan zowel schriftelijk, elektronisch als mondeling worden gedaan.
3. De Voorzitter van het Bestuur meldt een Incident, Misstand of Onregelmatigheid waarbij de gedragscode van het Pensioenfonds wordt geraakt onverwijld aan de Compliance Officer.

Artikel 4 – Vastlegging van meldingen

1. Meldingen van een Incident en de beoordeling daarvan worden door de Voorzitter van het Bestuur of Compliance Officer digitaal vastgelegd in het Incidentenregister. Gedurende het verdere proces worden in het dossier de naar het oordeel van de Compliance Officer of Voorzitter van het bestuur relevante documenten opgenomen, zoals de communicatie tussen de verschillende betrokkenen, de rapportages en de resultaten van eventueel onderzoek.
2. Met meldingen en de vastlegging daarvan wordt vertrouwelijk omgegaan.

Artikel 5 - Behandeling van Incidenten, Misstanden en Onregelmatigheden

1. a) Bij een Incident onderzoekt de Compliance Officer of de melding voldoende ernstig is om een verdergaand onderzoek in te stellen. De Voorzitter van het bestuur kan door de Compliance Officer in het proces worden betrokken. Incidenten die voldoende ernstig zijn, worden verder afgehandeld door een onderzoekscommissie. Daar waar het onderzoek naar een Incident zich richt op één of meerdere Verbonden Personen, worden de regels voor een persoonsgericht onderzoek als bedoeld in artikel 9 in acht genomen.
b) Met de verdere afhandeling van het Incident, kan de voorzitter van het orgaan of de leidinggevende van de organisatie waar zich het Incident heeft voorgedaan, worden belast.
2. Misstanden of Onregelmatigheden worden afgehandeld door het orgaan of de organisatie waar zich de Misstand of Onregelmatigheid heeft voorgedaan.
3. Behandeling van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid kan door de Compliance Officer worden overgedragen aan een ander bestuurslid, een andere functionaris of aan een speciaal daarvoor in te richten onderzoekscommissie.
4. De Voorzitter van het Bestuur dan wel de Compliance Officer bewaakt in alle gevallen zelf de voortgang van de behandeling en rapporteert hierover aan het Bestuur.
5. De Melder wordt in geval van een incident binnen 2 weken en in geval van een Misstand of Onregelmatigheid binnen 4 weken na melding schriftelijk geïnformeerd over het besluit

over de wijze van afhandeling en over de gronden waarop dit besluit is gebaseerd. Indien de communicatie hierover door de Compliance Officer plaatsvindt, stuurt hij een afschrift naar de Voorzitter van het Bestuur en – indien de melding betrekking heeft op de Voorzitter van het Bestuur – naar het Verantwoordingsorgaan.

Artikel 6 - Afronding van Incidenten, Misstanden en Onregelmatigheden

1. Na afronding van de behandeling van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid wordt door de Compliance Officer schriftelijk advies uitgebracht aan het Bestuur.
2. Het Bestuur:
  - a) neemt naar aanleiding van de bevindingen en het advies maatregelen gericht op het beheersen van de opgetreden risico's en het voorkomen van herhaling;
  - b) is eindverantwoordelijk voor het toezien op de opvolging van deze maatregelen. Namens Bestuur kan een specifiek bestuurslid of functionaris worden aangewezen om toe te zien op de daadwerkelijke opvolging.
3. De Voorzitter van het Bestuur of Compliance Officer zorgt ervoor dat alle relevante documenten, daaronder begrepen de zienswijze van de verschillende betrokkenen, rapportages en het op schrift gestelde advies worden opgenomen in een dossier. Identificatiegegevens van de Melder worden zodanig bewaard dat enkel de Voorzitter van het Bestuur en de Compliance Officer daar toegang toe hebben.

Artikel 7 – Rechtsbescherming en te betrachten zorgvuldigheid bij Incidenten, Misstanden en Onregelmatigheden

1. Het Pensioenfonds draagt er zorg voor dat:
  - a) niemand wordt benadeeld in zijn positie bij het Pensioenfonds vanwege het uitoefenen van de taken en/of verplichtingen uit deze regeling;
  - b) de Melder, voor zover ter goeder trouw is gehandeld, op geen enkele wijze in zijn positie wordt benadeeld.
  - c) tijdens de behandeling van een Incident, Misstand of Onregelmatigheid vertrouwelijk wordt omgegaan met de verkregen informatie.
2. Meldingen van een Incident kunnen anoniem gedaan worden. Indien aanvullende informatie benodigd is in het belang van het onderzoek, kan de Verbonden persoon worden verzocht zijn medewerking hieraan te verlenen. De Verbonden persoon is hiertoe niet verplicht.
3. Meldingen van een Incident worden vertrouwelijk behandeld. De identificatiegegevens van de melder worden niet opgenomen in de communicatie naar derden. Ook indien de melder geen belang hecht aan anonimiteit zal zijn identiteit alleen dan worden vrijgegeven in communicatie, wanneer daartoe een wettelijke verplichting bestaat.
4. Een ieder die uit hoofde van deze regeling informatie verkrijgt over (de melding van) een Incident, Misstand of Onregelmatigheid betracht daarover uiterste geheimhouding, tenzij op basis van deze regeling of bij of krachtens de wet de bevoegdheid of verplichting bestaat om die informatie aan een derde te verschaffen.
5. Een Verbonden Persoon die met opzet heeft bijgedragen of schuld heeft aan een Incident of Misstand, zal bij melding daarvan geen recht kunnen ontlenen aan de beschreven beschermingsmaatregelen. Deze beschermingsmaatregelengelden voor een te goeder trouw handelende Verbonden Persoon.
6. Meldingen en dossiers van onderzoeken worden digitaal bewaard, waarbij de Voorzitter van het Bestuur of de Compliance Officer zich ervan vergewist dat de vertrouwelijkheid van de gegevens is geborgd. Meldingen en dossiers worden voor een termijn van zeven jaar bewaard, tenzij een langere termijn nodig is voor afhandeling van het dossier of dit wettelijk vereist is.
7. In geval van intrekking van een melding zal de Voorzitter van het Bestuur dan wel de Compliance Officer zich ervan vergewissen dat de intrekking niet onder invloed van dreigement of door omkoping heeft plaatsgevonden.

Artikel 8 - Melding Toezichthouder en overige communicatie

1. Door of namens het Bestuur wordt onverwijld de relevante Toezichthouder(s) over een Incident geïnformeerd indien:

- Aangifte is of wordt gedaan bij justitiële autoriteiten;
  - Het voortbestaan van het Pensioenfonds wordt bedreigd of zou kunnen worden bedreigd;
  - Er sprake is van een ernstige tekortkoming in de opzet en werking van de maatregelen ter bevordering of handhaving van een integere bedrijfsvoering door het Pensioenfonds;
  - Mede gelet op verwachte publiciteit, rekening behoort te worden gehouden met (een ernstige mate van) reputatieschade voor het Pensioenfonds; of
  - De ernst, de omvang of de overige omstandigheden van het Incident in aanmerking genomen, de Toezichthouder in verband met haar toezichtstaak redelijkerwijs, of op basis van een wettelijke verplichting, behoort te worden geïnformeerd.
2. Het Dagelijks Bestuur beslist over communicatie, zowel intern als extern, met betrekking tot Incidenten. Door het Dagelijks Bestuur wordt, na advies van de Compliance Officer, besloten of en wanneer andere organen van het fonds, stakeholders en overige belanghebbenden op de hoogte worden gebracht van een Incident.
3. De identificatiegegevens van de Melder worden niet opgenomen in communicatie. De identiteit van de melder zal alleen worden vrijgegeven indien daartoe een wettelijke verplichting bestaat. Hiertoe wordt gewerkt met een geanonimiseerd 'zaaknummer'. Ook indien de melder geen belang hecht aan anonimiteit zal zijn identiteit alleen dan worden vrijgegeven in communicatie, wanneer daartoe een wettelijke verplichting bestaat.
4. Indien voor de afronding van het Incident openheid van zaken is vereist, kan het Bestuur beslissen dat de verplichting tot geheimhouding geheel of gedeeltelijk vervalt.

Artikel 9 - Persoonsgericht onderzoek

1. Als er een redelijk vermoeden bestaat dat een Verbonden persoon verantwoordelijk is voor/ zich schuldig maakt aan een Incident, of als daar naar het oordeel van het Bestuur van het fonds aanleiding toe bestaat, kan een persoonsgericht onderzoek worden ingesteld.
2. De Verbonden Persoon naar wie het persoonsgericht onderzoek zich richt, wordt onverwijld op de hoogte gesteld van het persoonsgericht onderzoek. Indien er een substantieel risico bestaat dat dit de mogelijkheid tot het verrichten van gedegen onderzoek in gevaar brengt, bestaat mogelijkheid tot uitstel van het informeren van de Verbonden Persoon voor de periode dat dit risico voortduurt.
3. Een persoonsgericht onderzoek wordt ingesteld binnen een redelijke termijn, nadat voldoende aanwijzingen bekend geworden zijn dat de betreffende Verbonden Persoon betrokken is bij het Incident.
4. De Verbonden Persoon naar wie het persoonsgericht onderzoek verricht wordt, wordt in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Deze zienswijze wordt schriftelijk vastgelegd.
5. Indien het onderzoek en/of het belang van het Pensioenfonds dat vereist, kan, in overleg met Dagelijks Bestuur, door de onderzoeker(s) opdracht gegeven worden om bepaalde gegevens of zaken veilig te stellen. Hierbij wordt altijd een evenwichtige belangenafweging gemaakt. Voor het inzien van persoonlijke informatie (voor zover het Pensioenfonds daar de beschikking over heeft) is altijd toestemming van het Dagelijks Bestuur vereist.
6. Een persoonsgericht onderzoek vindt op een integere en zorgvuldige wijze plaats. Toegezien wordt op de in acht te nemen zorgvuldigheid, waarbij de belangen van het Pensioenfonds, het belang van de Verbonden Persoon naar wie het onderzoek zich richt en de belangen van de overige betrokkenen redelijkerwijs in acht worden genomen. Het persoonsgericht onderzoek wordt binnen een redelijke termijn uitgevoerd.

7. Na de uitvoering van een persoonsgericht onderzoek, wordt een schriftelijk advies uitgebracht aan het Bestuur. Het op schrift gestelde advies wordt door de Compliance Officer bewaard.
8. Alle relevante documenten, daaronder begrepen de zienswijze van de verschillende betrokkenen, rapportages en het op schrift gestelde advies worden opgenomen in een dossier.

Artikel 11 – Onvoorziene gevallen

Voor kwesties waarin deze regeling niet voorziet, beslissen de voorzitter en de vicevoorzitter van het bestuur in overleg met de Compliance Officer gezamenlijk.

Artikel 12 – Inwerkingtreding

1. Deze regeling is door Bestuur van het Pensioenfonds vastgesteld in de bestuursvergadering van 4 september 2015 en treedt per deze datum in werking.

Factorentabel bij de Statuten en Reglementen per 1 januari 2016

Aanwendingstarieven 2016

Bijlage 1

Leeftijd op datum afkoop	% mannen	% vrouwen	Levenslang Ouderdompensioen (ingaaend op 67)	Levenslang Ouderdompensioen (ingaaend op 67) met 70% partnerpensioen	Direct ingaaend Levenslang Nabestaandenpensioen
19	50,00%	50,00%	0,0963	0,0841	0,0210
20	50,00%	50,00%	0,0950	0,0829	0,0212
21	50,00%	50,00%	0,0938	0,0817	0,0214
22	50,00%	50,00%	0,0926	0,0806	0,0216
23	50,00%	50,00%	0,0914	0,0794	0,0218
24	50,00%	50,00%	0,0902	0,0783	0,0220
25	50,00%	50,00%	0,0890	0,0772	0,0222
26	50,00%	50,00%	0,0879	0,0761	0,0224
27	50,00%	50,00%	0,0868	0,0751	0,0226
28	50,00%	50,00%	0,0857	0,0740	0,0229
29	50,00%	50,00%	0,0846	0,0730	0,0231
30	50,00%	50,00%	0,0835	0,0720	0,0234
31	50,00%	50,00%	0,0825	0,0710	0,0237
32	50,00%	50,00%	0,0814	0,0700	0,0239
33	50,00%	50,00%	0,0804	0,0691	0,0242
34	50,00%	50,00%	0,0794	0,0681	0,0245
35	50,00%	50,00%	0,0784	0,0672	0,0249
36	0,00%	100,00%	0,0744	0,0684	0,0255
37	100,00%	0,00%	0,0798	0,0635	0,0252
38	50,00%	50,00%	0,0755	0,0645	0,0259
39	100,00%	0,00%	0,0779	0,0618	0,0259
40	61,17%	38,83%	0,0744	0,0624	0,0266
41	50,00%	50,00%	0,0727	0,0620	0,0271
42	31,39%	68,61%	0,0707	0,0619	0,0277
43	82,44%	17,56%	0,0731	0,0592	0,0277
44	51,83%	48,17%	0,0702	0,0595	0,0285
45	0,00%	100,00%	0,0662	0,0608	0,0296
46	19,00%	81,00%	0,0665	0,0593	0,0299
47	50,96%	49,04%	0,0676	0,0573	0,0301
48	31,29%	68,71%	0,0656	0,0574	0,0310
49	64,07%	35,93%	0,0669	0,0555	0,0311
50	59,24%	40,76%	0,0658	0,0550	0,0318
51	100,00%	0,00%	0,0678	0,0530	0,0319
52	85,95%	14,05%	0,0661	0,0528	0,0328
53	46,31%	53,69%	0,0627	0,0535	0,0343
54	89,39%	10,61%	0,0649	0,0515	0,0342
55	100,00%	0,00%	0,0649	0,0506	0,0349
56	66,61%	33,39%	0,0619	0,0510	0,0365
57	100,00%	0,00%	0,0635	0,0494	0,0366
58	100,00%	0,00%	0,0627	0,0489	0,0376
59	100,00%	0,00%	0,0620	0,0483	0,0387
60	81,28%	18,72%	0,0600	0,0483	0,0404
61	100,00%	0,00%	0,0605	0,0473	0,0410
62	100,00%	0,00%	0,0598	0,0467	0,0423
63	100,00%	0,00%	0,0590	0,0462	0,0437
64	89,89%	10,11%	0,0576	0,0460	0,0456
65	50,00%	50,00%	0,0544	0,0466	0,0490
66	50,00%	50,00%	0,0537	0,0461	0,0509
67	50,00%	50,00%	0,0529	0,0456	0,0529

<i>Leeftijd op datum afkoop</i>	Levenslang Ouderdompensioen (ingaaand op 67)	Latent Levenslang Nabestaandpensioen	Tijdelijk Ouderdompensioen vanaf 62 tot 65 (prepensioen)	Direct ingaand Levenslang Nabestaandpensioen
19	5,5743	1,2529	1,1268	38,3712
20	5,7384	1,3040	1,1618	38,1837
21	5,9068	1,3566	1,1975	37,9896
22	6,0796	1,4111	1,2342	37,7885
23	6,2568	1,4674	1,2717	37,5802
24	6,4386	1,5255	1,3102	37,3641
25	6,6249	1,5856	1,3495	37,1402
26	6,8156	1,6476	1,3895	36,9087
27	7,0110	1,7117	1,4304	36,6688
28	7,2109	1,7779	1,4721	36,4207
29	7,4156	1,8458	1,5144	36,1640
30	7,6248	1,9158	1,5574	35,8987
31	7,8387	1,9876	1,6009	35,6242
32	8,0573	2,0611	1,6448	35,3408
33	8,2803	2,1365	1,6892	35,0475
34	8,5079	2,2135	1,7337	34,7450
35	8,7397	2,2921	1,7785	34,4328
36	8,9757	2,3726	1,8231	34,1102
37	9,2156	2,4549	1,8674	33,7773
38	9,4592	2,5395	1,9113	33,4334
39	9,7063	2,6258	1,9544	33,0787
40	9,9565	2,7139	1,9964	32,7124
41	10,2093	2,8036	2,0371	32,3350
42	10,4645	2,8947	2,0761	31,9459
43	10,7216	2,9870	2,1148	31,5449
44	10,9798	3,0806	2,1551	31,1313
45	11,2386	3,1747	2,1962	30,7062
46	11,4969	3,2699	2,2434	30,2683
47	11,7542	3,3656	2,2899	29,8185
48	12,0112	3,4609	2,3382	29,3565
49	12,2688	3,5569	2,3888	28,8805
50	12,5271	3,6529	2,4416	28,3913
51	12,7865	3,7487	2,4965	27,8888
52	13,0477	3,8434	2,5531	27,3734
53	13,3115	3,9370	2,6106	26,8460
54	13,5782	4,0296	2,6679	26,3044
55	13,8487	4,1206	2,7228	25,7500
56	14,1242	4,2086	2,7744	25,1832
57	14,4051	4,2939	2,8219	24,6038
58	14,6921	4,3750	2,8644	24,0127
59	14,9851	4,4516	2,9009	23,4101
60	15,2823	4,5238	2,9305	22,7955
61	15,5851	4,5890	2,9540	22,1718
62	15,8920	4,6477	2,9731	21,5381
63	16,2020	4,6989	1,9876	20,8933
64	16,5144	4,7412	0,9966	20,2392
65	16,8298	4,7735	0,0000	19,5788
66	17,1478	4,7948	0,0000	18,9112
67	17,4707	4,7977	0,0000	18,2387

Afkoopfactoren 2016 (vervolg)

<i>Leeftijd op datum afkoop</i>	Levenslang Ouderdompensioen	Latent Levenslang Nabestaandenpensioen	Tijdelijk Ouderdompensioen vanaf 62 tot 65 (prepensioen)	Direct ingaand Levenslang Nabestaandenpensioen
68	16,7953	4,8141	0,0000	17,5609
69	16,1208	4,8193	0,0000	16,8828
70	15,4462	4,8148	0,0000	16,2027
71	14,7697	4,8024	0,0000	15,5194
72	14,0976	4,7789	0,0000	14,8379
73	13,4292	4,7445	0,0000	14,1570
74	12,7644	4,7005	0,0000	13,4780
75	12,1062	4,6460	0,0000	12,8028
76	11,4563	4,5801	0,0000	12,1336
77	10,8174	4,5018	0,0000	11,4713
78	10,1931	4,4100	0,0000	10,8203
79	9,5834	4,3063	0,0000	10,1804
80	8,9876	4,1920	0,0000	9,5520
81	8,4115	4,0657	0,0000	8,9416
82	7,8588	3,9259	0,0000	8,3517
83	7,3234	3,7789	0,0000	7,7797
84	6,8122	3,6234	0,0000	7,2295
85	6,3238	3,4620	0,0000	6,7019
86	5,8596	3,2956	0,0000	6,1989
87	5,4243	3,1226	0,0000	5,7259
88	5,0145	2,9468	0,0000	5,2824
89	4,6330	2,7679	0,0000	4,8643
90	4,2820	2,5880	0,0000	4,4788
91	3,9534	2,4139	0,0000	4,1204
92	3,6490	2,2429	0,0000	3,7879
93	3,3694	2,0789	0,0000	3,4830
94	3,1137	1,9225	0,0000	3,2044
95	2,8811	1,7740	0,0000	2,9515
96	2,6697	1,6358	0,0000	2,7231
97	2,4789	1,5082	0,0000	2,5174
98	2,3081	1,3911	0,0000	2,3339
99	2,1565	1,2840	0,0000	2,1719
100	2,0239	1,1868	0,0000	2,0302
101	1,9117	1,0975	0,0000	1,9102
102	1,8118	1,0193	0,0000	1,8043
103	1,7232	0,9532	0,0000	1,7110
104	1,6448	0,8995	0,0000	1,6290
105	1,5755	0,8522	0,0000	1,5573
106	1,5144	0,8106	0,0000	1,4946
107	1,4606	0,7741	0,0000	1,4398
108	1,4133	0,7422	0,0000	1,3921
109	1,3717	0,7145	0,0000	1,3506
110	1,3352	0,6903	0,0000	1,3144

Flexibiliseringsfactoren 2016

Bijlage 3

Vervroeging ouderdomspensioen met normpensioenleeftijd 67 (OP 67)

<i>Feitelijke pensioenleeftijd</i>	
55	0,5493
56	0,5736
57	0,5997
58	0,6278
59	0,6579
60	0,6903
61	0,7251
62	0,7626
63	0,8031
64	0,8467
65	0,8938
66	0,9447
67	1,0000

Uitstel ouderdomspensioen met normpensioenleeftijd 67

<i>Feitelijke pensioenleeftijd</i>	
67	1,0000
68	1,0609
69	1,1290
70	1,2053

Hoog/laag voor ouderdomspensioen

Hoog/laag (133,33/100)			
		eindleeftijd: 70	eindleeftijd: 75
beginleeftijd:			
65	hoog:	122,66%	114,43%
65	laag:	92,00%	85,82%

Hoog/laag (122,22/100)			
		eindleeftijd: 70	eindleeftijd: 75
beginleeftijd:			
65	hoog:	115,23%	109,69%
65	laag:	94,28%	89,75%

Hoog/laag (111,11/100)			
		eindleeftijd: 70	eindleeftijd: 75
beginleeftijd:			
65	hoog:	107,98%	105,31%
65	laag:	97,18%	94,78%

Flexibiliseringsfactoren 2016

Vervroeging prepensioen met normpensioenleeftijd 62 (Prep 62)

<i>Feitelijke pensioenleeftijd</i>	
55	0,2842
56	0,3197
57	0,3636
58	0,4195
59	0,4932
60	0,5954
61	0,7475
62	1,0000

Uitstel prepensioen

<i>Feitelijke pensioenleeftijd</i>	
62	1,0000
63	1,5049
64	3,0217
65	0,0000

Omzetting prepensioen op 62 in direct ingaand levenslang ouderdomspensioen 0,1438

Omzetting prepensioen op 62 in uitgesteld levenslang ouderdomspensioen ingaand op 67 0,1886

Omzetten ouderdomspensioen in ouderdomspensioen met 70% nabestaandenpensioen

<i>Leeftijd op datum uitdienst</i>	
19	0,8571
20	0,8558
21	0,8545
22	0,8531
23	0,8518
24	0,8505
25	0,8492
26	0,8479
27	0,8466
28	0,8453
29	0,8440
30	0,8428
31	0,8415
32	0,8403
33	0,8391
34	0,8380
35	0,8368
36	0,8357
37	0,8346
38	0,8335
39	0,8324
40	0,8313
41	0,8302
42	0,8291
43	0,8280
44	0,8270
45	0,8259
46	0,8249
47	0,8238
48	0,8228
49	0,8219
50	0,8209
51	0,8201
52	0,8193
53	0,8186
54	0,8180
55	0,8176
56	0,8173
57	0,8171
58	0,8172
59	0,8175
60	0,8179
61	0,8187
62	0,8196
63	0,8208
64	0,8222
65	0,8239
66	0,8259
67	0,8285

Omzetten nabestaandenpensioen in ouderdompensioen

<i>Leeftijd op datum uitdienst</i>	
19	0,2381
20	0,2407
21	0,2433
22	0,2459
23	0,2485
24	0,2511
25	0,2536
26	0,2562
27	0,2588
28	0,2614
29	0,2640
30	0,2665
31	0,2690
32	0,2715
33	0,2739
34	0,2762
35	0,2785
36	0,2808
37	0,2831
38	0,2854
39	0,2877
40	0,2899
41	0,2922
42	0,2945
43	0,2967
44	0,2989
45	0,3011
46	0,3033
47	0,3055
48	0,3076
49	0,3096
50	0,3116
51	0,3134
52	0,3151
53	0,3165
54	0,3178
55	0,3188
56	0,3194
57	0,3197
58	0,3195
59	0,3189
60	0,3180
61	0,3165
62	0,3145
63	0,3120
64	0,3089
65	0,3053
66	0,3011
67	0,2958

SEKSENEUTRALE OMZETTING Prepensioen in Ouderdomspensioen (met en zonder partnerpensioen)

Grondslagen

- tafel AG2014
- startlijn 2016
- lft correctie man IFF2014
- lft correctie vrouw IFF2014
- lftverschil 3
- rente RTS 31-12-2015
- sekseneutraliteit man / vrouw = opbasis van de jaarwerkendstand prepensioen 2015

Omzetting uitgesteld prepensioen met normpensioenleeftijd 62 in uitgesteld ouderdomspensioen ingaand op 67

<i>Feitelijke pensioen-leeftijd</i>	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
55	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002	0,2002
56	0,2002	0,2002	0,2001	0,2001	0,2001	0,2000	0,2000	0,2000	0,1999	0,1999	0,1999	0,1998
57	0,1998	0,1997	0,1997	0,1996	0,1995	0,1994	0,1994	0,1993	0,1992	0,1991	0,1991	0,1990
58	0,1989	0,1988	0,1987	0,1986	0,1984	0,1983	0,1982	0,1981	0,1980	0,1979	0,1977	0,1976
59	0,1975	0,1973	0,1972	0,1970	0,1969	0,1967	0,1966	0,1964	0,1962	0,1961	0,1959	0,1958
60	0,1956	0,1954	0,1952	0,1950	0,1948	0,1946	0,1944	0,1942	0,1940	0,1938	0,1936	0,1934
61	0,1932	0,1930	0,1927	0,1925	0,1923	0,1920	0,1918	0,1916	0,1913	0,1911	0,1909	0,1906
62	0,1904											

Voorbeeld

Op leeftijd 58 jaar en 4 maanden is de ruilvoet 0,1984.

Dit betekent dat je op 58 jaar en 4 maanden elke € 1.000,- 'prepensioen ingaand op leeftijd 62 (tot 65)' kunt omruilen voor € 198,40 'uitgesteld ouderdomspensioen ingaand op 67', zonder partnerpensioen

Let op:

Bij de leeftijdsbepaling altijd de geboortedatum afronden naar de eerste van de maand waarin de deelnemer geboren is.

Omzetting uitgesteld prepensioen met normpensioenleeftijd 62 in uitgesteld ouderdomspensioen ingaand op 67 met 70% partnerpensioen

<i>Feitelijke pensioen-leeftijd</i>	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
55	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638	0,1638
56	0,1638	0,1638	0,1637	0,1637	0,1637	0,1636	0,1636	0,1636	0,1635	0,1635	0,1635	0,1634
57	0,1634	0,1634	0,1633	0,1633	0,1632	0,1632	0,1631	0,1631	0,1630	0,1630	0,1629	0,1629
58	0,1628	0,1627	0,1626	0,1625	0,1624	0,1623	0,1623	0,1622	0,1621	0,1620	0,1619	0,1618
59	0,1617	0,1616	0,1615	0,1613	0,1612	0,1611	0,1610	0,1608	0,1607	0,1606	0,1605	0,1603
60	0,1602	0,1601	0,1599	0,1598	0,1596	0,1595	0,1593	0,1592	0,1590	0,1589	0,1587	0,1586
61	0,1584	0,1582	0,1581	0,1579	0,1577	0,1575	0,1574	0,1572	0,1570	0,1568	0,1567	0,1565
62	0,1563											

Voorbeeld

Op leeftijd 58 jaar en 4 maanden is de ruilvoet 0,1624.

Dit betekent dat je op 58 jaar en 4 maanden elke € 1.000,- 'prepensioen ingaand op leeftijd 62 (tot 65)' kunt omruilen voor € 162,40 'uitgesteld ouderdomspensioen ingaand op 67', met € 113,68 meeverzekerd partnerpensioen

Let op:

Bij de leeftijdsbepaling altijd de geboortedatum afronden naar de eerste van de maand waarin de deelnemer geboren is.

Woordenlijst: definities en afkortingen IFF pensioenfonds

Aanspraakgerechtigde: Persoon die begunstigde is voor een nog niet ingegaan pensioen.

Aanvullend Pensioenreglement: een regeling waardoor actieve deelnemers op vrijwillige basis extra geld in het pensioenfonds kunnen storten om hun opbouw te verhogen.

ABTN = Actuariële Bedrijfstechnische Nota: het document waarin het pensioenfonds de financiële opzet van het pensioenfonds en de actuariële grondslagen gemotiveerd heeft omschreven.

Actieven: de deelnemers aan het pensioenfonds die actief pensioen opbouwen.

Actuaris: specialist in (levens)verzekeringswiskunde.

Administrateur: degene die de deelnemersadministratie en de financiële administratie uitvoert. Dat is voor het IFF Pensioenfonds de Blue Sky Group.

ALM: Asset Liability Management.

APR: Aanvullend Pensioen Reglement.

Beleidsdekkingsgraad: zie onder dekkingsgraad.

Benchmark: een objectieve maatstaf voor de performance van het belegd vermogen. Als maatstaf wordt doorgaans een index gebruikt.

Bereikbaar pensioen: het pensioen dat een deelnemer zou kunnen behalen bij deelname aan de pensioenregeling tot aan de pensioengerechtigde leeftijd zonder tussentijdse wijziging van de regeling.

DB-regeling: een pensioenregeling waarbij de hoogte van de pensioenuitkering vooraf vaststaat. Premies kunnen daarop aangepast worden.

Deelnemer: de werknemer of gewezen werknemer die pensioenaanspraken heeft op het pensioenfonds.

Deelnemersbijdrage: de premie die de werknemers betalen aan het pensioenfonds. De hoogte daarvan wordt bepaald in overleg tussen de directie en de vakbonden. Werknemers die vanaf 1 januari 2003 in dienst zijn gekomen betalen bij IFF 10% premie. Degenen die al langer in dienst zijn bij IFF, zijn premievrij.

Deeltijd pensionering: de mogelijkheid om gedeeltelijk met pensioen te gaan. Dat kan bij het IFF Pensioenfonds vanaf het 55^e levensjaar.

Dekkingsgraad: de verhouding tussen het aanwezige vermogen en de contante waarde van de op dat moment geldende reglementaire pensioenaanspraken.

Beleidsdekkingsgraad: de gemiddelde dekkingsgraad over de periode van de laatste 12 maanden.

Kritische dekkingsgraad: de dekkingsgraad waarbij de technische voorziening plus het minimaal vereist eigen vermogen niet meer binnen drie jaar kan worden bereikt zonder inzet van noodmaatregelen.

Normdekkingsgraad: de grens waarboven een pensioenfonds volledig toeslag mag verlenen.

Dekkingstekort = Onderdekking: de situatie waarin de middelen van het pensioenfonds niet meer genoeg zijn om de technische voorziening voor pensioenverplichtingen en het minimaal vereist eigen vermogen te dekken.

DNB: De Nederlandsche Bank.

Factoren: actuariële tabellen met percentages en cijfers om aanspraken en rechten per individu te kunnen berekenen.

Feitelijke premie: zie onder Premie.

Financieel toetsingskader (Ftk): toezichtregime dat van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. **Franchise:** het deel van het pensioensalaris, dat niet meetelt voor de pensioenopbouw bij het fonds.

Gedragscode: document waarin de regels en richtlijnen staan om belangenconflicten tussen zakelijk belang en privébelangen van betrokkenen alsmede misbruik van vertrouwelijke informatie te voorkomen.

Gewezen deelnemers: personen voor wie niet langer geld bijeen wordt gebracht in het pensioenfonds.

Governance: de wijze waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen).

Grondslagen: uitgangspunten en aannames die het pensioenfonds hanteert voor het maken van de berekeningen.

Haalbaarheidstoets: toets om normen te stellen voor de mate waarin het verwachte pensioenresultaat op voorhand mag afwijken van wat aan de deelnemers is beloofd.

Herstelplan: plan om bij een dekkingstekort of een reservetekort de financiële positie van het pensioenfonds te herstellen.

Hoog/laagconstructie: constructie waarbij de uitkeringshoogte van het pensioen variabel is.

Inactieven = niet-actieven = slapers en gepensioneerden: de deelnemers aan het pensioenfonds die niet actief meer opbouwen.

Intern toezicht: onafhankelijk deskundigen die het functioneren van het (bestuur van het) pensioenfonds kritisch beoordelen.

Korten: pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen omdat er sprake is van een dekkingstekort.

Kostendekkende premie: zie onder premie.

Maandinkomen = Maandverdienste: salaris plus ploegentoeslag of afbouw daarvan en/of salaristoelage of afbouw daarvan. Het jaarinkomen zoals omschreven in de AAV (Algemene Arbeidsvoorwaarden) van de vennootschap gedeeld door 13,96.

Middelloonregeling: een pensioenregeling waarbij de hoogte van het bereikbare ouderdomspensioen is gebaseerd op de gemiddelde pensioengrondslag over de jaren waarin iemand deelneemt in het pensioenfonds.

Minimaal vereist eigen vermogen: het eigen vermogen dat het pensioenfonds op grond van het Ftk moet minimaal aanhouden als buffer.

Mix = beleggingsmix = asset mix: de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën (aandelen, vastrentende waarden, onroerend goed).

Feitelijke mix: de mix zoals die op een bepaald moment daadwerkelijk is.

Strategische mix: de mix zoals die wordt nagestreefd op basis van de ALM-studie.

Nabestaande: de echtgenoot, echtgenote of partner van een overleden actieve, gewezen of gepensioneerde deelnemer.

Nabestaandenpensioen: zie partnerpensioen.

Normdekkingsgraad: zie onder dekkingsgraad.

Onderdekking: zie onder dekkingstekort.

Ouderdomspensioen: pensioenuitkering die een deelnemer of de nabestaande levenslang ontvangt vanaf het bereiken van de pensioenleeftijd.

Paritair bestuur: een bestuur waarin de vertegenwoordigers van de werkgever en van de werknemers evenveel zetels hebben.

Partner: de ongehuwde persoon van 18 jaar of ouder met wie geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat en met wie de ongehuwde deelnemer samenleeft. Tevens moet er bij de notaris samenlevingscontract zijn opgemaakt en moet men ten minste al een jaar samenwonen.

Partnerpensioen = Nabestaandenpensioen: het pensioen dat de partner ontvangt indien een deelnemer overlijdt voor de pensioengerechtigde leeftijd.

Pensioendatum: de leeftijd waarop het ouderdomspensioen feitelijk ingaat.

Pensioengevend salaris: pensioensalaris.

Pensioengrondslag: het pensioensalaris minus de franchise.

Pensioenleeftijd: de leeftijd waarop het ouderdomspensioen feitelijk ingaat (eventueel na vervroeging of uitstel).

Pensioenresultaat: een percentage dat uitdrukt hoe het totaal haalbare pensioen (waarbij rekening is gehouden met kortingen en onvolledige indexatie) zich verhoudt tot de koopkrachtontwikkeling over een termijn van 60 jaar.

Pensioenrichtdatum: de reguliere datum waarop volgens de pensioenregeling het ouderdomspensioen ingaat. Bij het IFF Pensioenfonds ligt die datum op de 67^e verjaardag.

Pensioenrichtleeftijd: de leeftijd waarop volgens de pensioenregeling het ouderdomspensioen ingaat. Bij het IFF Pensioenfonds ligt die leeftijd op 67 jaar.

Pensioensalaris: de elementen in de totale beloning van een deelnemer die meetellen bij het bepalen van de op te bouwen pensioenaanspraken. Bij het IFF Pensioenfonds bestaat het pensioensalaris uit 13 maal het maandinkomen en de vakantietoelage. Het pensioensalaris is gemaximeerd conform de CAO (per 1 juli 2015 was dit € 60.000).

Pensioenverplichtingen: de verplichtingen die het pensioenfonds heeft om op de afgesproken datum pensioenen uit te keren. .

Premie: periodieke betaling die de werkgever en de deelnemers aan het IFF Pensioenfonds verschuldigd zijn voor de opbouw van hun pensioen.

Feitelijke premie: de werkelijke premie die het pensioenfonds ontvangt van de werkgever en de deelnemers..

Kostendekkende premie: de premie die nodig is om de onvoorwaardelijke en voorwaardelijke onderdelen van een pensioenovereenkomst in het lopende jaar en op langere termijn na te kunnen komen.

Gedempte premie: de kostendekkende premie wordt bij het IFF Pensioenfonds gedempt door uit te gaan van een voortschrijdend gemiddelde over een periode van drie jaar.

Premiedemping: een methode om fluctuaties bij de vaststelling van de premie te beperken. Daartoe neemt men voor de premievaststelling het gemiddelde over een aantal jaren.

Premievrije rechten: de bij beëindiging van de deelneming voor de pensioendatum (in geval van ontslag of overlijden) verworven pensioenrechten.

Prepensioen: een regeling waarin deelnemers tot 1 januari 2006 op een fiscaal gunstige manier konden opbouwen om voorafgaand aan hun ouderdomspensioen een tijdelijke uitkering te ontvangen.

Rentestafel: een tabel die aangeeft bij welke rentestanden het IFF Pensioenfonds de renteafdekking wil verhogen of verlagen.

Reservetekort: situatie dat het pensioenfonds niet voldoende middelen heeft om de technische voorziening en het vereist eigen vermogen te dekken.

Risicobudget: het gedeelte van de financiële ruimte dat het bestuur beschikbaar heeft voor het nemen van risico's.

Risicohouding: de beleggingsrisico's die het pensioenfonds bereid is te nemen om de doelstellingen te realiseren.

SLA: Service Level Agreement. Dit is een contract met een leverancier waarin afspraken worden vastgelegd over het niveau van de dienstverlening..

Slapers: gewezen deelnemers. Zij hebben voor hun pensioendatum hun deelname aan de pensioenregeling beëindigd. Ze behouden wel hun aanspraken, maar betalen geen premie meer.

Technische voorziening = VPV = Voorziening Pensioenverplichtingen: bedrag dat het pensioenfonds moet hebben om samen met de in de toekomst nog te ontvangen premies aan de bestaande pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Toeslagverlening: verhoging van de pensioenen en de pensioenaanspraken om tegemoet te komen aan de stijging van het consumentenprijsindexcijfer.

Uitgesteld pensioen: ouderdomspensioen dat later ingaat dan de reglementair vastgestelde pensioendatum.

Uitruil: de mogelijkheid om, vlak voor de pensioendatum, de aanspraken op partnerpensioen te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen.

Uitvoeringsovereenkomst: de overeenkomst die de werkgever met het pensioenfonds heeft gesloten voor de uitvoering en de financiering van de pensioenregeling.

Vereist eigen vermogen: een zodanig eigen vermogen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het binnen een jaar minder waard is dan de hoogte van de technische voorziening.)

Verevening: verdeling bij (echt)scheiding van het tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap opgebouwde ouderdomspensioen.

Vervroegd pensioen: ouderdomspensioen dat eerder ingaat dan de reglementair vastgestelde pensioendatum.

VEV: Vereist eigen vermogen.

VPV: Voorziening Pensioenverplichtingen. Zie onder Technische voorziening.

Waardeoverdracht: overdracht van de contante waarde van de pensioenaanspraken bij verandering van werkgever aan het pensioenfonds van de nieuwe werkgever.

Wezenpensioen: nabestaandenpensioen dat na overlijden van de deelnemer wordt uitgekeerd aan diens kinderen tot zij een bepaalde leeftijd hebben bereikt.

Deze woordenlijst is samengesteld voor het IFF Pensioenfonds en probeert de meest actuele definities van begrippen te volgen. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.